

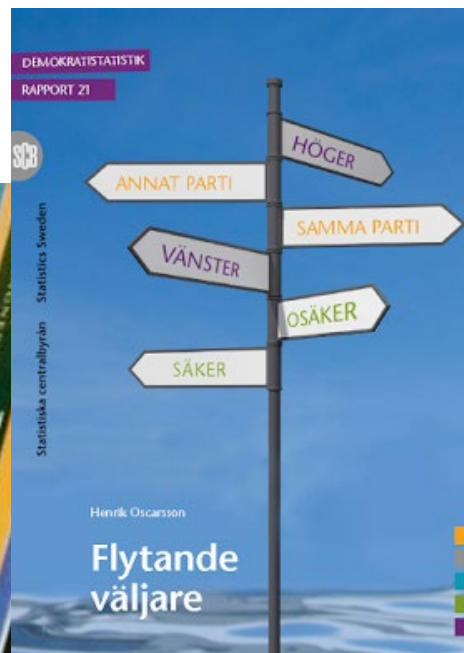
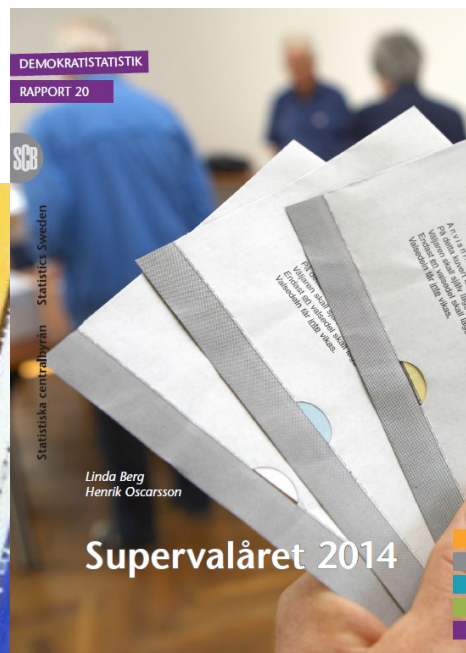
MILJÖPARTIETS VÄL OCH VE

Presentation om svenskt väljarbeteende
för Miljöpartiets partistyrelse 25 november 2020

HENRIK EKENGREN OSCARSSON

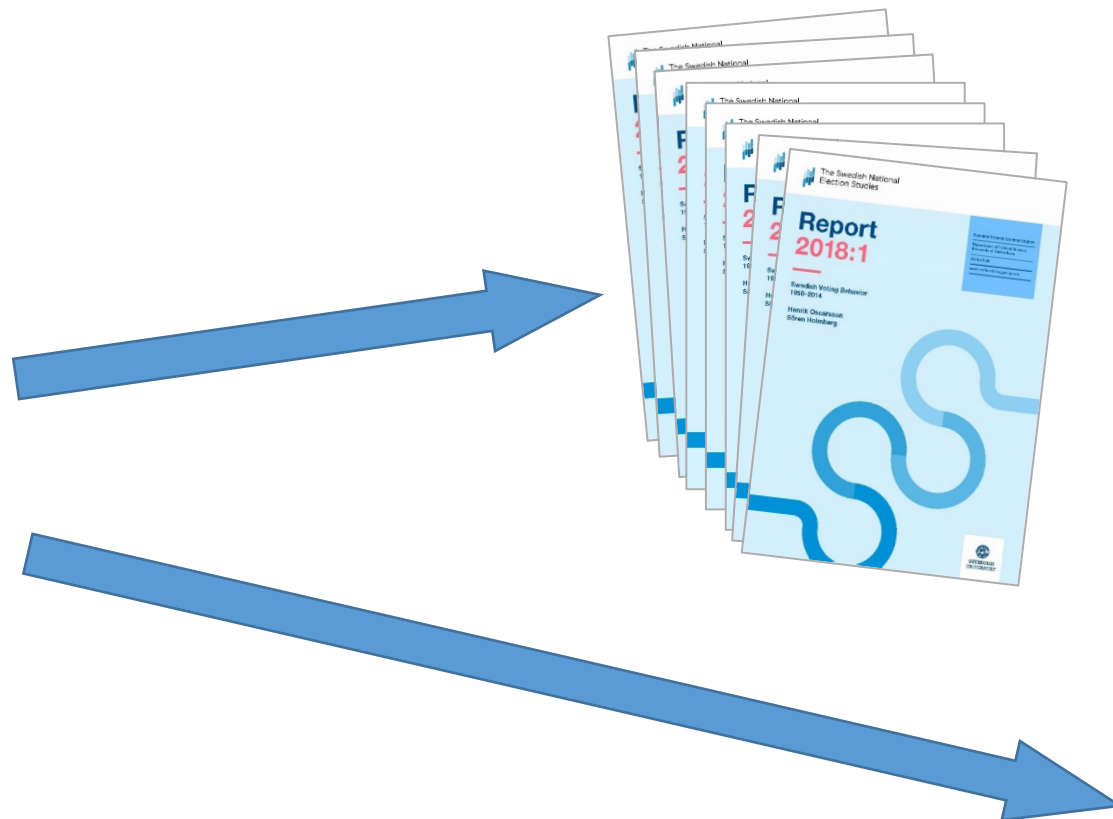
Professor i statsvetenskap med särskild inriktning mot valforskning
Forskningsledare vid Valforskningsprogrammet
Göteborgs universitet

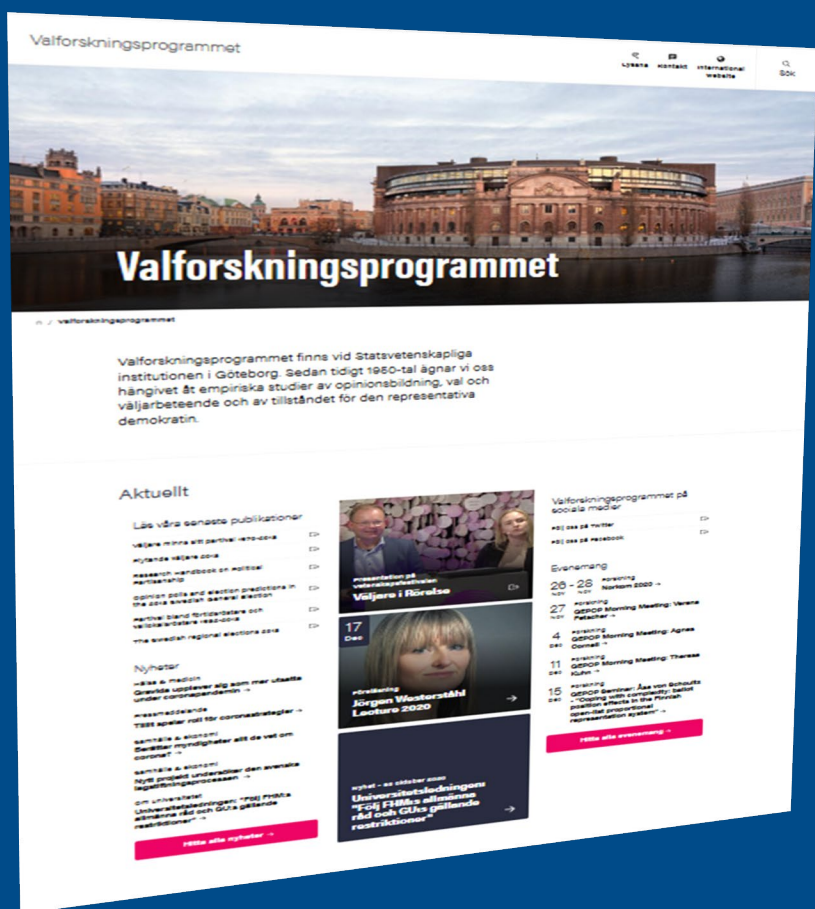
Ny strategi för forskningskommunikation

Svenska Valforskningsprogrammet (SNES)

www.valforskning.pol.gu.se

@valforskning
#valforskning

Agenda

1. Flytande väljare
2. Sakfrågorna som avgjorde riksdagsvalet 2018
3. Vem röstade på Miljöpartiet 2018?
4. Miljöpartiets elektoral potential

1.

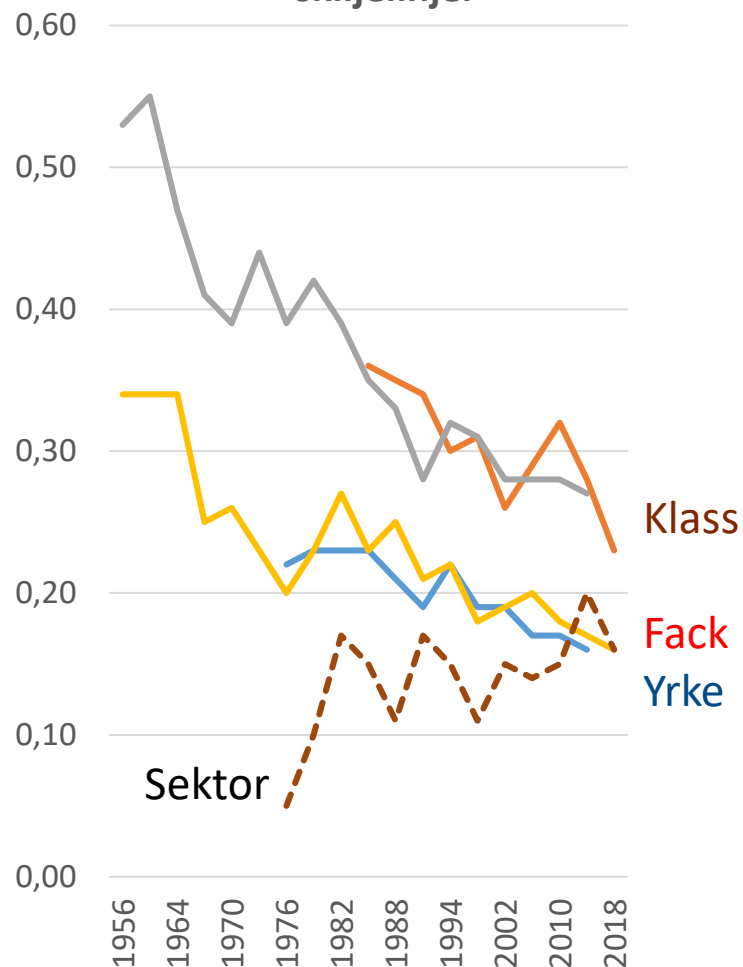
Flytande väljare

Långsiktiga strukturella förändringar av svenskt väljarbeteende
Väljarrörlighet och väljarstabilitet
Partiernas spurtvinster och spurtförluster i valrörelserna

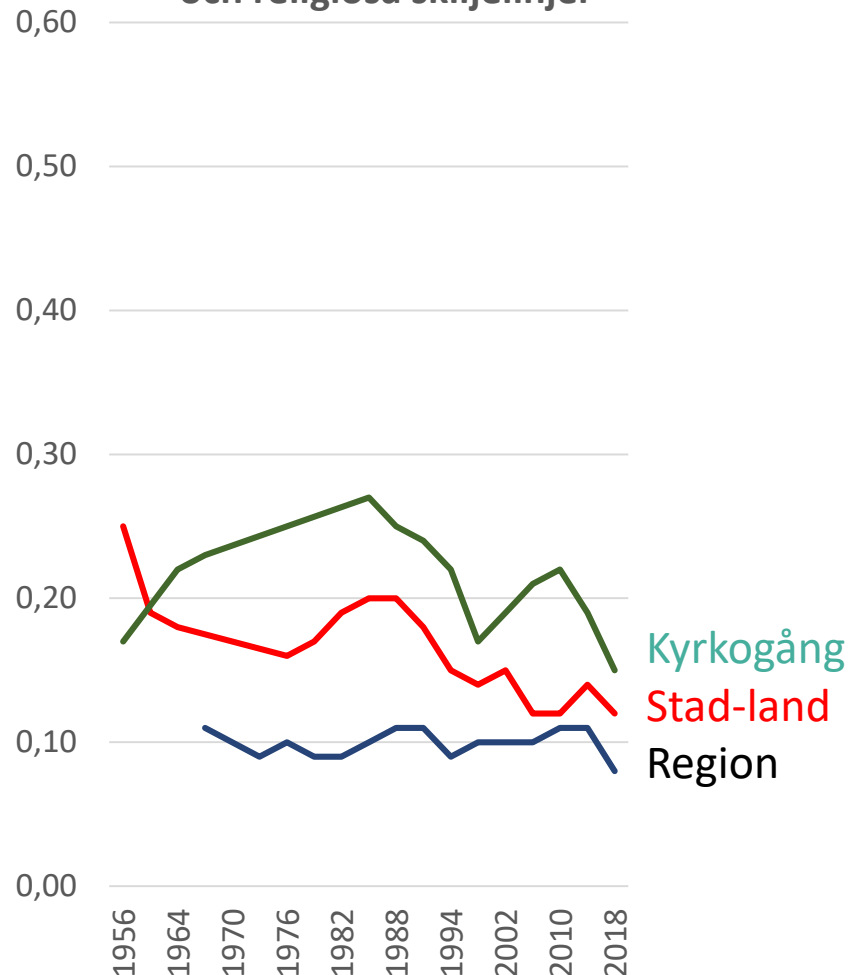
Vilka sociala skiljelinjer blir politiskt betydelsefulla?

Samband mellan grupptillhörighet och partival i svenska riksdagsval 1956-2018 (Cramers V)

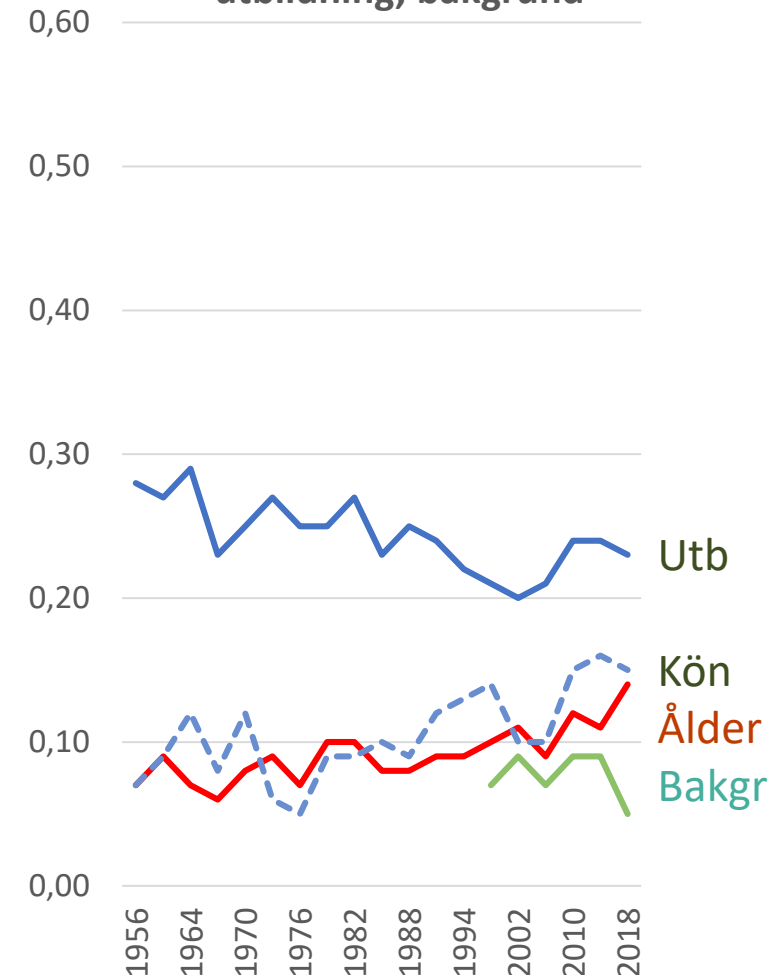
Arbetsmarknadsrelaterade skiljelinjer

Stad-land, regionala och religiösa skiljelinjer

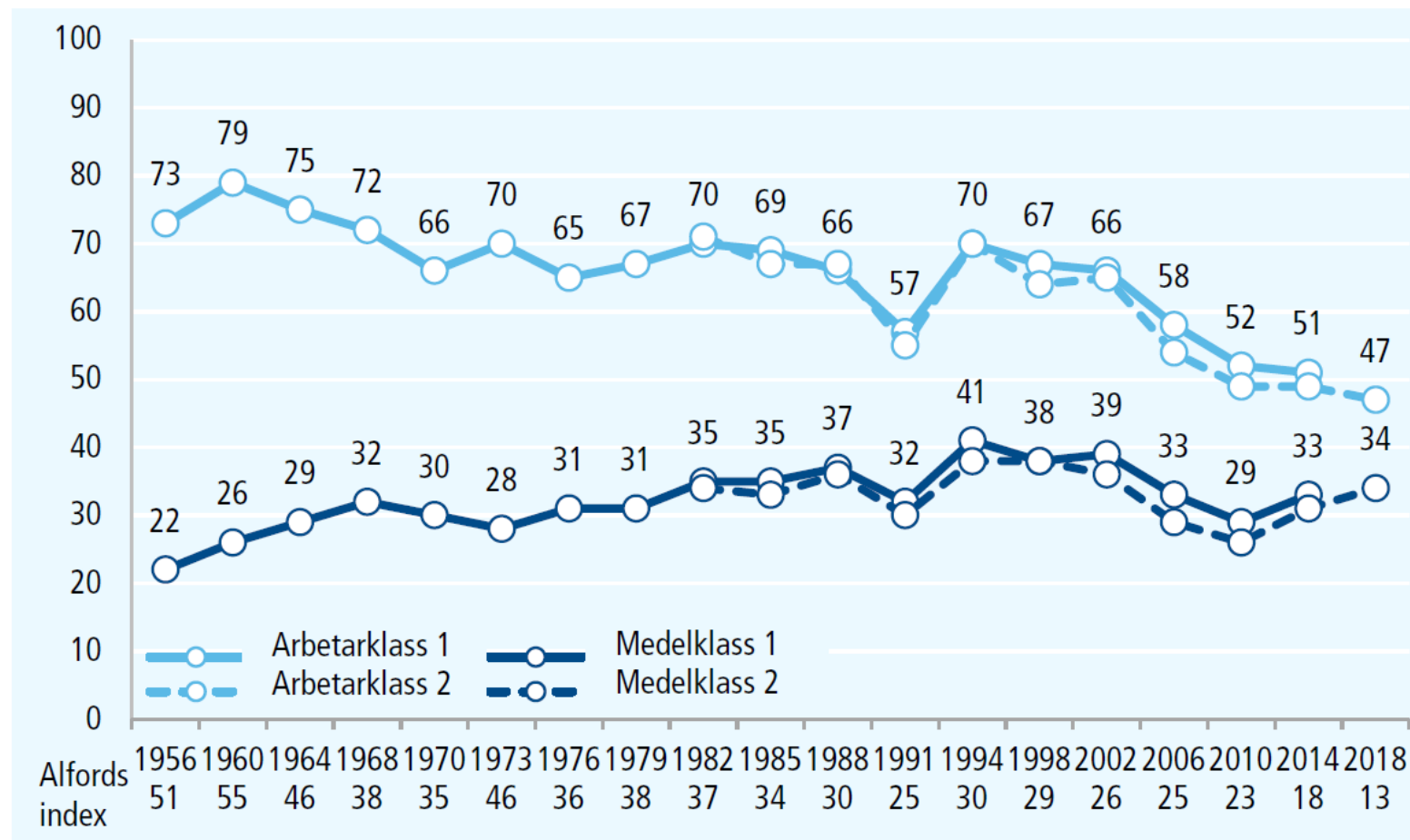
Kön, ålder, utbildning, bakgrund

Klassröstning

Andel röstande på V+S bland personer i arbetaryrken och medelklassyrken (procent)

Figur 1. Klassröstning i Sverige 1956–2018. Andelen röstande på Vänsterpartiet och Socialdemokraterna i arbetarklassen och medelklassen (procent, Alfords index).

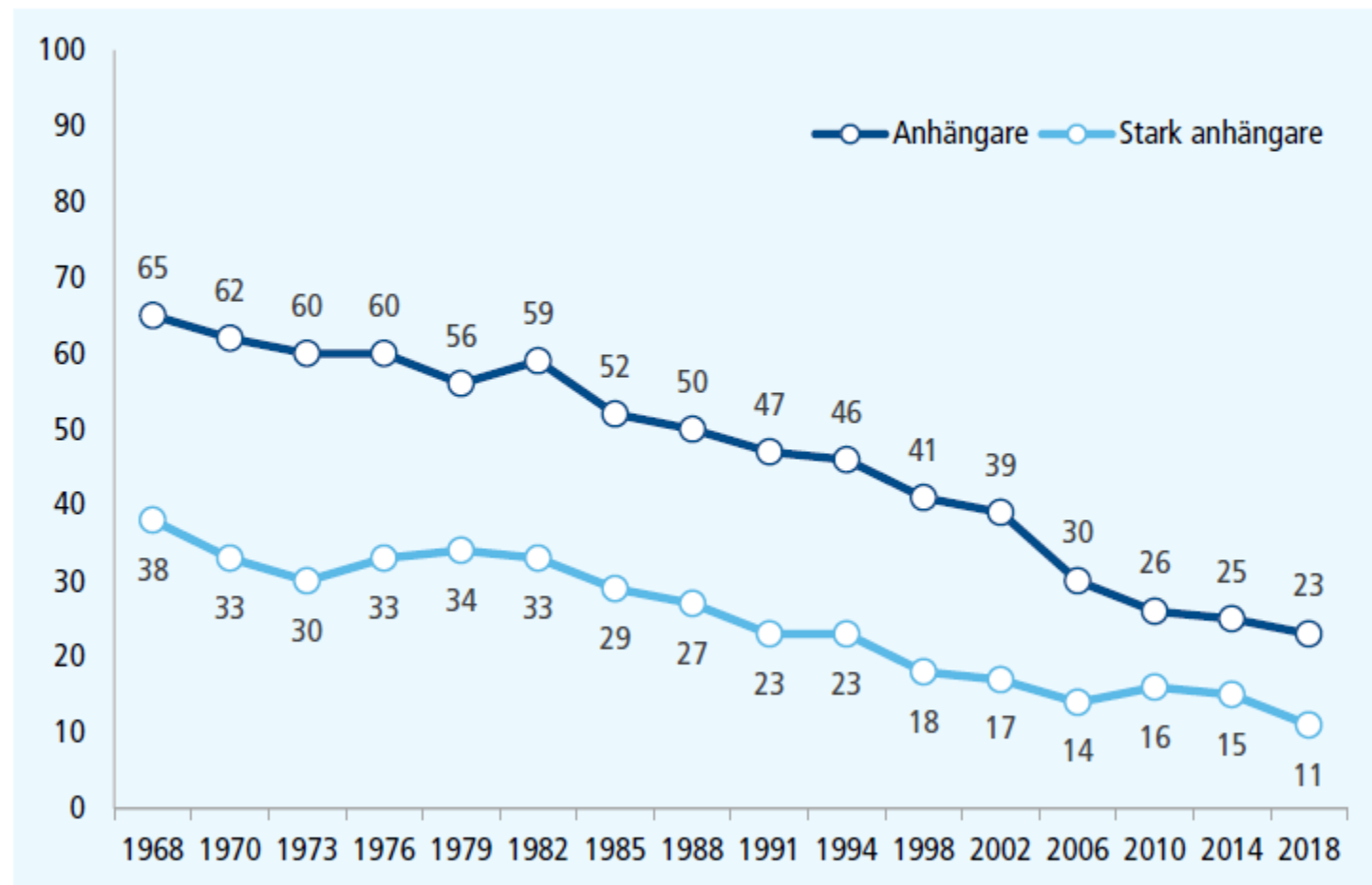

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet. Svenska valundersökningar 1956–2018.

Partiidentifikation

Andel väljare som betraktar sig som
övertygade partianhängare 1968-2018
(procent)

Figur 1 Partiidentifikation bland svenska väljare 1968-2018. Andel röstberättigade som är anhängare respektive stark anhängare av ett parti (procent).

Källa: Valforskningsprogrammet, Valundersökningar 1968-2018.

Partiernas väljare är olika starka i anden

Tabell 1 Partiidentifikation bland svenska partiväljare 1968-2018 (procent).

	VU 1968	VU 1970	VU 1973	VU 1976	VU 1979	VU 1982	VU 1985	VU 1988	VU 1991	VU 1994	VU 1998	VU 2002	VU 2006	VU 2010	VU 2014	VU 2018
V	33	52	54	54	55	57	53	55	56	38	38	43	41	27	33	33
S	76	77	78	77	76	76	67	68	67	62	61	56	49	44	40	40
MP	-	-	-	-	-	20	19	28	28	19	21	20	20	25	20	25
C	62	62	53	53	57	62	56	54	49	49	50	45	31	33	38	18
FP/L	56	56	61	51	40	46	36	38	43	29	35	31	21	24	22	19
KD	58	61	-	53	39	45	51	43	40	51	33	36	28	27	27	23
M	69	76	69	67	54	61	59	57	55	52	50	53	36	29	27	26
NyD	-	-	-	-	-	-	-	-	26	13	-	-	-	-	-	-
SD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	24	23	28
FI	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	*	41	29

Kommentar: Andelen starkt övertygade anhängare bland de olika partiernas väljare var 2018 följande: V: 21 procent; S: 20 procent; C: 9 procent; L: 7 procent; M: 12 procent; KD: 11 procent; MP: 10 procent; SD: 20 procent; FI: 20 procent. En asterix (*) betyder att antalet svarspersoner varit för få. Resultaten i tabellen är oviktade.

Har väljarna i Sverige blivit rörligare?

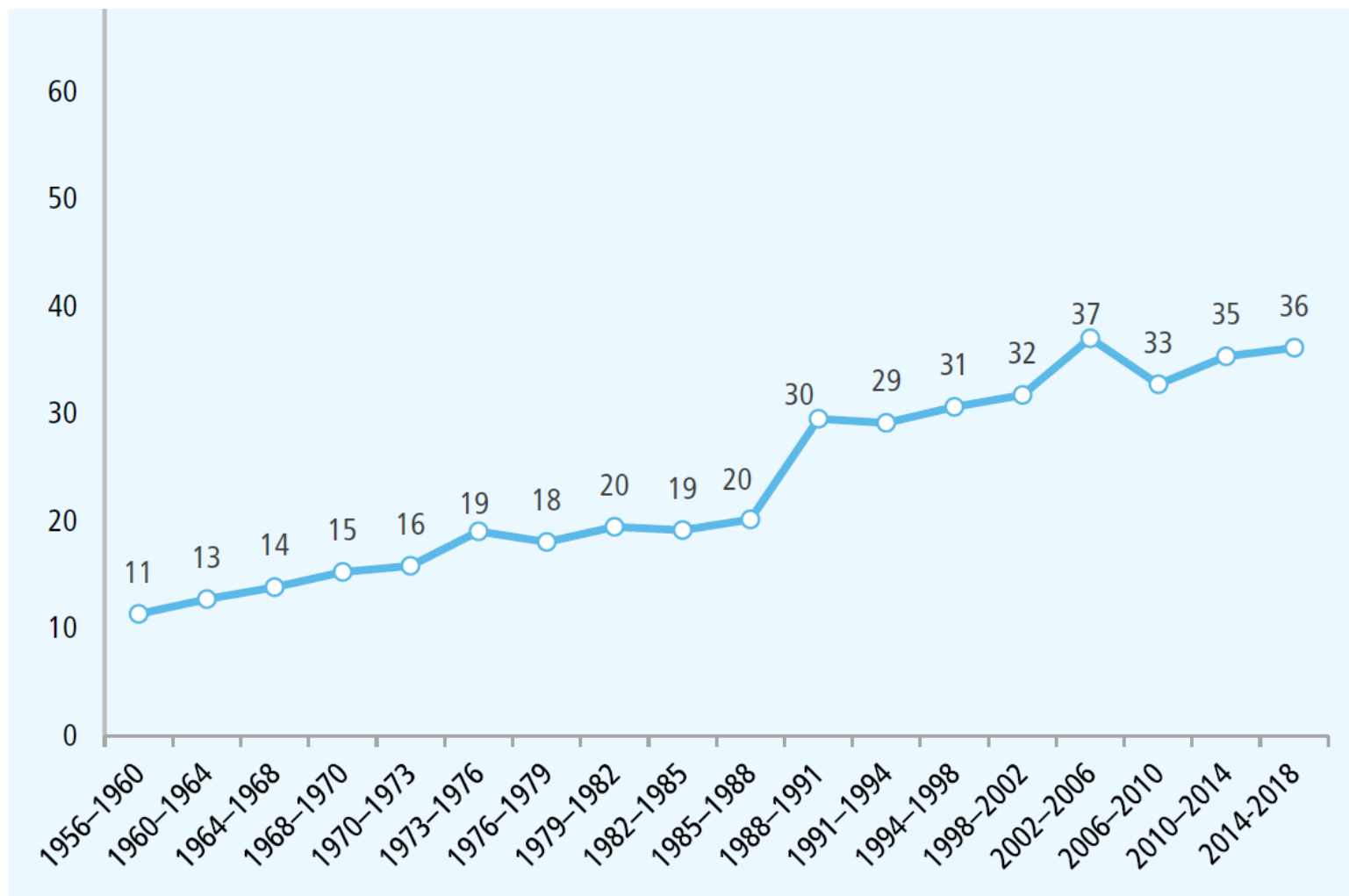
Ja

Väljarrörlighet

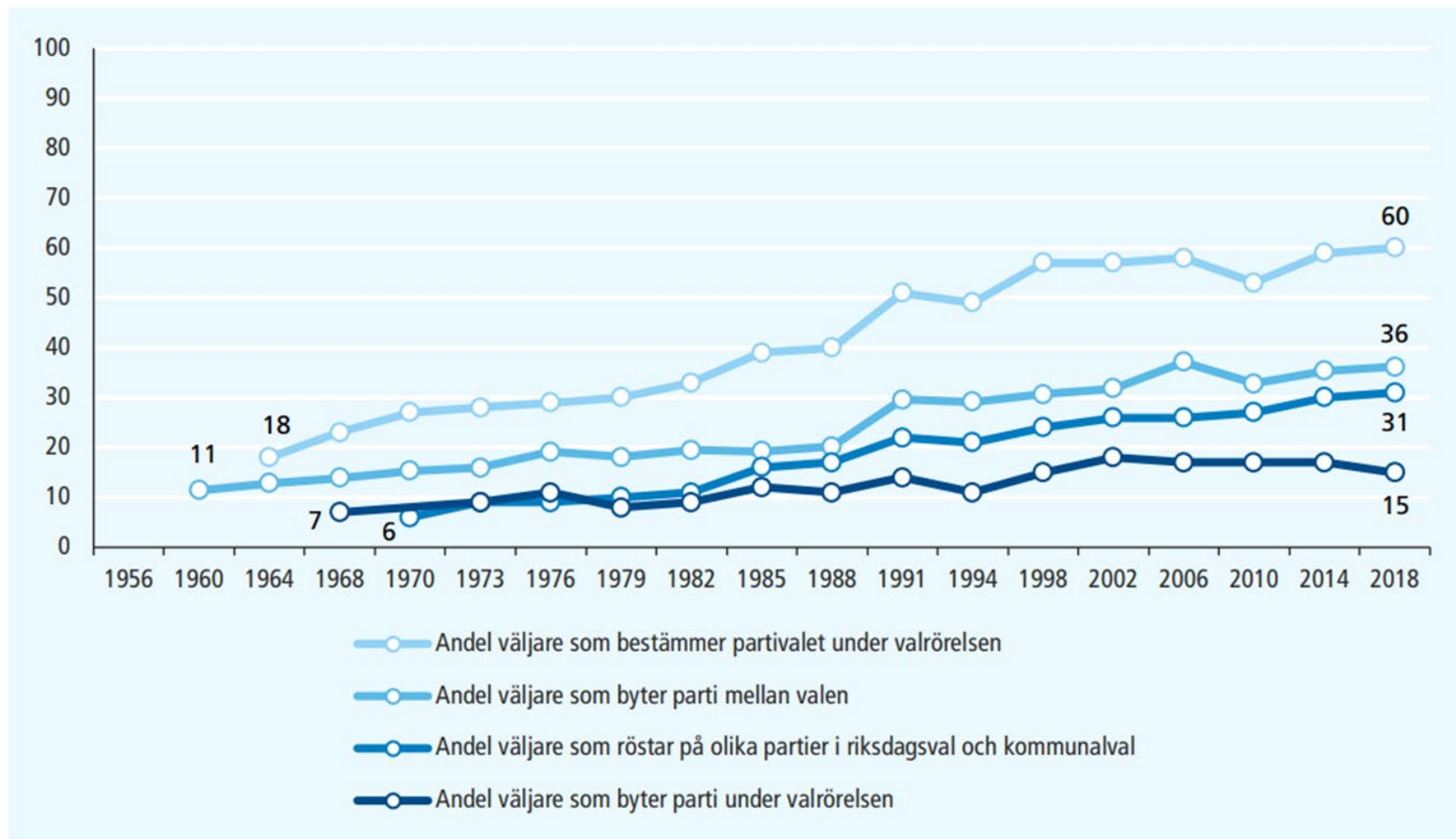
Andel väljare som byter parti
mellan valen 1956-2018 (procent)

- senare valbeslut
- ökad röstdelning
- mer taktiserande

Väljarrörlighet

Andel väljare som byter parti under valrörelsen, andel väljare som byter parti mellan valen 1956-2018 (procent)

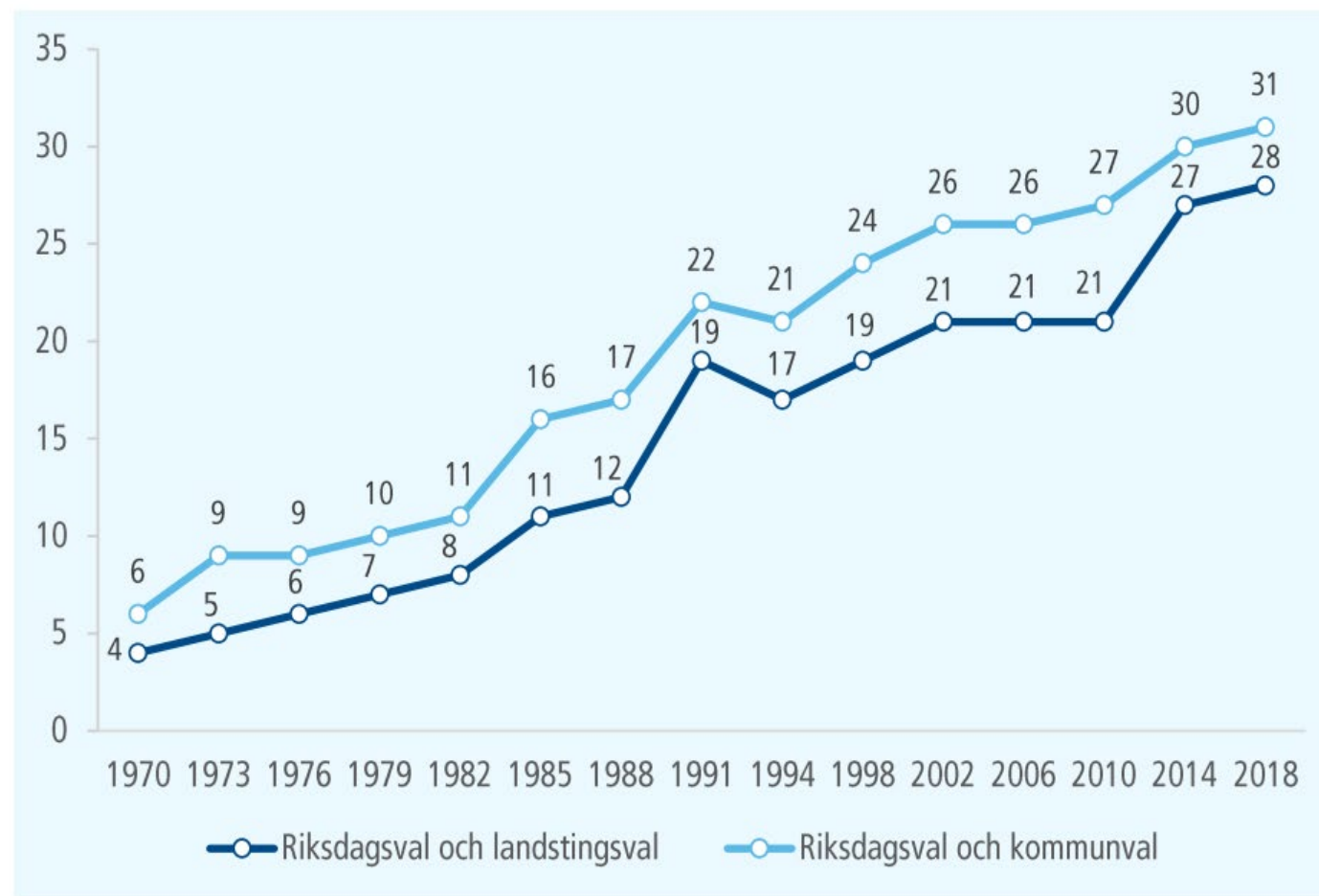

Källa: Valforskningsprogrammet, Valundersökningarna 1970-2018

Röstdelning

Andel väljare som röstar på olika partier i samtidiga val 1970-2018 (procent)

- ökad röstdelning över tid
- svagare koppling till partier
- låg grad av partianhängarskap

Källa: Valforskningsprogrammet, Valundersökningarna 1970-2018

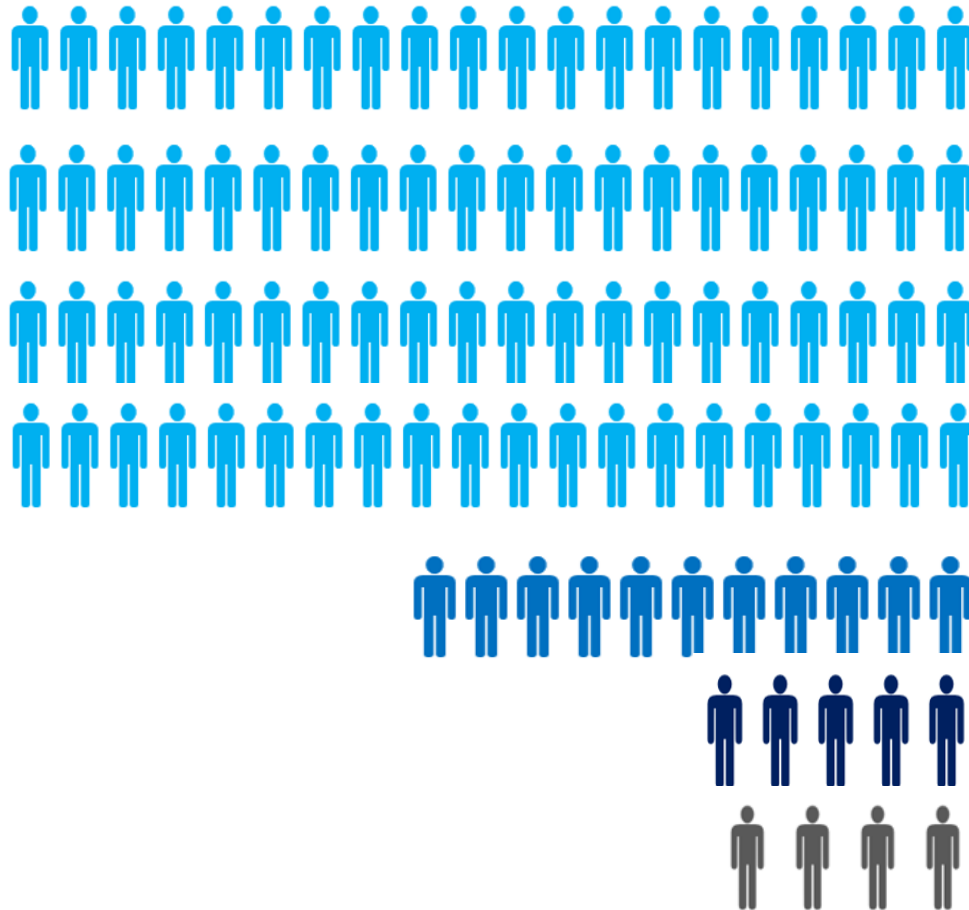
Hur stor är trafiken mellan "soffan" och valurnan?

Det finns få permanenta soffliggare

Trevalsörslighet mellan gruppen icke-röstare och röstare 2010-2018

80% röstade i alla tre valen
2010, 2014 och 2018

11% röstade i två av tre val

5% röstade i ett av tre val

4% röstade inte i något av
valen 2010, 2014 och 2018

Finns det väljare som aldrig byter parti?

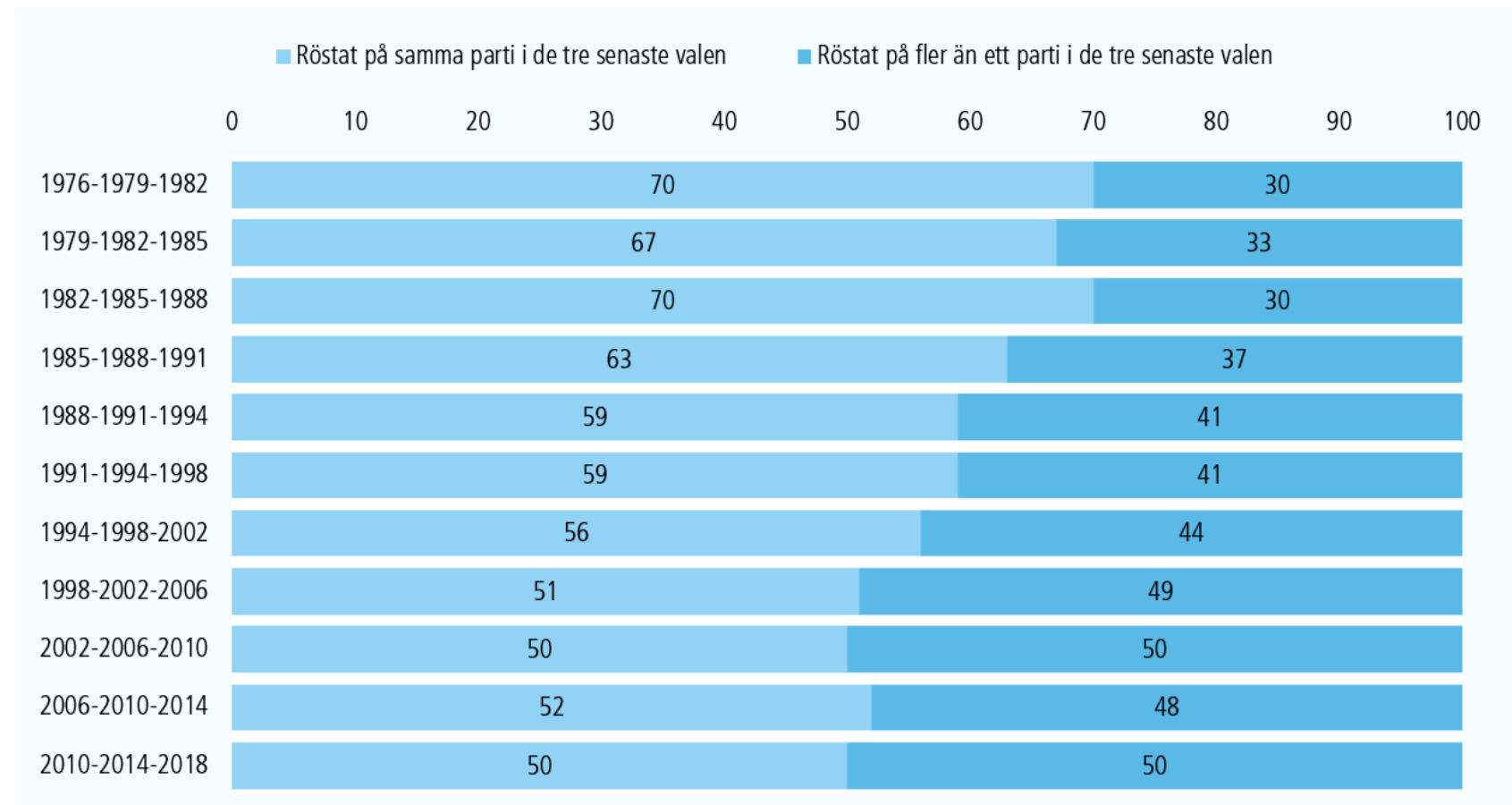

Ja, hälften av alla väljare byter sannolikt aldrig parti

Perspektiv på väljarrörlighet

**Stabilitet och förändring
på samma gång!**

Figur 4 Trevals rörlighet i svenska riksdagsval 1976-2018 (procent)

Hur rörde sig väljarna mellan 2014 och 2018 års val?

**De största väljarströmmarna gick
från Miljöpartiet till Socialdemokraterna
och från Moderaterna till Sverigedemokraterna.**

De tio största nettoväljarströmmarna mellan valen 2014-2018 (tusentals väljare)

Rank	Väljarström	Uppskattat antal väljare
#1	Miljöpartiet → Socialdemokraterna	116 000
#2	Moderaterna → Centerpartiet	112 000
#3	Moderaterna → Sverigedemokraterna	103 000
#4	Moderaterna → Kristdemokraterna	93 000
#5	Feministiskt initiativ → Vänsterpartiet	83 000
#6	Socialdemokraterna → Sverigedemokraterna	82 000
#7	Moderaterna → Liberalerna	58 000
#8	Miljöpartiet → Vänsterpartiet	54 000
#9	Miljöpartiet → Centerpartiet	45 000
#10	Socialdemokraterna → Vänsterpartiet	43 000

Källa: Valforskningsprogrammet, Valundersökningarna 2014, Europaparlamentsvalundersökningarna 2014 och Valundersökningen 2018

Tabell 4 Partiernas vinster och förluster av väljare 2014-2018 (tusentals väljare)

	Antal väljare 2014	V	S	MP	C	L	M	KD	SD	FI	ÖVR	Icke- röstare	Blank- röstare	1:a gången -väljare	Antal väljare 2018
V	356		+43	+54	+3	-4	+11	-3	-11	+83	+1	+5	+1	+54 =	593
S	1 933	-43		+116	-35	-6	-7	-30	-82	+33	-6	-1	-4	+72 =	1 940
MP	429	-54	-116		-45	-14	-9	-4	-6	+27	-3	-2	-3	+19 =	219
C	381	-3	+35	+45		+21	+112	-7	-13	+6	-1	+5	+3	+55 =	640
FP	338	+4	+6	+14	-21		+58	-7	-7	+3	±0	±0	+3	+25 =	416
M	145	-11	7	+9	-112	-58		-93	-103	+2	-1	-8	+8	+68 =	1 162
KD	285	+3	+30	+4	+7	+7	+93		+2	+1	+1	+4	+7	+18 =	460
SD	801	+11	+82	+6	+13	+7	+103	-2		+2	+2	+8	+5	+49 =	1 087
FI	195	-83	-33	-27	-6	-3	-2	-1	-2		-1	-2	+1	+1 =	38
Övriga partier	60	-1	+6	+3	+1	±0	+1	-1	-2	+1		+1	-1	+3 =	72
Icke-röstare	1 040	-5	+1	+2	-5	±0	+8	-4	-8	+2	-1		-1	+6 =	1 033
Blankröstare	58	-1	+4	+3	-3	-3	-8	-7	-5	-1	+1	+1		+13 =	54

Källa: Officiell valstatistik (www.val.se); Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningarna 2014, Europaparlamentsvalundersökningen 2014 och Valundersökningen 2018.

Kan man prata om blockbytare längre?

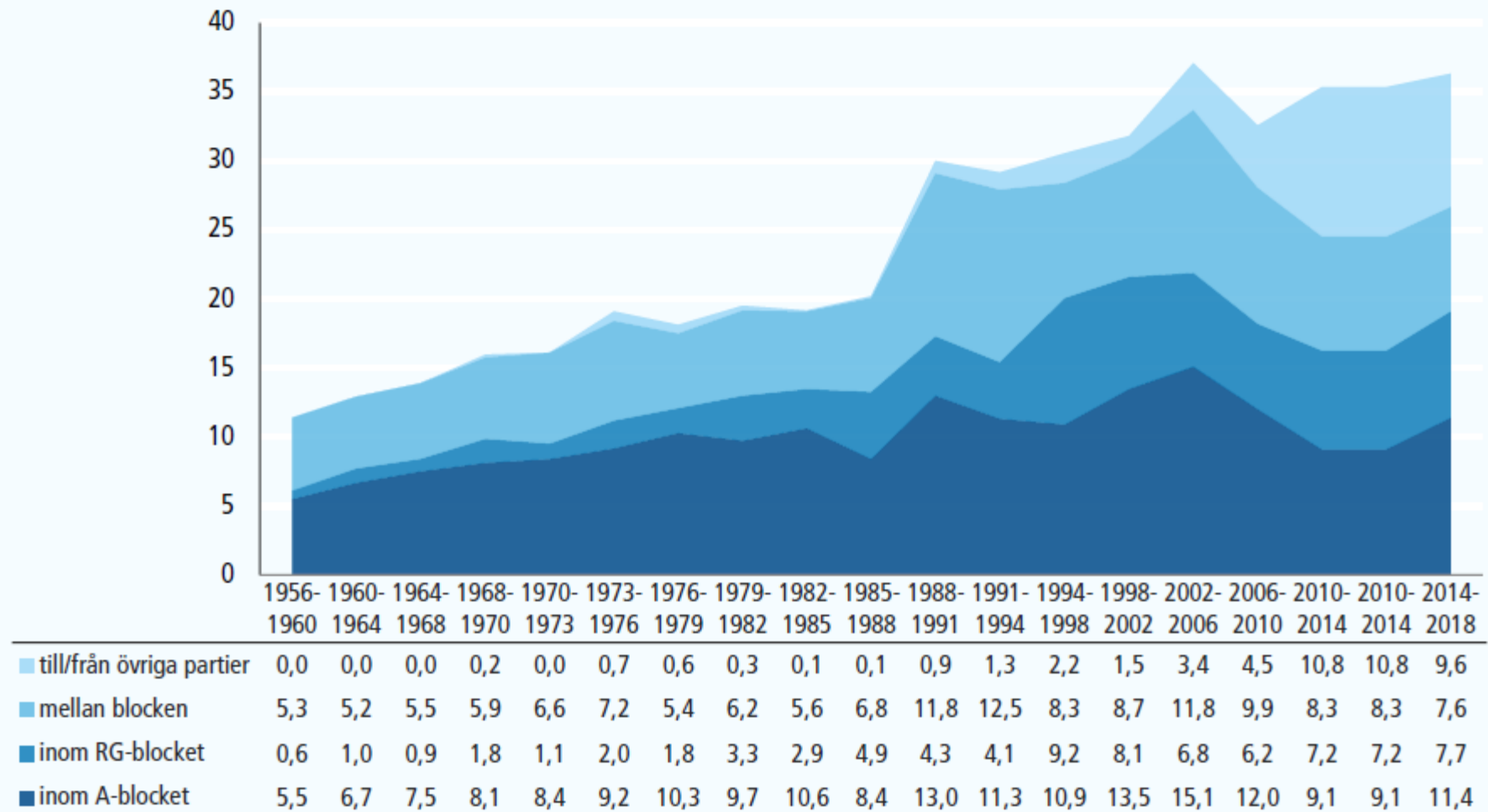

Räkna går ju

Figur 6

Väljarrörlighet i Sverige 1956-2018. Andel partibytare inom och mellan de traditionella blocken, samt till och från övriga partier (procent)

Voter volatility within and between the red green bloc, the alliance bloc, and other parties 1956-2018 (per cent)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningarna 1956-2018.

Varifrån har Sverigedemokraternas väljare kommit?

**Från Socialdemokraterna, Moderaterna
och grupper som tidigare inte röstat.**

Tabell 9 Antal väljare som Sverigedemokraterna nettovunnit (+) respektive nettoförlorat (-) i svenska riksdagsval 2006-2018 (tusentals väljare).
Net gains and losses for Sweden Democrats in Swedish general elections 2006-2018 (thousands of voters)

	Grupp varifrån nya SD-väljare kom											
	V	S	MP	C	FP	M	KD	FI	ÖVR	Icke-röstare	Blank-röstare	1:a gångs-väljare
2002-2006	+5	+17	+10	±0	+2	±0	±0	-	±0	+5	+17	+12
2006-2010	+3	+27	+3	+15	+3	+18	±0	+12	+3	+21	-3	+25
2010-2014	+4	+95	+8	+27	+42	+163	+27	±0	-4	+53	+8	+25
2014-2018	+11	+82	+6	+13	+7	+103	-2	+2	+2	+8	+5	+49

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet.

Kommentar: Resultaten är hämtade från svenska Valundersökningar 2002-2018. Skattningarna för antalet väljare är beräknade med hjälp av data från Valundersökningarnas så kallade rullande tvåvalspaneler där samma väljare återkontaktas vid två efter varandra följande val. Antalet svarande för de olika bytarmatriserna som ligger till grund för skattningarna är: 2006 (n=3 082), 2010 (n=2 459), 2014 (n=2 015) och 2018 (n=9 014). I de här analyserna har minnesdata kombinerats med paneldata för att öka säkerheten i skattningarna. Observera att även om skattningarna är omräknade till tusentals väljare så handlar det fortfarande om urvalsskattningar med felmarginale. Analyser av alla väljarströmmar till- och från samtliga partier, gruppen icke-röstare, blankröstare och förstagångs-väljare finns redovisade i sin helhet i de återkommande böckerna om svenskt väljarbeteende, se till exempel Oscarsson & Holmberg (2016).

Partier som bjudit SD på flest väljare 2002-2018

Summerade tal för nettorörlighet

Moderaterna	284 000
Socialdemokraterna	221 000
Icke-röstare	111 000

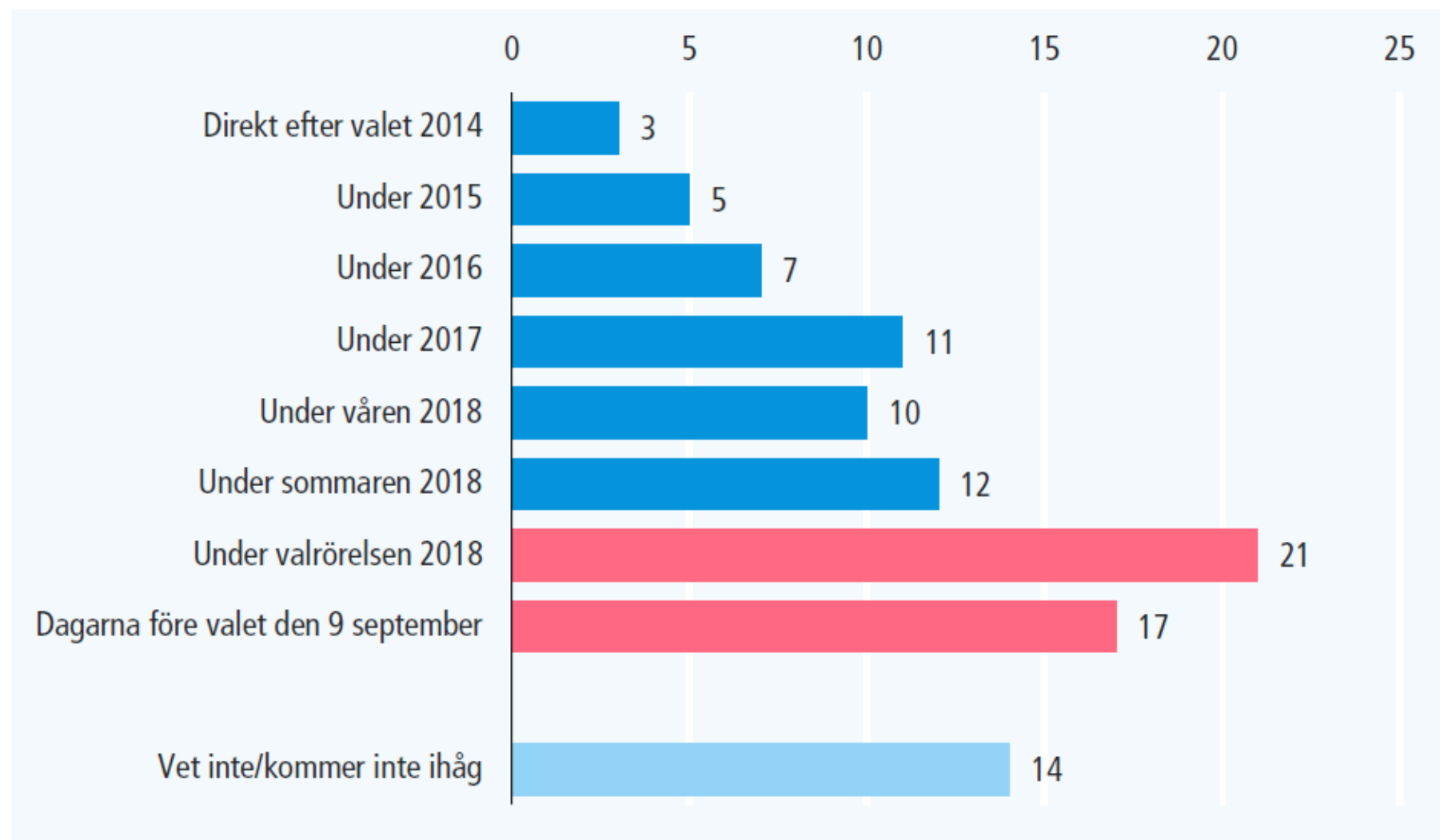
När sker de flesta partibytana?

Huvuddelen av alla partibytan äger rum under mandatperioderna, inte i samband med valkampanjerna

Figur 8

Subjektiv tidpunkt för partibyte, 2018 (procent)

Subjective measure of time of party switching, 2018 (per cent)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018.

Kommentar: Frågan om tidpunkt för partibyte ställdes i en av Valundersökningens eftervalsenkäter. Totalt antal svarande är 645 partibytare. I analysen ingår endast de som enligt röstlängderna röstade 2014 och 2018 och som tidigare uppgett att de bytt parti mellan de två valen.

När byter partibytarna parti?

Tabell 11

Analys av förekomsten av olika kombinationer av partival vid tidpunkt 1, röstningsintention inför val vid tidpunkt 2 och slutligt partival vid tidpunkt t2. Andel stabila väljare, väljare med "kalla fötter" samt tidiga, sena och flytande partibytare vid svenska riksdagsval 1976-2018 (procent)

Analysis of combinations of party choice at t1, vote intention at t2 and final party choice at t2. Proportion of stable voters, voters with "cold feet", early party switchers, late party switchers and floating party switchers at Swedish general elections 1976-2018 (percent)

	Mellanvalspanel												
	73 -76	76 -79	79 -82	82 -85	85 -88	88 -91	91 -94	94 -98	98 -02	02 -06	06 -10	10 -14	14 -18
Stabila väljare	78	80	78	80	77	68	72	70	68	57	63	63	63
Väljare med "kalla fötter"	3	3	3	2	4	4	3	3	4	4	5	6	5
Tidiga bytare	12	12	13	11	12	20	18	16	15	27	20	21	22
Sena bytare	5	4	5	6	5	5	4	8	8	8	7	7	6
Flytande bytare	2	1	1	1	2	3	3	3	5	4	4	3	4
Summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal personer	910	955	977	948	847	803	829	605	694	915	821	708	1 815

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningarna 1973-2018: mellanvalspanelerna. En del av panelen 2014-2018 är ursprungligen från urvalet till Europaparlamentsvalundersökningen 2014.

När byter partibytarna parti?

Analys av valundersökningarnas paneler

Jämförelser av data om partival t1 – röstningsintention före valet t2 – partival t2

De stabila: uppgav samma parti vid samtliga tre tillfällen. 63%

Kalla fötter: Röstade på ett parti 2014, tänkte rösta på ett annat före valet 2018 men föll tillbaka och röstade på samma parti som 2014. 5%

Tidiga bytare: Bytte parti mellan 2014 och tidpunkten före valrörelsen 2018. 22%

Sena bytare: Hade intentionen att rösta på samma parti som 2014 men bytte parti under 2018 års valrörelse. 6%

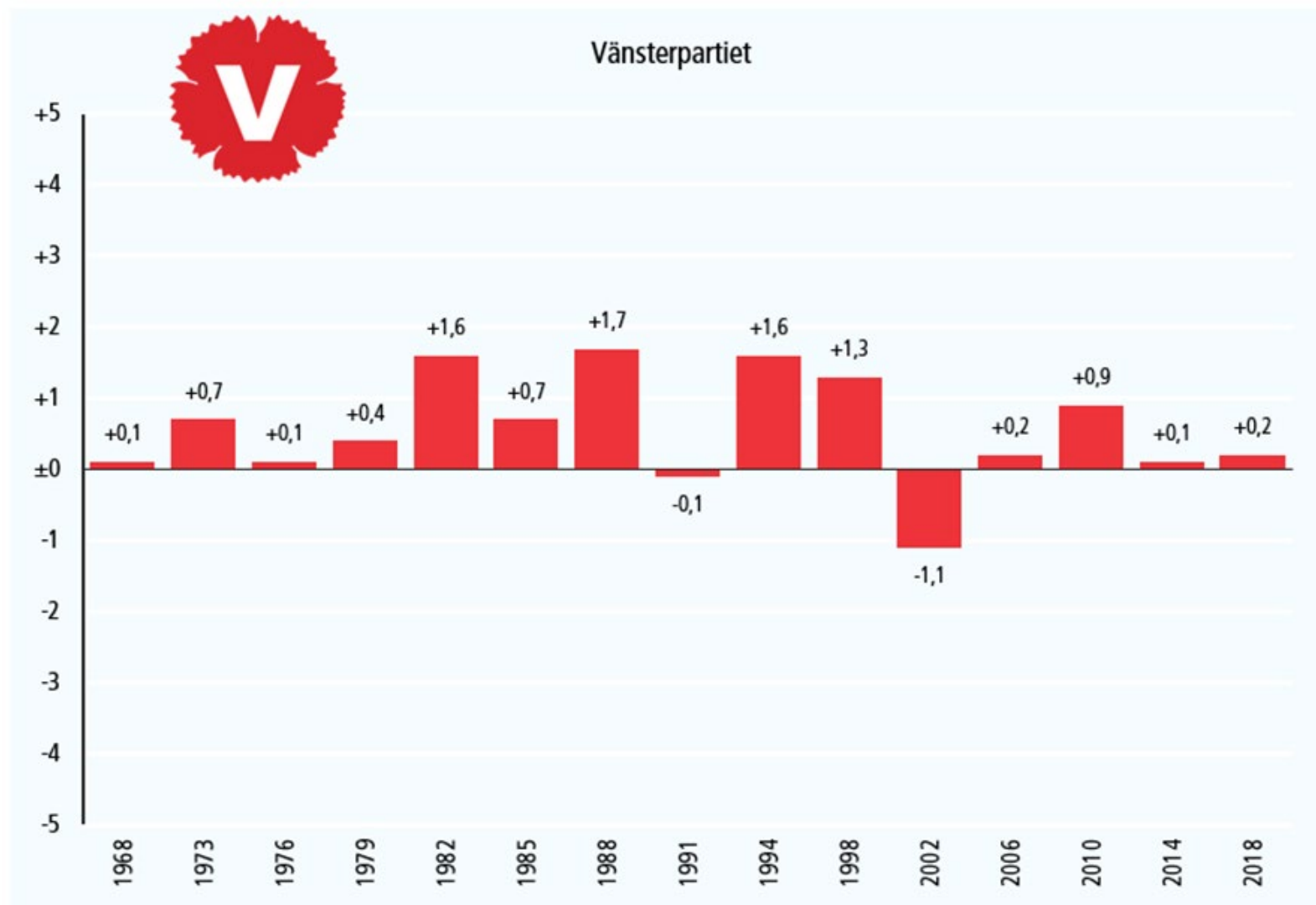
Flytande bytare: Röstade på ett parti 2014, tänkte rösta på ett andra parti inför valrörelsen 2018 men röstade till sist på ett tredje parti. 4%

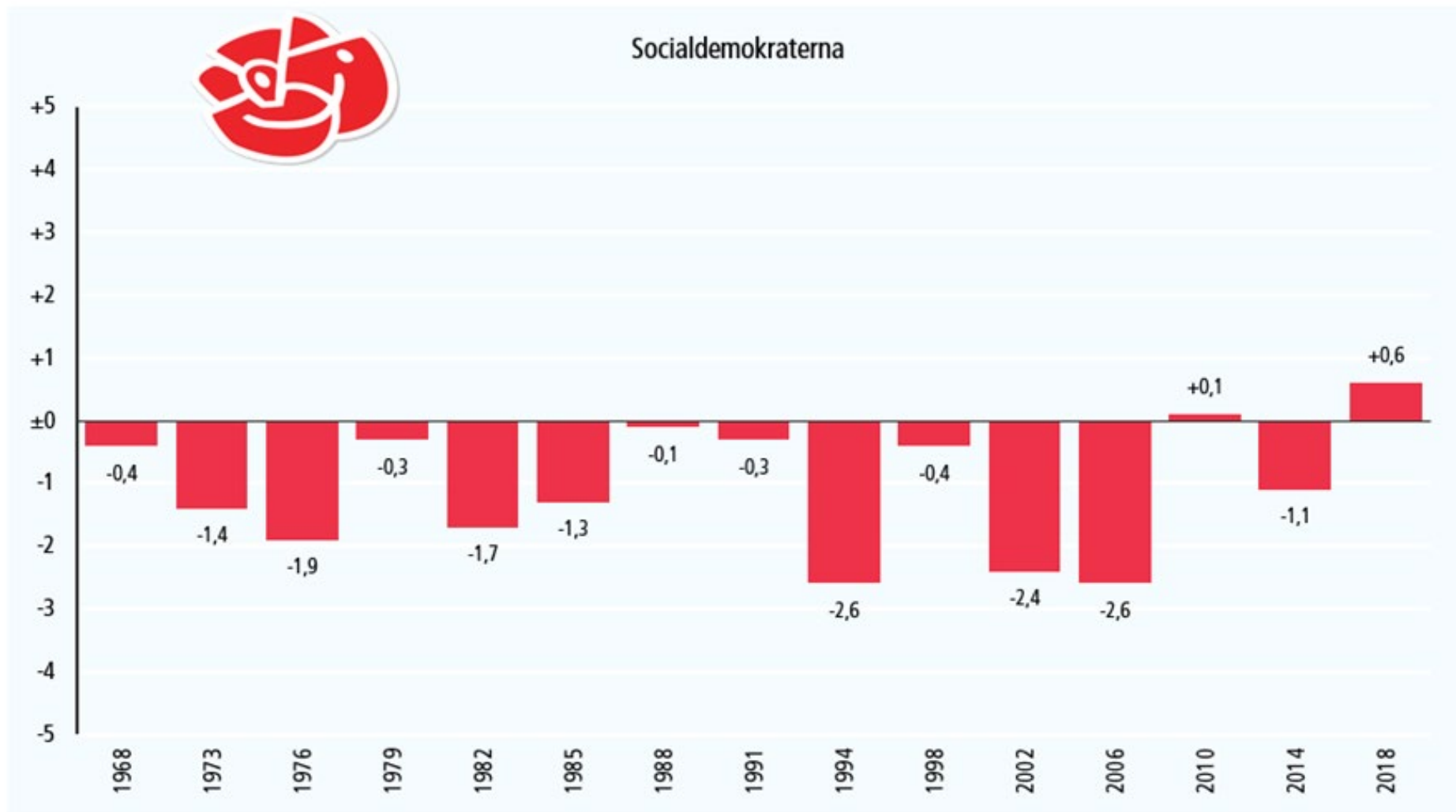
Vilka partier spurtade bäst under 2018 års valrörelse?

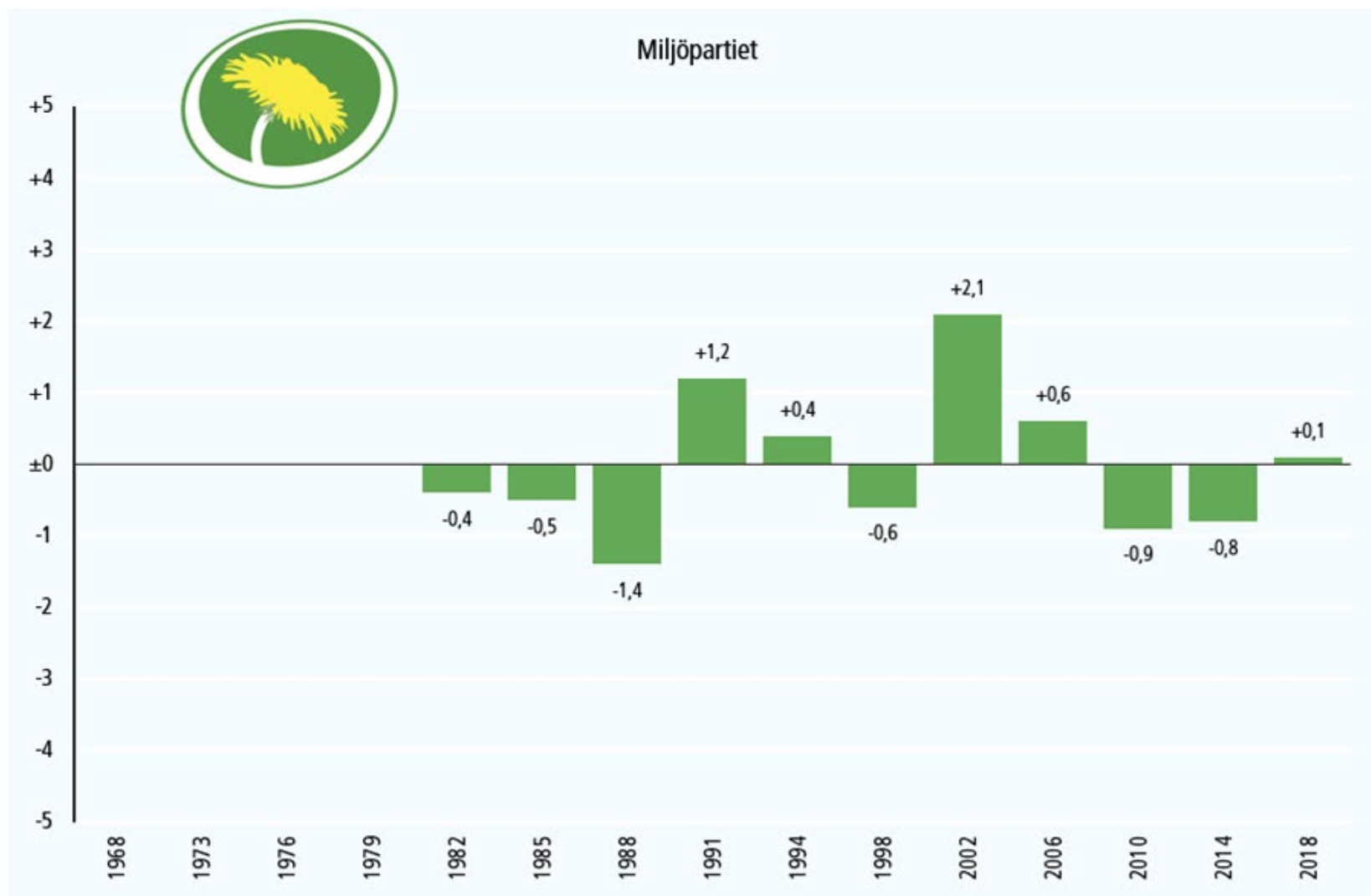
Kristdemokraterna

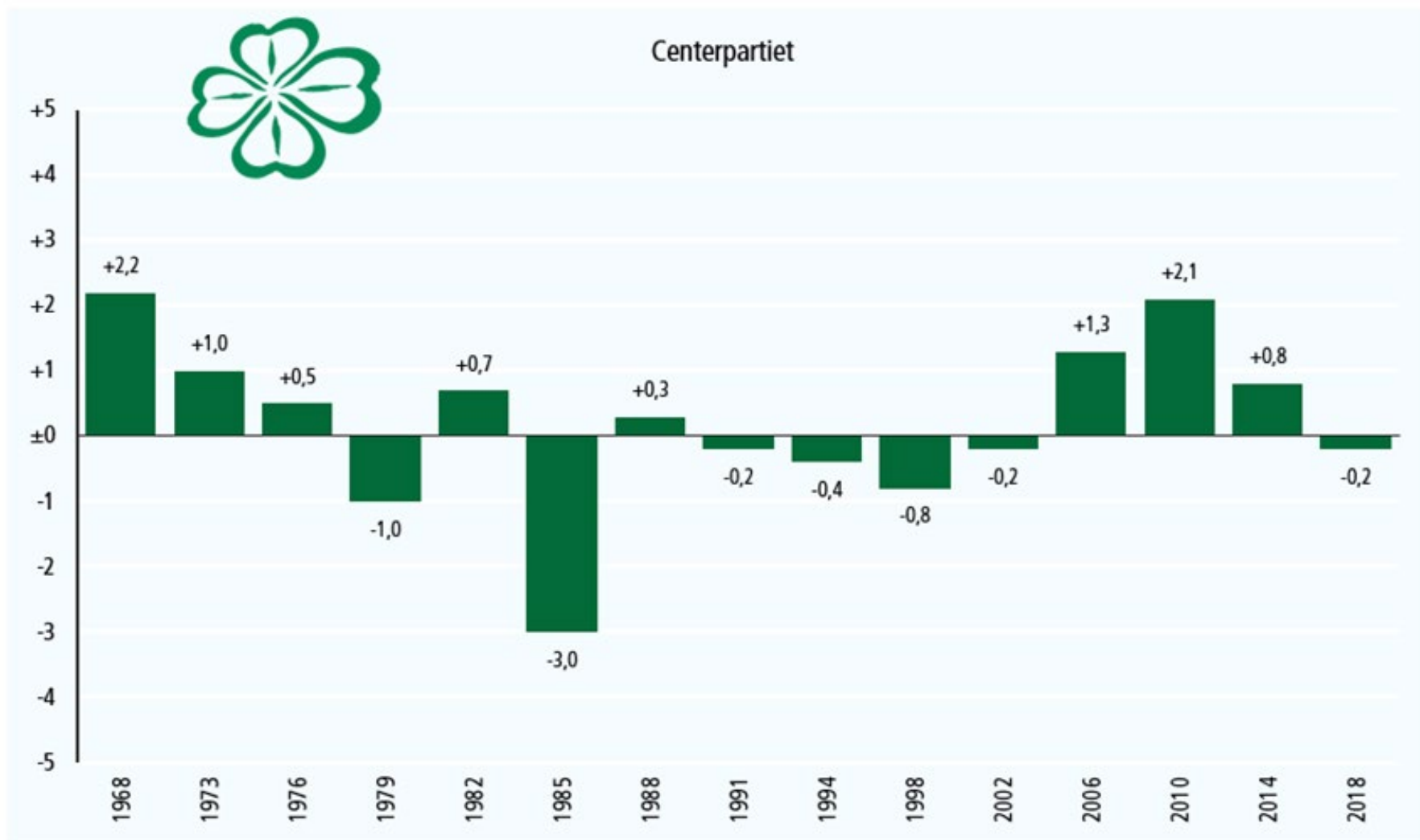
Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs Universitet: Valundersökningarna 1968-2018.

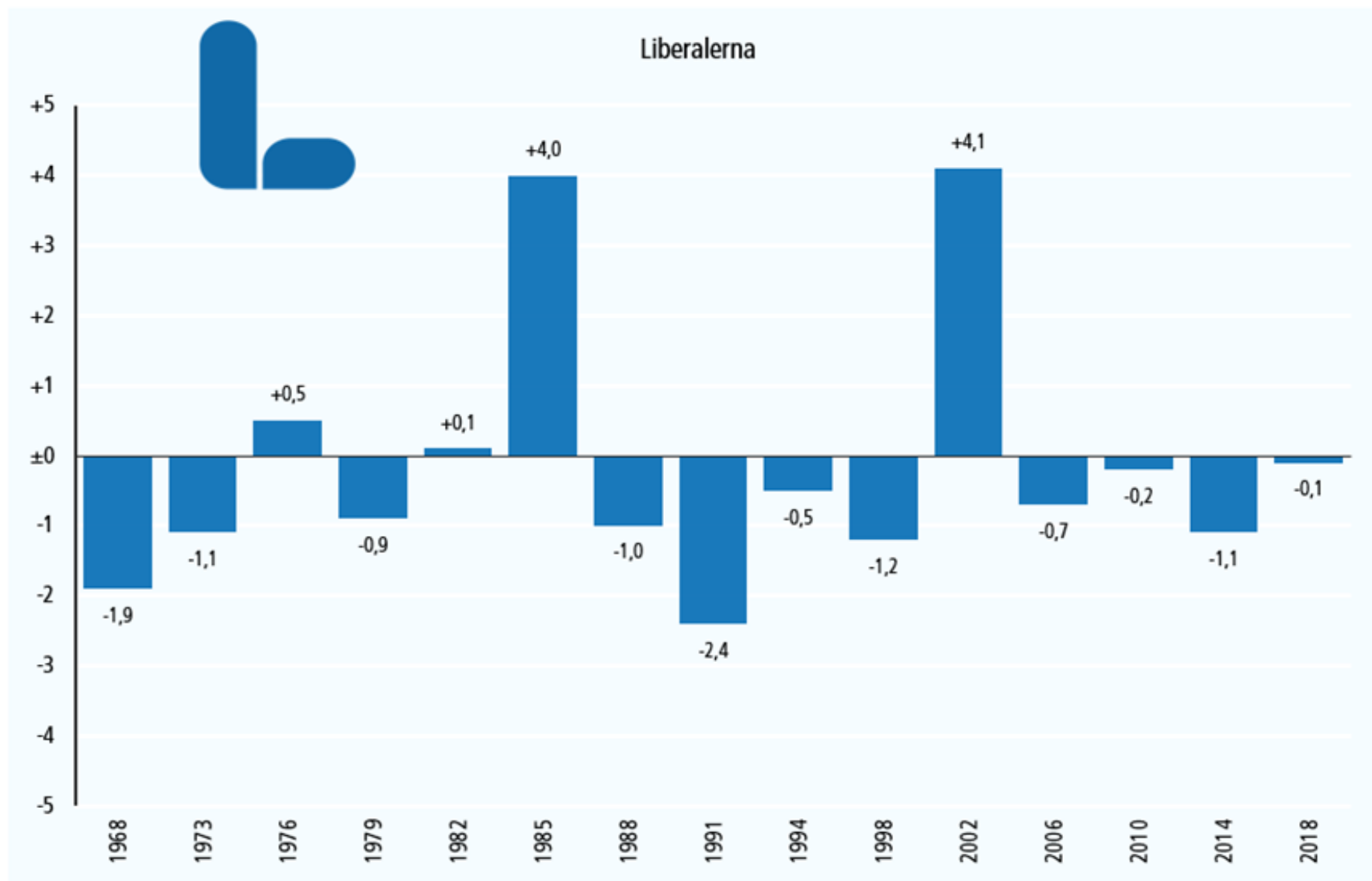
Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs Universitet: Valundersökningarna 1968-2018.

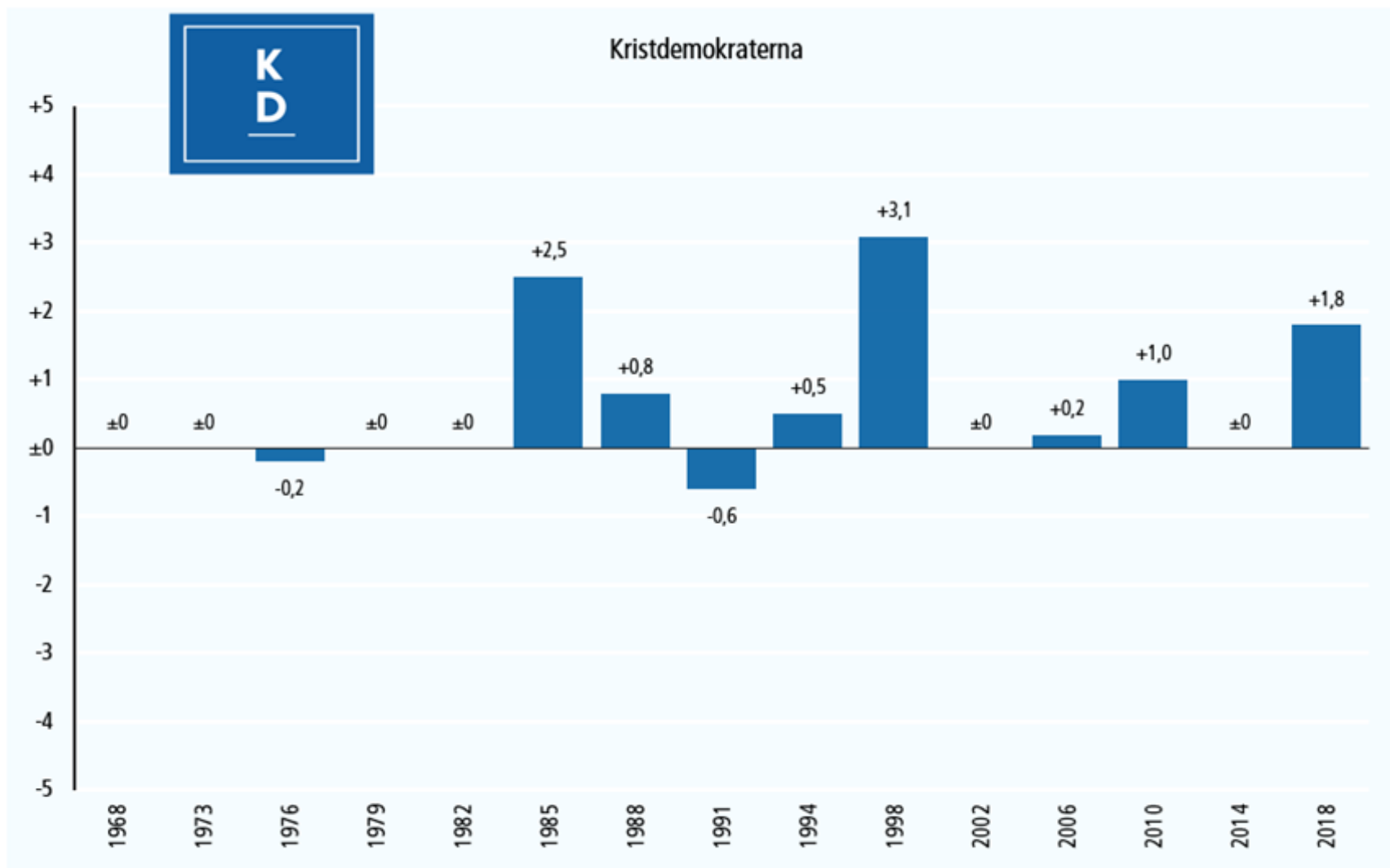
Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs Universitet: Valundersökningarna 1968-2018.

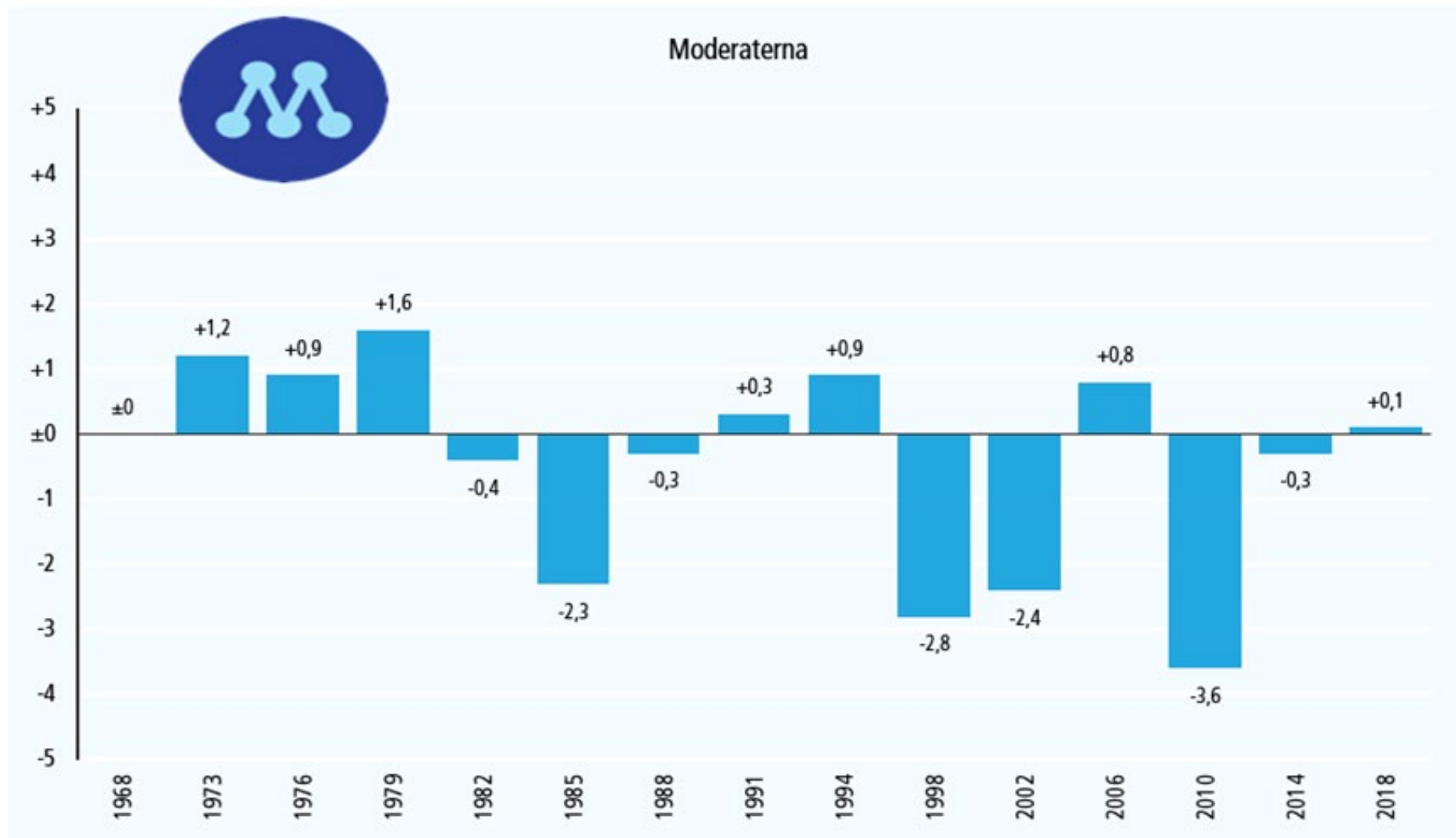
Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs Universitet: Valundersökningarna 1968-2018.

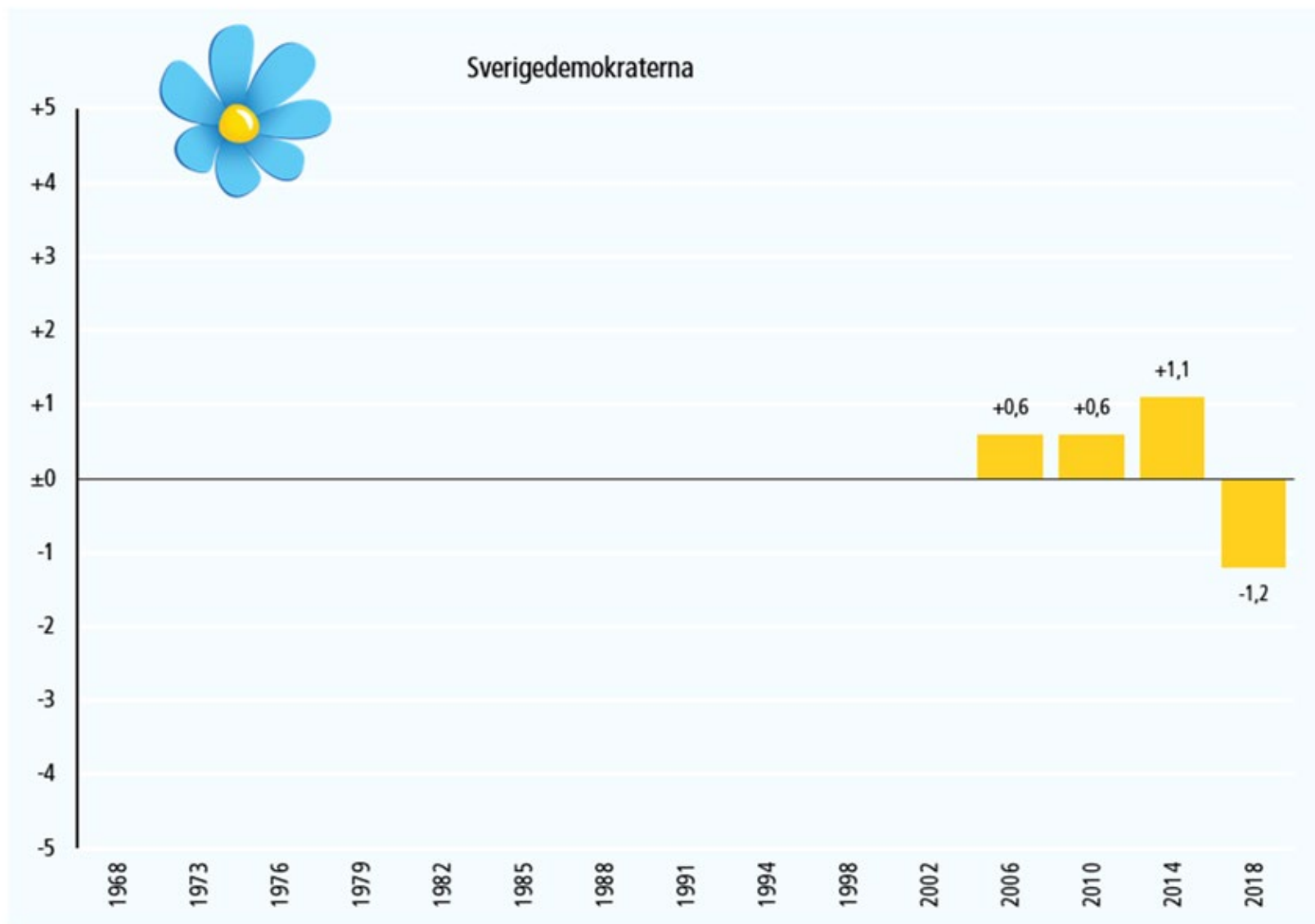
Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs Universitet: Valundersökningarna 1968-2018.

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs Universitet: Valundersökningarna 1968-2018.

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs Universitet: Valundersökningarna 1968-2018.

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs Universitet: Valundersökningarna 1968-2018.

De 10 största spurtvinsterna och spurtförlusterna för partier under svenska valrörelser 1968-2018 (procentenheter).
The top 10 largest aggregated gains and losses for Swedish parties during the election campaigns 1968-2018 (percentage points).

Rank	Väljarström	Förändring
#1	Folkpartiets spurtvinst 2002	+4,1
#2	Folkpartiets spurtvinst 1985	+4,0
#3	Moderaternas spurtförlust 2010	-3,6
#4	Kristdemokraternas spurtvinst 1998	+3,1
#5	Centerpartiets spurtförlust 1985	-3,0
#6	Moderaternas spurtförlust 1998	-2,8
#7	Kristdemokraternas spurtvinst 1985	+2,5
#8	Folkpartiets spurtförlust 1991	-2,4
#9	Moderaternas spurtförlust 2002	-2,4
#10	Moderaternas spurtförlust 1985	-2,4

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs Universitet. Valundersökningarna 1968-2018.

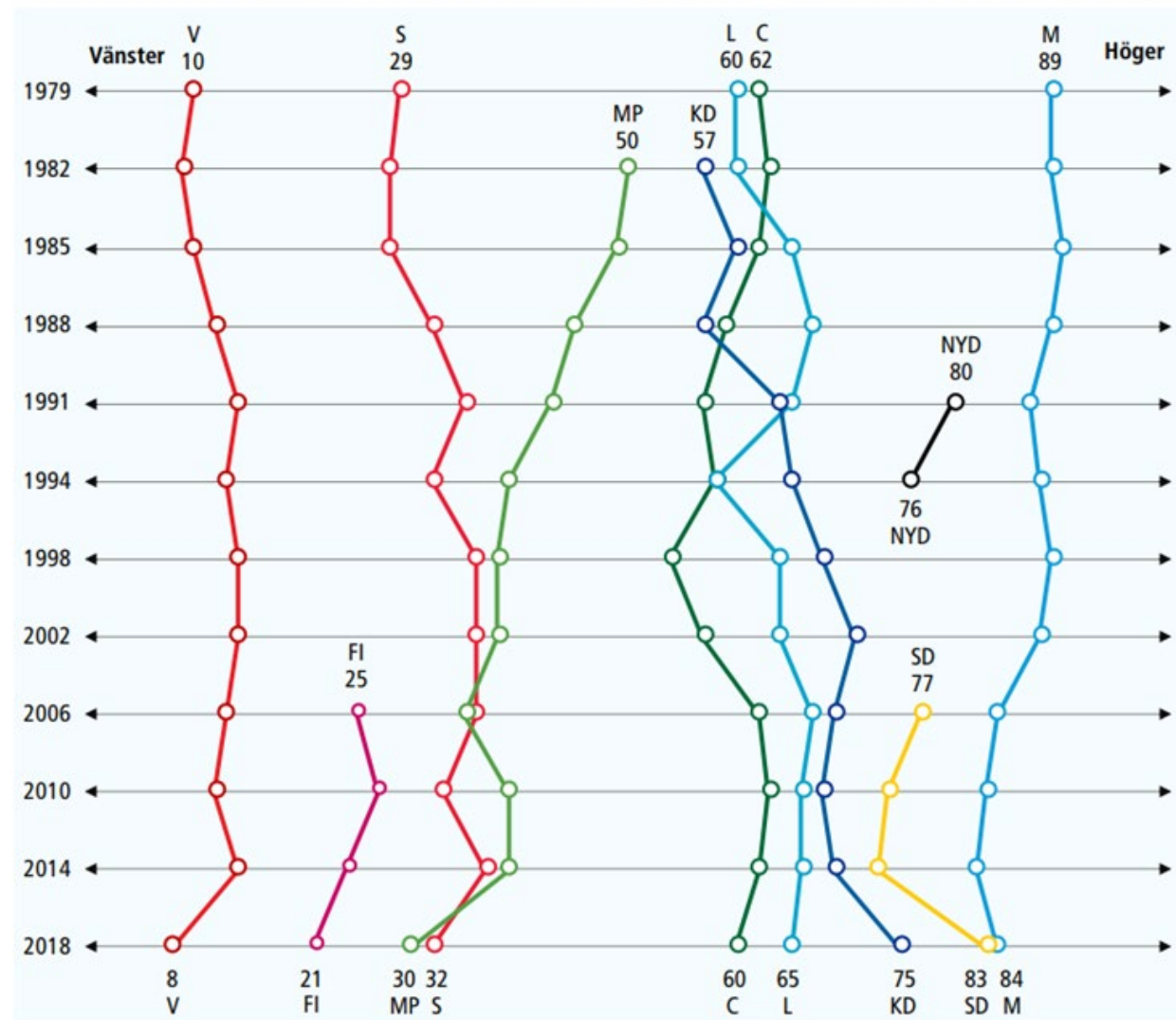

Varför byter väljarna parti?

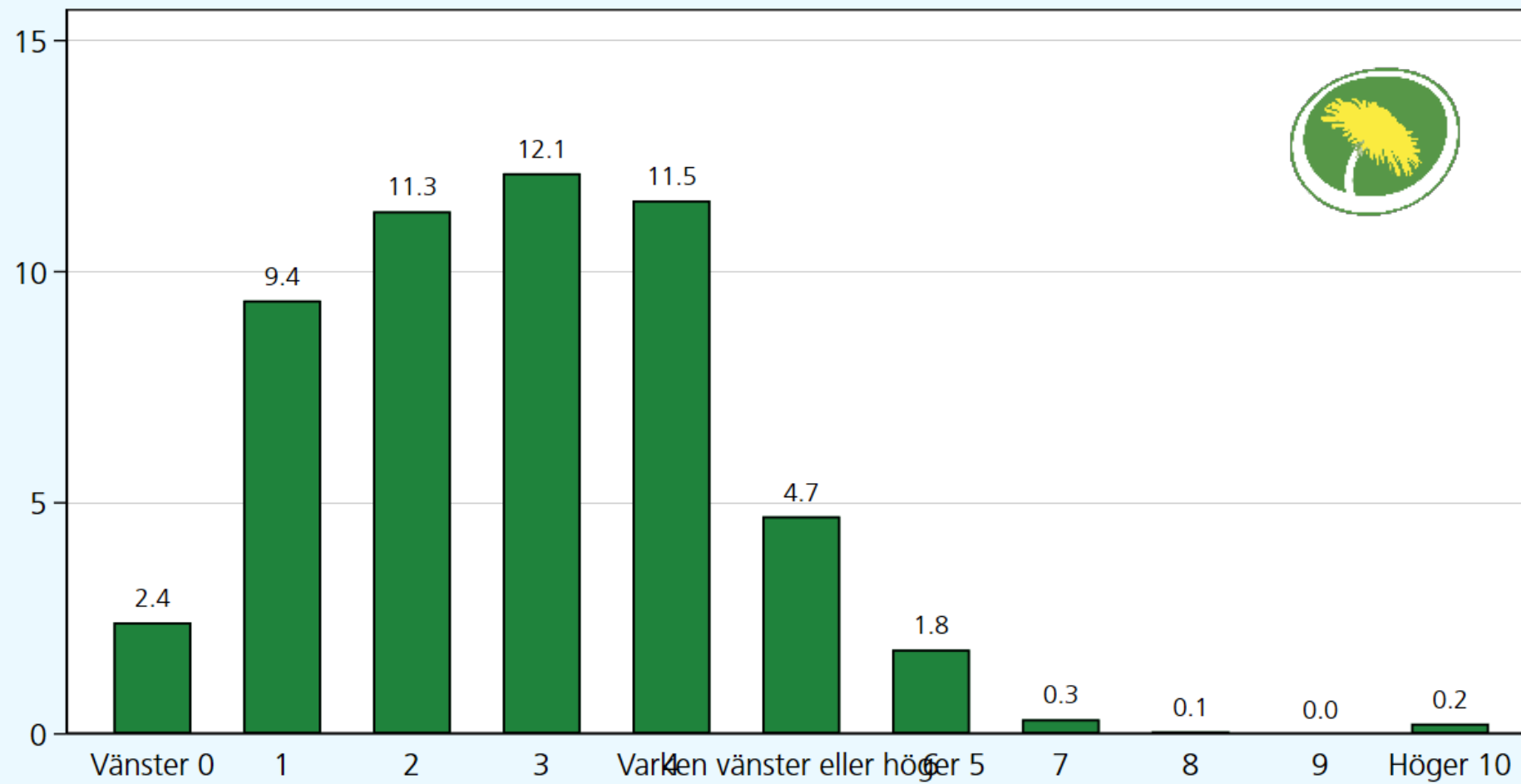
Ideologi och sakfrågor spelar störst roll

Figur 4 Partiernas vänster-högerpositioner enligt svenska väljare 1979-2018 (medeltal)
The parties' left-right positions according to Swedish voters 1979-2018 (means)

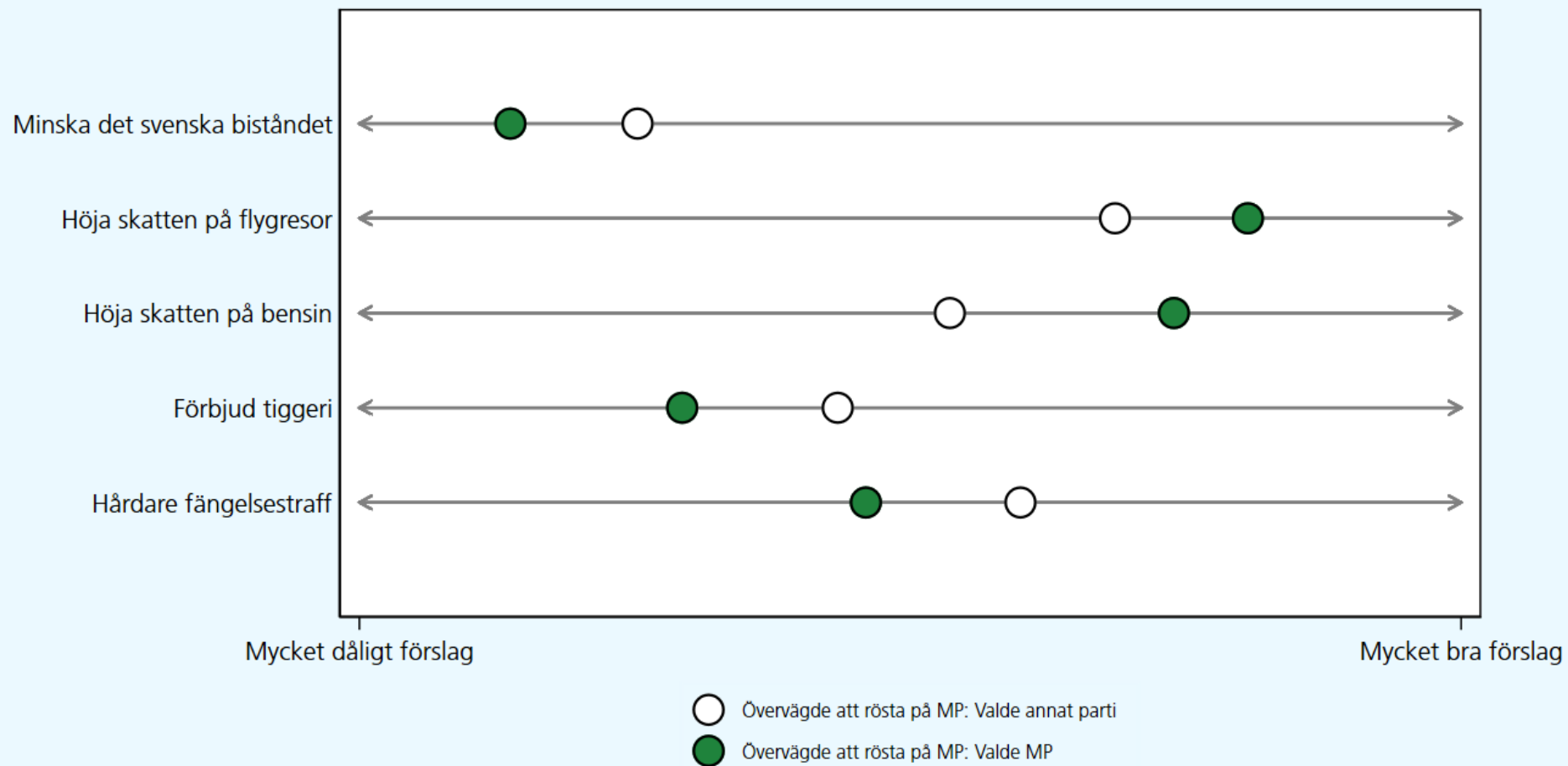

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs Universitet: Valundersökningarna 1979-2018.

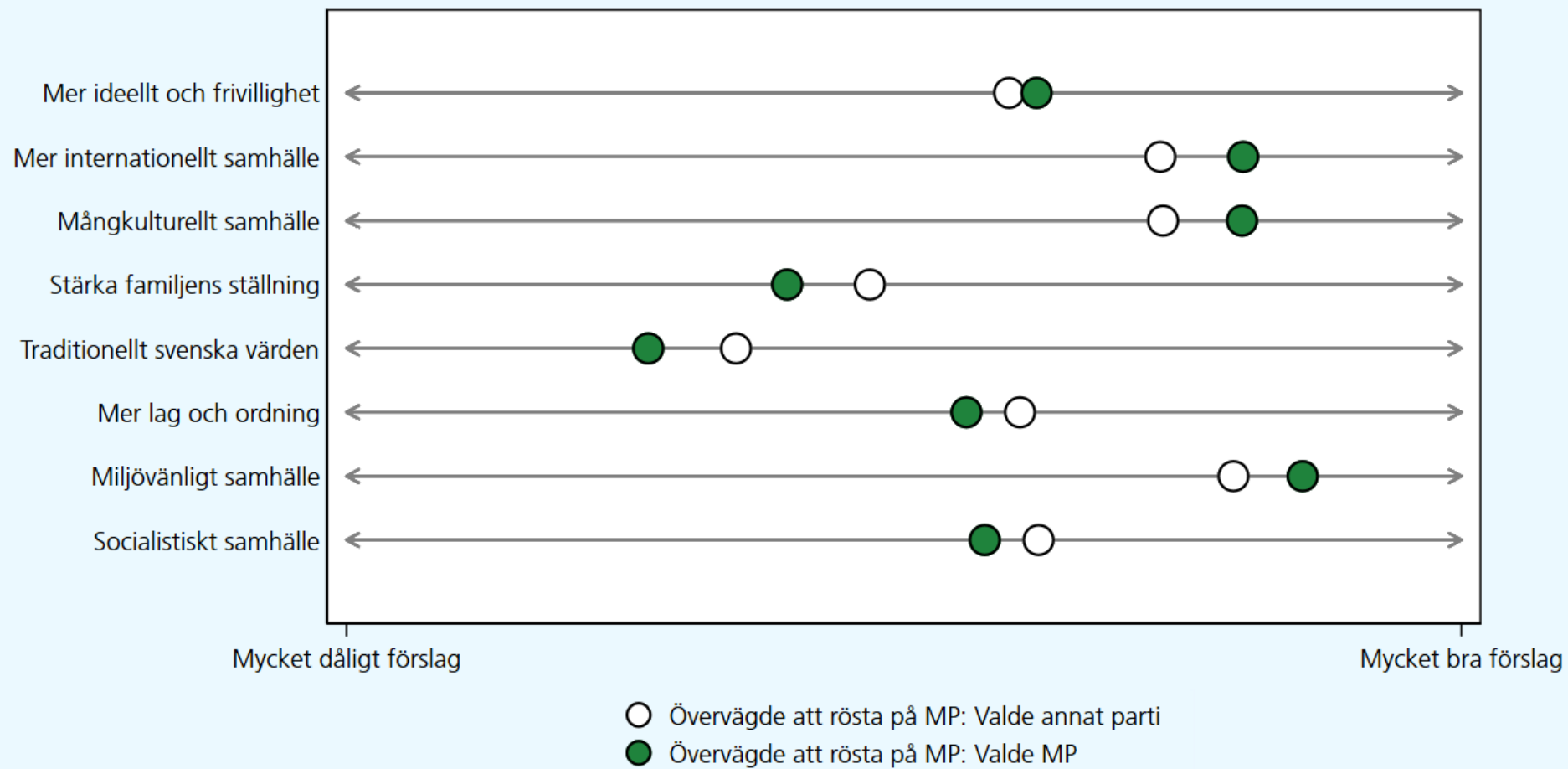
Miljöpartiets stöd i olika väljargrupper

Sakfrågor

Samhällsvisioner

Tabell 20 Skäl för partibyte bland samtliga och bland partiernas tillkommande väljare 2018 (procent)

	Samtliga partibytare	V	S	C	L	M	KD	MP	SD
Sakfråga: Invandring/immigration	20	13	7	1	12	27	15	9	56
Sakfråga: sjukvård/välfärd	9	13	7	5	9	12	11	4	12
Sakfråga: Miljö	8	9	5	14	2	3	3	56	0
Strategiska överväganden	17	27	23	7	12	16	20	48	2
Hänvisning till Sverigedemokraterna	11	10	18	14	9	8	2	6	11
Partiets ideologi/politik/program/vallöften	10	8	11	11	12	9	16	7	7
Partiledaren	10	4	5	18	17	14	19	0	2

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018.

Kommentar: Frågan ställs till personer som uppgett att de röstat på olika partier i riksdagsvalen 2014 och 2018: "Om du valde att rösta på olika partier i riksdagsvalen 2014 och 2018: Vad var det som fick dig att rösta annorlunda i årets riksdagsval jämfört med riksdagsvalet 2014? Ange högst tre skäl". Svaren har kodats med en något utökad version av det kodschema som används för öppna skäl för viktiga frågor för partivalet. Antal svarande i analysen är 945. Procenttalen summerar inte till 100 eftersom respondenterna kunde uppge upp till 3 svar på frågan. Kategorier som bland samtliga inte samlar mer än 5 procent har inte särredovisats.

Sammanfattning

- Sociala skiljelinjer eroderar och väljarnas känslor av anhängarskap likaså
- Väljarrörligheten har stabiliserat sig på en hög nivå: drygt en tredjedel av väljarna byter parti mellan valen
- En god del av väljarrörligheten tar ut varandra
- Halva valmanskåren byter aldrig parti
- Ideologi är starkt strukturerande på väljarnas partibytarmönster
- Den absoluta huvuddelen av väljarrörligheten äger rum under perioderna mellan valen.
- Största nettotappet 2014-2018: Från Miljöpartiet till Socialdemokraterna

2.

Sakfrågorna som avgjorde valet 2018

Väljarnas viktigaste frågor för partivalet

Väljarnas betyg på partiernas politik

Vad väljarna tyckte att partierna lade tonvikt vid i valrörelsen

1921 Demokratisvalet
1924 Nedrustningsvalet
1928 Kosackvalet
1932 Krisvalet
1936 Per Albinvalet

1940 Samlingsvalet
1944 Framtidsvalet
1948 Planhushållningsvalet
1952 Grispremievalet
1956 Skattesänkingsvalet

1958 ATP-valet
1960 TV-valet
1964 Halmhattsvalet
1968 Erlandersvalet
1970 Enkammarvalet

1973 Kungavalet
1976 Maktskiftesvalet
1979 Villakostnadsvalet
1982 Löntagarfondsvalet
1985 Westerbergsvalet

1988 Miljövalet
1991 Ny Demokrati-valet
1994 Marknadsvalet
1998 Vård, skola, omsorg-valet
2002 Språktestsvalet

2006 Alliansvalet
2010 Åttapartivalet
2014 Dödlägesvalet
2018 Förhandlingsvalet

Viktiga frågor för partivalet

“Var det någon eller några frågor som var viktiga för dig när det gäller vilket parti du röstade på riksdagsvalet den 9 september? Vilken eller vilka frågor var det?”
Ange högst tre frågor

Viktigaste frågorna för väljarna

Väljarnas tio viktigaste frågor för partival 2018.

		ALLA VÄLJARE
1	Välfärd/Sjukvård	42
2	Invandring/Integration	30
3	Skola och utbildning	23
4	Miljö och klimat	18
5	Äldreomsorg och pension	15
6	Lag och ordning	8
7	Ekonomi	7
8	Arbetsmarknad/sysselsättning	6
9	Skatter	4
10	Jämställdhet	4

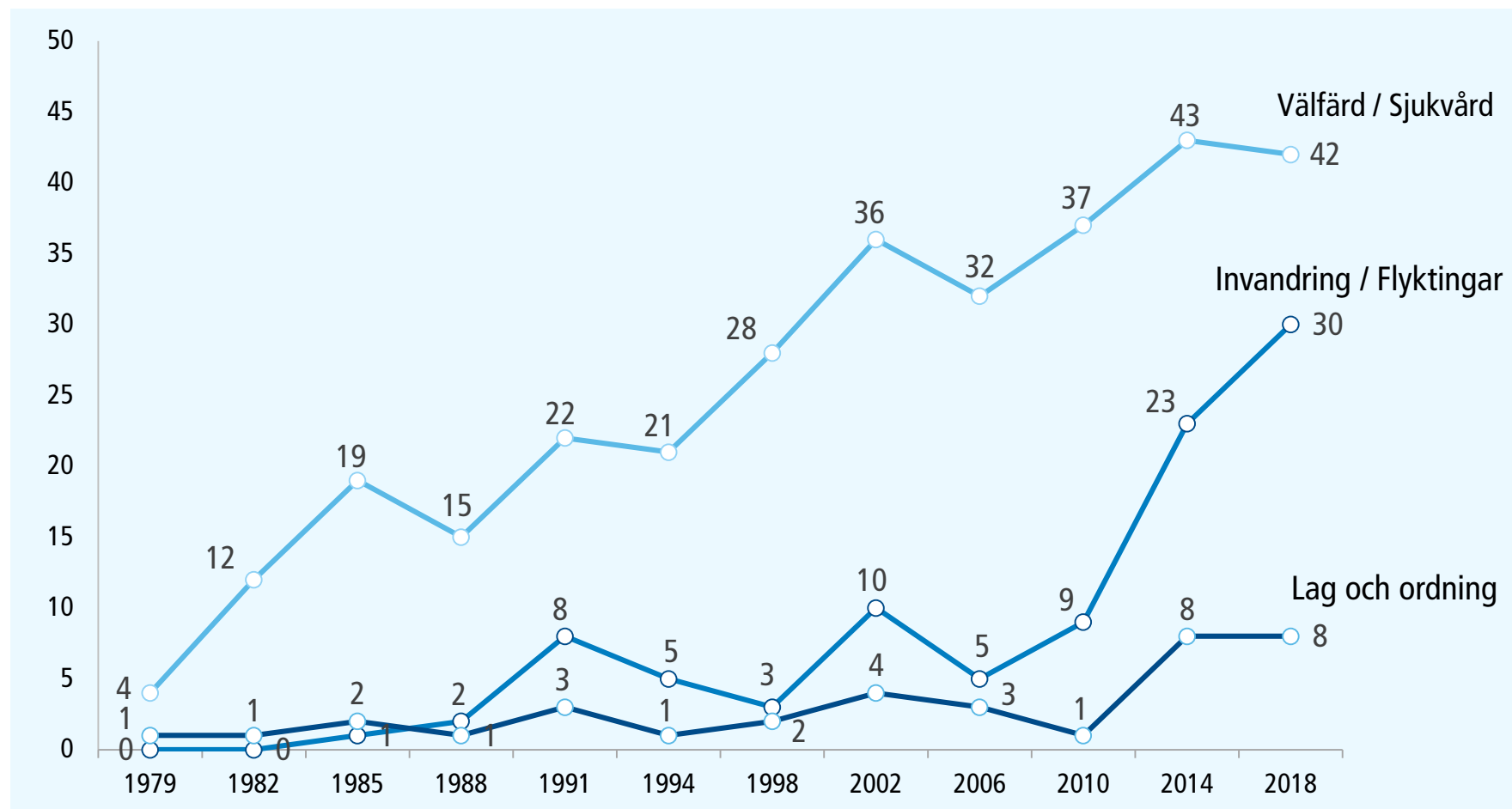
Källa: Valforskningsprogrammets för- och eftervalsundersökning, 2018.

Viktig fråga f partival	1979	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Välfärd/Sjukvård	4	12	19	15	22	21	28	36	32	37	43	42
Invandring/Flyktingar	0	0	1	2	8	5	3	10	5	9	23	30
Utbildning	6	3	3	2	4	6	20	29	24	26	41	23
Miljö	6	7	22	46	25	20	12	8	11	13	20	18
Pensioner/Äldrevård	5	8	8	9	20	9	17	20	21	19	17	15
Lag och ordning	1	1	2	1	3	1	2	4	3	1	8	8
Ekonomi	9	14	14	8	20	30	14	10	11	17	11	7
Sysselsättning	18	29	25	5	23	41	34	7	35	31	30	4
Skatter	17	8	20	19	18	9	17	14	15	15	15	4
Jämställdhet	1	0	0	0	0	2	2	3	4	1	5	3
Familjepolitik/Barnomsorg	8	8	17	16	18	13	15	14	15	6	4	3
Fred/Försvarspolitik	1	4	6	4	3	2	2	2	2	1	5	3
Näringspolitik	1	1	0	0	0	1	2	3	5	4	2	2
Vänster-högerideologi	5	2	7	3	4	4	3	4	2	2	2	2
Bostäder	5	2	2	4	5	1	0	2	1	1	1	2
Energi och kärnkraft	26	2	1	3	3	2	3	1	5	2	2	1
Jordbruk/Decentralisering	1	1	2	1	3	1	1	2	3	1	2	1
Moral/Religion	2	1	1	1	3	1	2	2	1	0	1	1
EU/EMU	0	0	0	1	10	14	6	5	0	0	1	1
Löntagarfonder	4	33	11	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Andel väljare som nämnde minst en fråga	63	76	78	72	82	79	77	73	80	86	90	74
Antal svarande	2678	2640	2610	2299	2273	2256	1633	1864	1667	1274	984	6867

Viktig fråga vid partival 2018

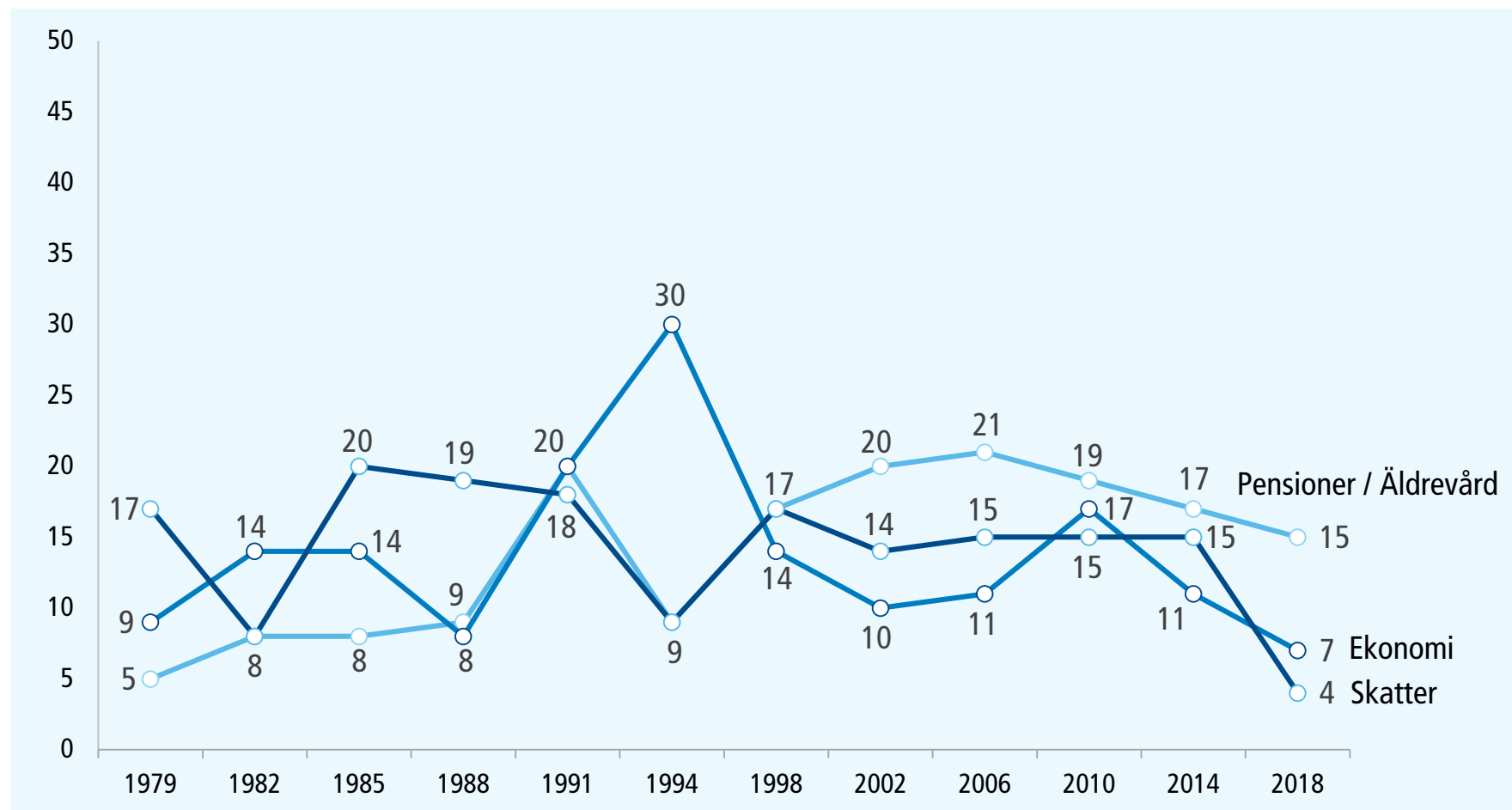
Ovanligt viktiga frågor

Viktig fråga för partival 2018

Ovanligt oviktiga frågor (1/2)

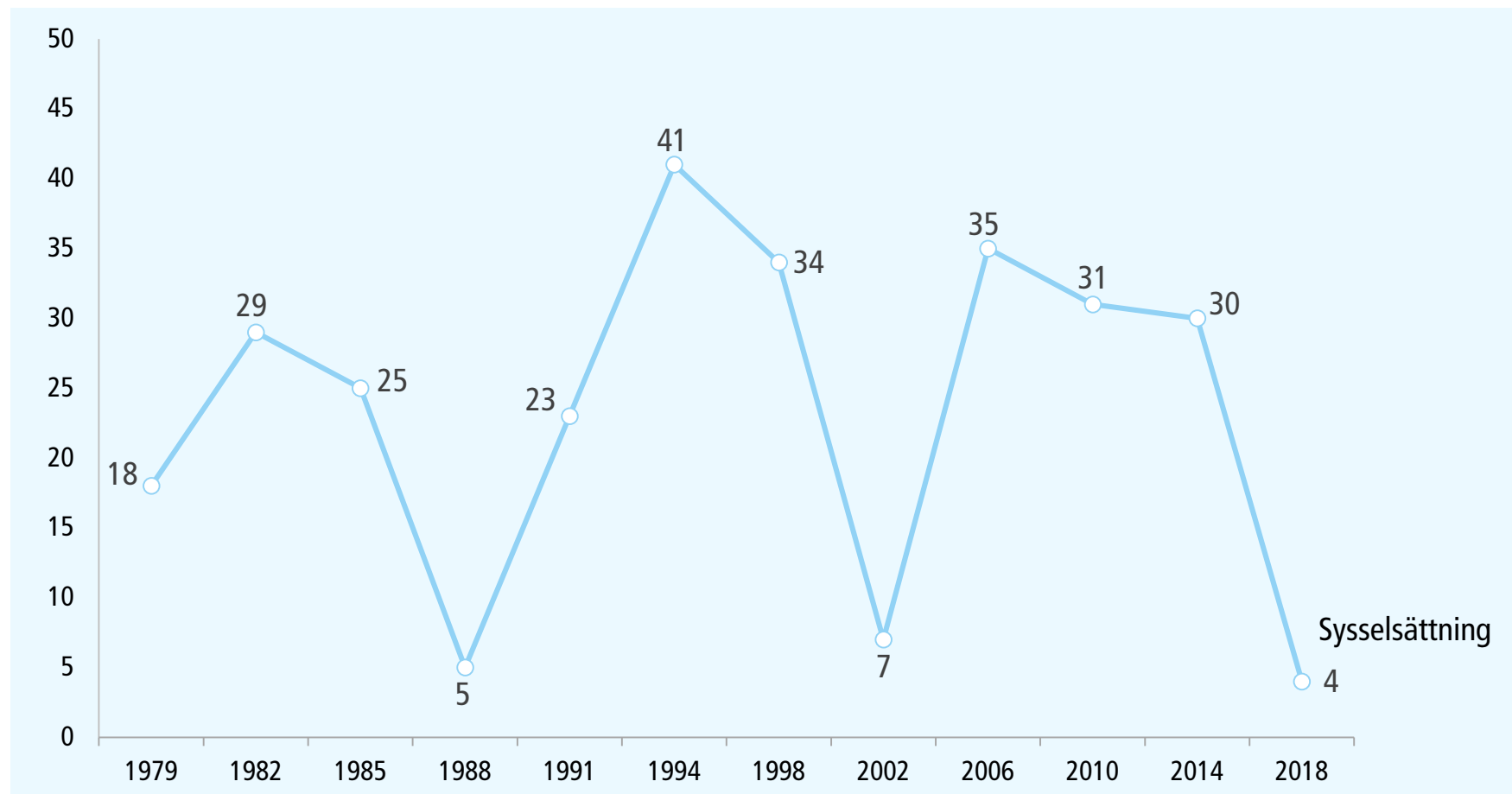

Källa: Valforskningsprogrammet

Viktig fråga vid partival 2018

Ovanligt oviktiga frågor (2/2)

Röstningsskäl 2018

Andel partiväljare som uppger röstningsskäl för olika områden (procent)

	Välfärd/sjukvård	Integration/Immigration	Utbildning	Miljö/Energi	Äldreomsorg	Ekonomi	Lag och ordning	Skatter	Arbetsmarknad/sysselsättn	Demokrati/lämställdhet	Offentlig sektor	Familjepolitik	Styrelseskick	Fred/Internationellt/Försvar	Bostäder	Infrastruktur	Demografi	Näringsliv	Svensk utrikespolitik	EU	Moral & Etik
Vänsterpartiet	49	26	19	33	7	3	1	3	4	17	13	2	3	2	4	1	1	0	2	1	6
Socialdemokraterna	46	17	26	16	20	4	4	3	4	4	4	3	3	1	2	1	1	0	1	1	2
Miljöpartiet	36	23	24	79	4	4	2	2	1	12	4	3	4	2	2	2	1	0	1	2	3
Centerpartiet	34	24	26	32	10	5	2	4	5	4	1	3	4	1	1	3	12	8	0	1	4
Liberalerna	39	29	40	20	12	8	9	6	4	2	1	3	4	8	1	3	1	2	8	7	2
Moderaterna	39	36	21	8	15	17	11	9	5	1	1	2	2	3	1	2	1	3	3	1	0
Kristdemokraterna	50	32	24	10	20	7	8	3	2	0	3	11	2	5	2	1	2	3	5	1	3
Sverigedemokraterna	39	67	14	3	18	6	19	3	1	2	1	1	3	2	1	3	1	1	2	1	0

Röstningsskäl 2018

Andel partiväljare som uppger röstningsskäl för olika områden (procent)

	Välfärd/sjukvård	Integration/Immigration	Utbildning	Miljö/Energi	Äldreomsorg	Ekonomi	Lag och ordning	Skatter	Arbetsmarknad/sysselsättn	Demokrati/lämställdhet	Offentlig sektor	Familjepolitik	Styrelseskick	Fred/Internationellt/Försvar	Bostäder	Infrastruktur	Demografi	Näringsliv	Svensk utrikespolitik	EU	Moral & Etik
Vänsterpartiet	49	26	19	33	7	3	1	3	4	17	13	2	3	2	4	1	1	0	2	1	6
Socialdemokraterna	46	17	26	16	20	4	4	3	4	4	4	3	3	1	2	1	1	0	1	1	2
Miljöpartiet	36	23	24	79	4	4	2	2	1	12	4	3	4	2	2	2	1	0	1	2	3
Centerpartiet	34	24	26	32	10	5	2	4	5	4	1	3	4	1	1	3	12	8	0	1	4
Liberalerna	39	29	40	20	12	8	9	6	4	2	1	3	4	8	1	3	1	2	8	7	2
Moderaterna	39	36	21	8	15	17	11	9	5	1	1	2	2	3	1	2	1	3	3	1	0
Kristdemokraterna	50	32	24	10	20	7	8	3	2	0	3	11	2	5	2	1	2	3	5	1	3
Sverigedemokraterna	39	67	14	3	18	6	19	3	1	2	1	1	3	2	1	3	1	1	2	1	0

Valforsknings-
programmet

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Sakfrågeägarskap

"Vilka partier tycker du har en bra politik och vilka partier tycker du har en dålig politik på följande områden?"

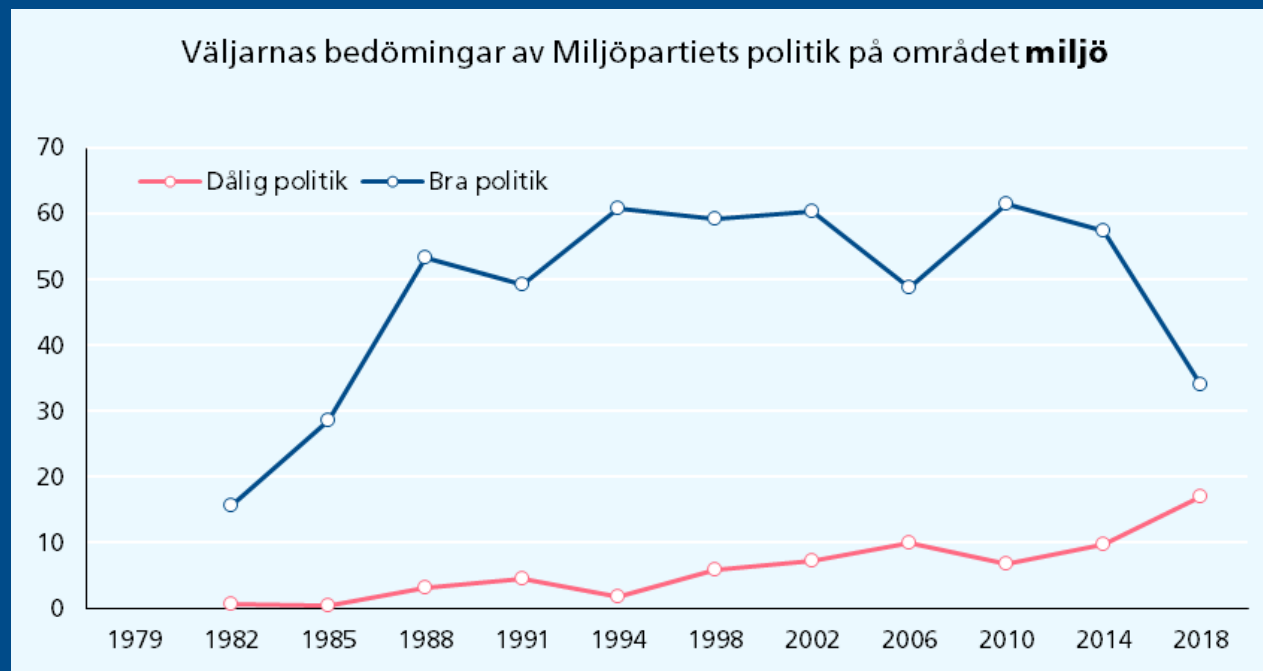

Sakfrågeägarskap i Sverige 1979-2018

Fet stil > 20 pe
Kursiv > 5 pe
() > 1 pe

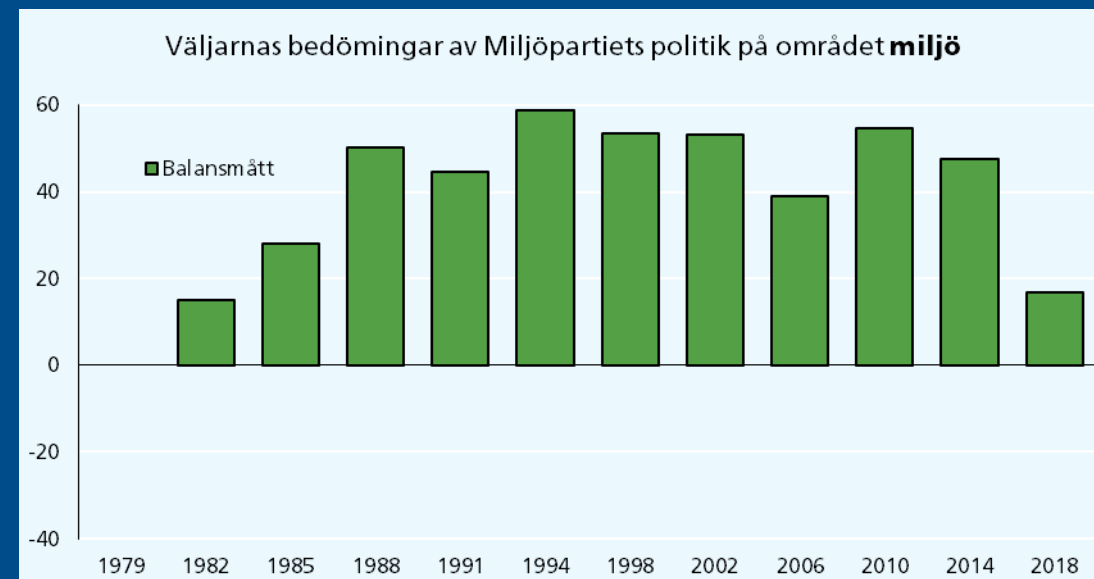
	1979	1982	1985	1988	1991	1994	1998	2002	2006	2010	2014	2018
Sysselsättning	S	S	S	S	S	S	M (S)	S	M	M	S	S (M)
Svensk ekonomi	-	S	S	S	M	S	S	S	S	M	M	M
Skatt	<i>FP</i>	<i>S</i>	<i>FP</i>	<i>S</i>	<i>FP</i>	<i>S</i>	<i>FP (S, M, KD)</i>	<i>S</i>	<i>M (S)</i>	<i>M</i>	<i>S</i>	<i>M</i>
Företagens villkor	-	-	-	-	-	-	-	M	M	<i>M</i>	-	M
Försvar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	S	M
Utrikes- och säkerhetspolitik	-	-	S	S	S	<i>S (M)</i>	M	S	S	M	M	M
EU	-	-	-	-	M	<i>M</i>	M	S	S	<i>M</i>	<i>M</i>	S
Lag och ordning	-	-	-	-	M	M	M	M	M	M	-	M
Flykting- och invandringspolitik	-	-	-	-	FP	<i>S</i>	<i>FP (KD)</i>	FP	FP	<i>FP</i>	S	M
Jämställdhet	FP	-	-	-		<i>S</i>	<i>V</i>	<i>V</i>	<i>V</i>	S	S	S
Social trygghet	-	-	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
Miljö	-	C	<i>C</i>	MP	<i>MP</i>	MP	MP	MP	<i>MP</i>	MP	MP	<i>C</i>
Energi och kärnkraft	<i>C</i>	-	-	<i>C</i>	<i>C (FP)</i>	<i>C</i>	M	<i>S</i>	<i>M (L)</i>	<i>M</i>	<i>S</i>	-
Glesbygd	-	-	-	-	-	-	-	C	C	C	C	C
Utbildning och skola	M	-	-	-	-	<i>S</i>	<i>FP (M)</i>	FP	FP	FP	S	L
Äldreomsorg	-	-	-	-	-	-	KD	<i>KD</i>	<i>KD</i>	S	S	S
Sjukvård	-	-	-	-	-	-	-	<i>S</i>	<i>S</i>	<i>S</i>	<i>S</i>	<i>S</i>

Väljarna sätter betyg på Miljöpartiets miljöpolitik 1982-2018

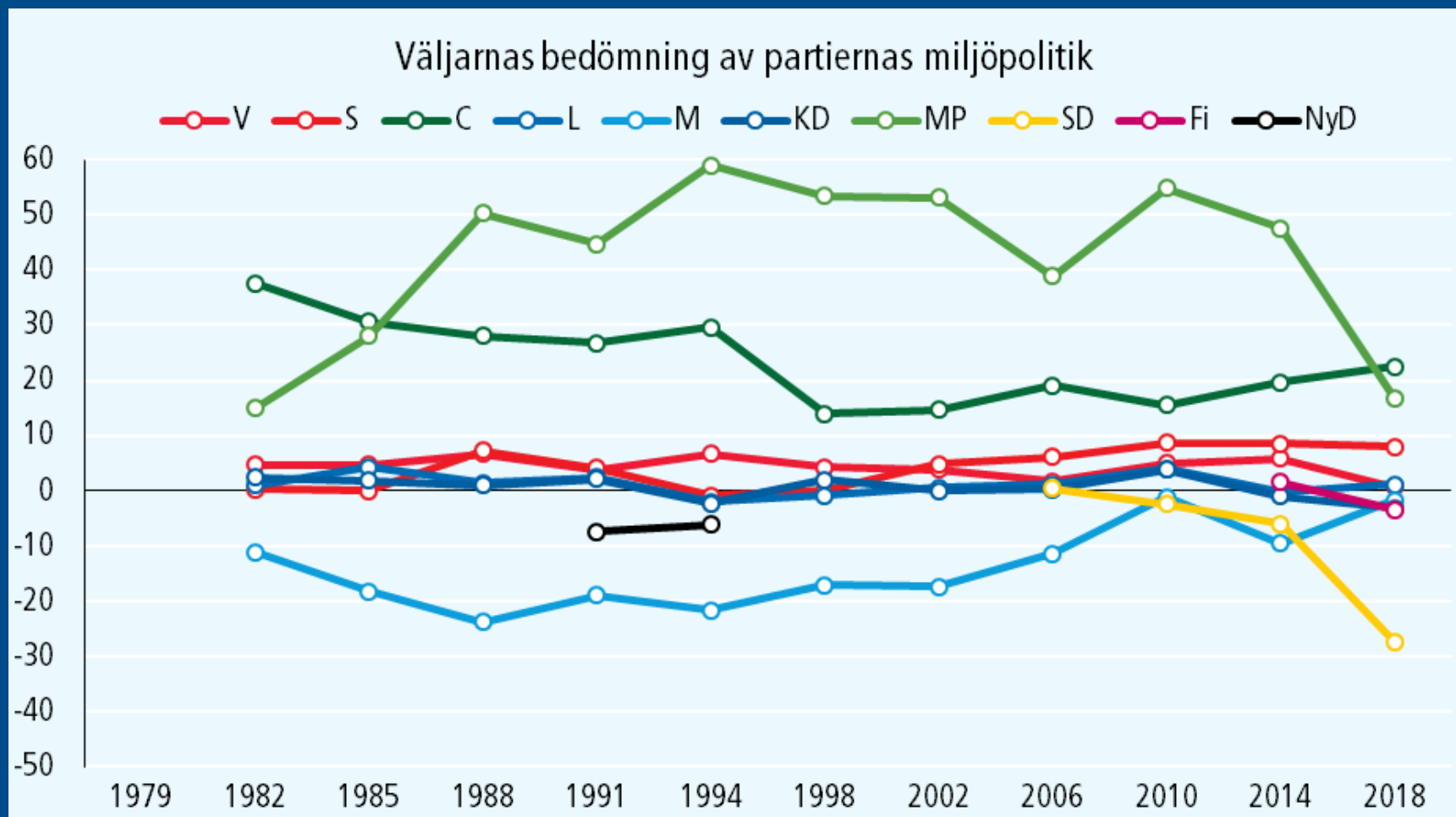

Andel bra politik (%)
Andel dålig politik (%)

Balansmått

Väljarna sätter betyg på partiernas miljöpolitik 1982-2018 (balansmätt)

Väljarnas bedömningar av Miljöpartiets politik i valet 2018

Öppen fråga: "Vilket eller vilka partier tycker du har en bra/dålig politik när det gäller..."

Politikområde	dålig politik	ej nämnt	bra politik	Δ
Miljö	17	49	34	+17
Jämställdhet	7	82	11	+4
Social trygghet	9	85	6	-2
EU	9	86	6	-3
Skatt	9	86	5	-4
Utbildning och skola	15	76	9	-6
Äldreomsorg	11	83	6	-6
Glesbygd	14	79	7	-7
Sjukvård	12	84	5	-7
Företagens villkor	11	86	3	-9
Flykting- och invandringsfrågor	18	74	8	-10
Sysselställning	15	80	5	-11
Utrikes- och säkerhetspolitik	15	82	3	-12
Ekonomi	17	79	4	-13
Lag och ordning	17	80	4	-13
Försvar	18	79	3	-15

Vad väljarna tyckte att partierna lade tonvikt vid i valrörelsen 2018

"Inför årets val tog partierna upp olika saker som de tyckte var viktiga. Kan Du säga vilka saker som [parti] lade särskild vikt vid inför årets val?"

Partiernas profilfrågor 2014 och 2018. Andel personer som anger respektive tonviktsfråga för de olika partierna (procent)

Vänsterpartiet	2014	2018	Socialdemokraterna	2014	2018
Välfärd/Sjukvård	14	18	Välfärd/Sjukvård	28	32
Offentlig sektor: Nedskärningar/Privatisering	-	12	Skatter	1	8
Skatter	1	9	Utbildning	32	8
Miljöpartiet	2014	2018	Arbetsmarknad, Sysselsättning	55	7
Miljö	55	44	Äldreomsorg och pensioner	0	7
Moderaterna	2014	2018	Integration/Immigration	2	6
Skatter	21	21	Centerpartiet	2014	2018
Integration/Immigration	13	13	Miljö	16	13
Lag och ordning	0	13	Integration/Immigration	0	13
Välfärd/Sjukvård	6	10	Näringsliv	19	10
Arbetsmarknad, Sysselsättning	38	5	Välfärd/Sjukvård	1	6
Kristdemokraterna	2014	2018	Liberalerna	2014	2018
Välfärd/Sjukvård	14	25	Utbildning	74	38
Familjepolitik	32	10	EU	1	8
Äldreomsorg och pensioner	0	9	Sverigedemokraterna	2014	2018
Integration/Immigration	1	6	Integration/Immigration	85	52
Feministiskt Initiativ	2014	2018	Lag och ordning	1	7
Jämställdhet mellan män och kvinnor	52	9	Välfärd/Sjukvård	4	6

Kommentar: Resultaten bygger på samtliga svarspersoners bedömningar och kommer från eftervalsundersökningen. De självformulerade svaren på de öppna intervjufrågorna (en per parti) har kategoriserats enligt ett kodschema. Tonviktsfrågor som nämnts av minst 5 procent av svarspersonerna för något parti har särredovisats i tabellen. Analysen baseras på 1901 respondenter.

Sammanfattning

- "Vårdkövalet 2018"? De viktigaste sakfrågorna 2018 var sjukvård/välfärd, invandring/integration och skola/utbildning.
- Historisk sakfrågestöld: Centerpartiet vann ett svagt sakfrågeägarskap från miljöpartiet på miljöfrågorna 2018
- Väljarna uppfattade att Miljöpartiet främst lade tonvikt på miljö i 2018 års valrörelse, men i lägre grad än tidigare.

3.

Vem röstar på Miljöpartiet?

Starka och svaga fästen regionalt och demografiskt

Miljöpartiets väljare
är som **vattenmeloner?**

Gröna på utsidan
Röda på insidan

“Hur en människa tänker politiskt beror på hur hon lever socialt. Sociala omständigheter bestämmer politiska preferenser”

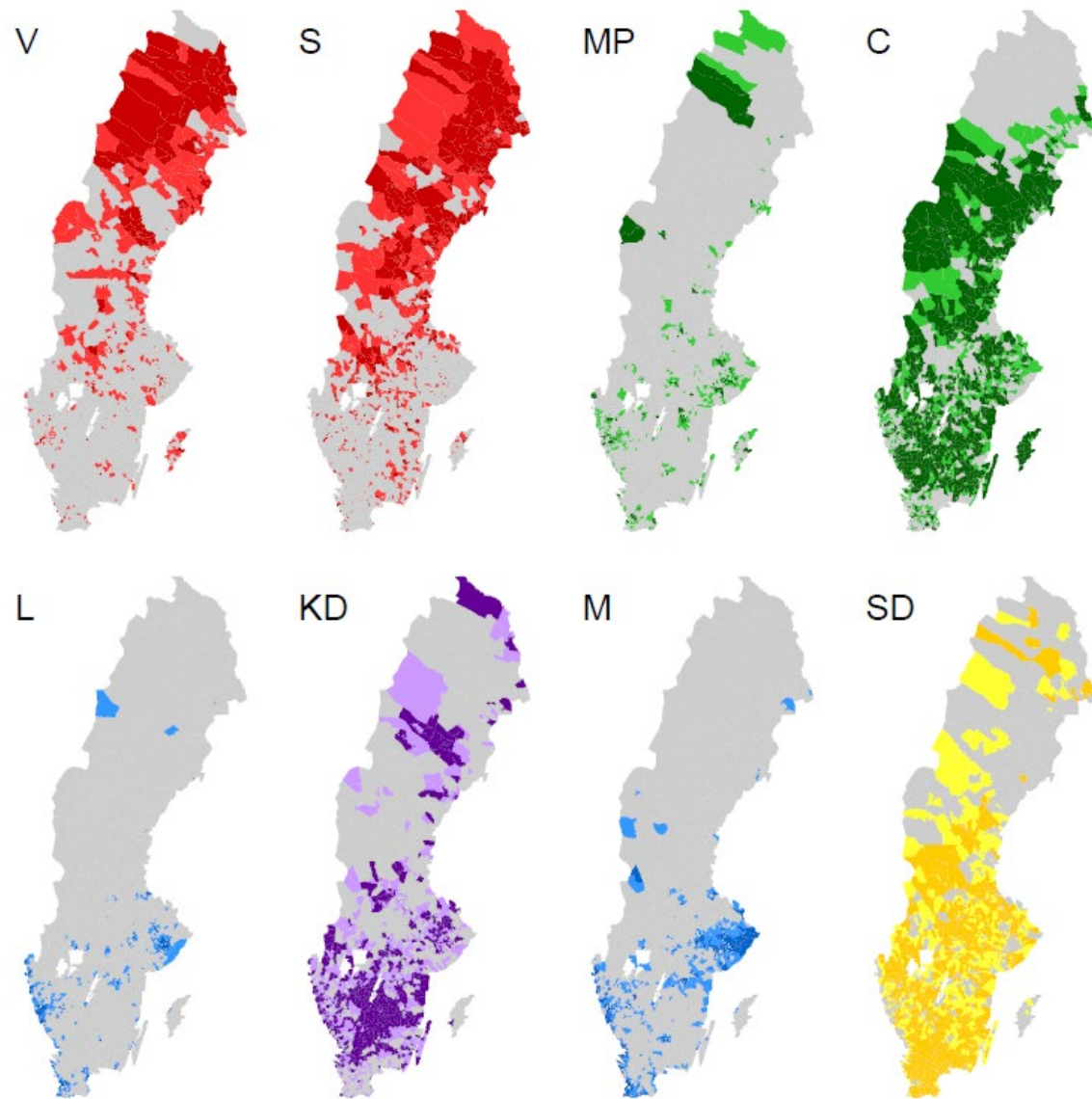
Lazarsfeld, Berelson & Gaudet (1944:27)

Tabell 10 Partiernas fem bästa och fem sämsta kommuner i riksdagsvalet 2018 (procent).

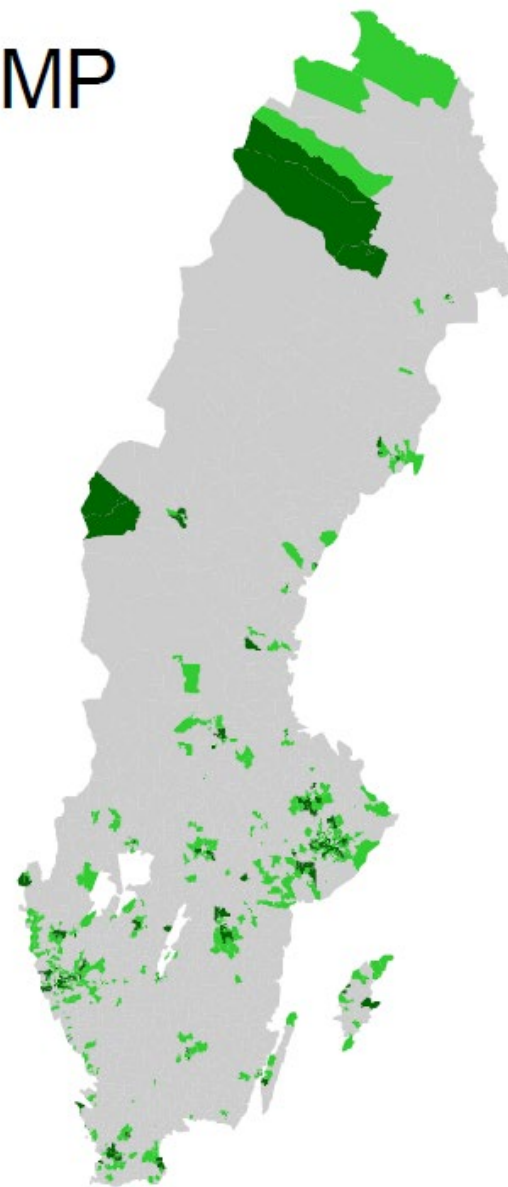
	Vänsterpartiet		Socialdemokraterna		Miljöpartiet		Centerpartiet	
Fem bästa	Pajala	20,01	Munkfors	52,18	Lund	9,13	Åre	21,26
	Umeå	15,66	Piteå	47,48	Stockholm	7,70	Krokom	18,71
	Jokkmokk	14,59	Hagfors	47,46	Uppsala	7,21	Robertsfors	18,51
	Arjeplog	14,30	Överkalix	46,68	Jokkmokk	7,09	Gotland	17,20
	Malå	14,30	Kalix	45,37	Göteborg	6,95	Ovanåker	16,97
Fem sämsta	Gnosjö	2,84	Vaxholm	16,37	Åsele	1,11	Fagersta	4,19
	Kävlinge	2,81	Täby	13,99	Överkalix	1,07	Surahammar	4,01
	Lomma	2,54	Lidingö	12,35	Norsjö	1,06	Gällivare	3,68
	Danderyd	2,36	Vellinge	10,58	Malå	1,02	Bjuv	3,61
	Vellinge	1,33	Danderyd	8,04	Arvidsjaur	0,93	Bromölla	3,28
	Liberalerna		Kristdemokraterna		Moderaterna		Sverigedemokraterna	
Fem bästa	Danderyd	11,19	Öckerö	17,02	Danderyd	41,59	Sjöbo	39,23
	Lidingö	10,78	Sävsjö	16,93	Vellinge	39,56	Bjuv	38,36
	Täby	10,71	Mullsjö	15,26	Lidingö	36,02	Bromölla	38,23
	Lomma	9,97	Årjäng	14,25	Täby	35,97	Klippan	36,64
	Lund	9,76	Habo	13,54	Lomma	33,16	Örkelljunga	35,53
Fem sämsta	Ragunda	1,65	Kalix	3,58	Norsjö	7,90	Robertsfors	10,92
	Högsby	1,53	Burlöv	3,55	Ragunda	7,89	Nacka	10,76
	Pajala	1,50	Överkalix	3,44	Överkalix	7,81	Danderyd	10,33
	Bräcke	1,45	Hällefors	3,38	Vilhelmina	7,47	Stockholm	9,84
	Strömsund	1,07	Gällivare	3,30	Dorotea	6,16	Umeå	8,58

Kommentar: Resultaten är hämtade från den officiella valstatistiken. Samtliga Sveriges 290 kommuner ingår i dataunderlaget. Feministiskt Initiativs fem starkaste kommuner är: Stockholm (7,18 procent), Göteborg (6,48), Umeå (6,01), Lund (5,95) och Malmö (5,58). De fem svagaste FI-kommunerna är Gislaved (0,80), Sävsjö (0,79), Årjäng (0,75), Norsjö (0,61) och Storfors (0,57).

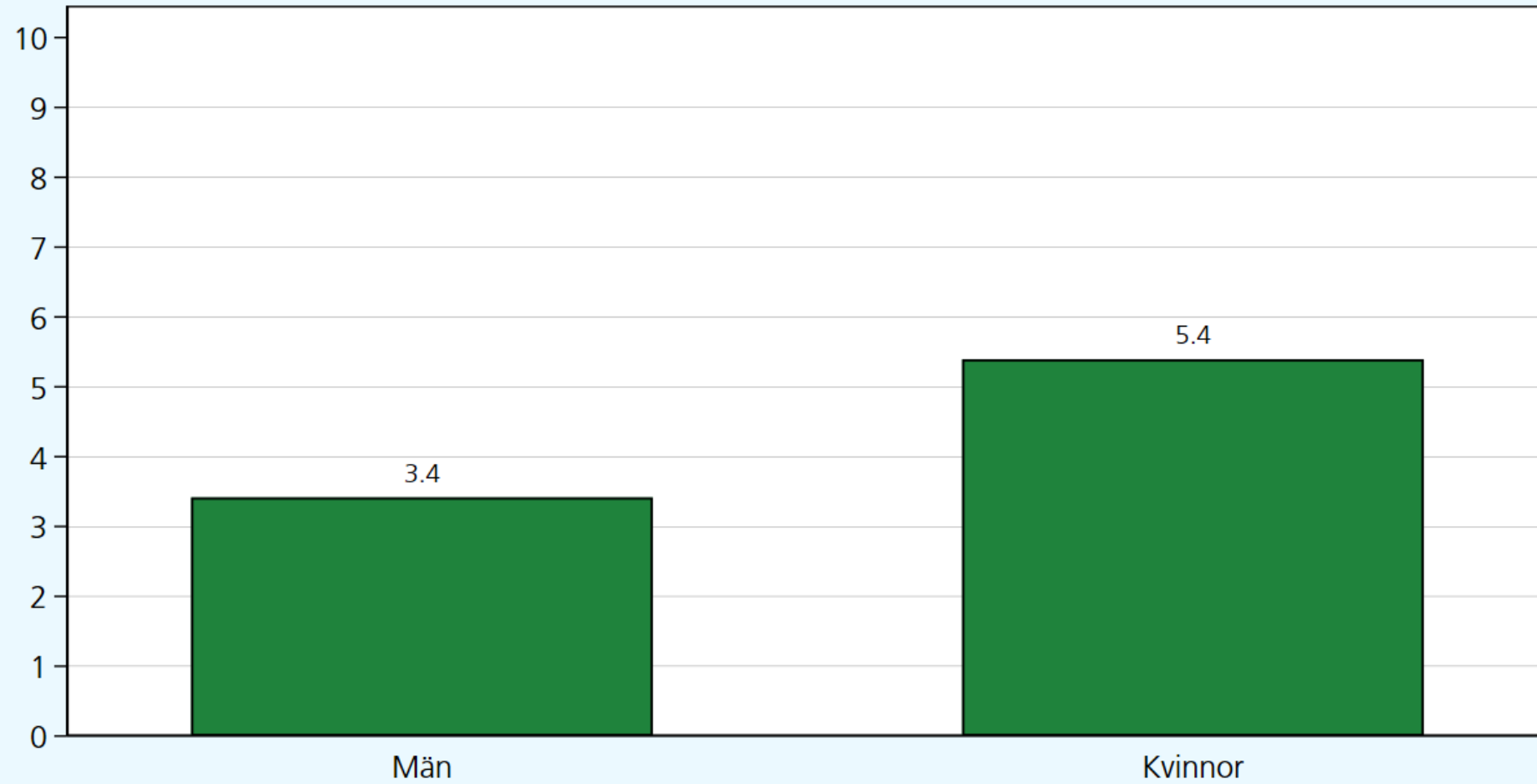
Figur 6 Partiernas procentuella röststöd i landets 6 004 valdistrikt i 2018 års riksdagsval (de två övre kvantilerna).

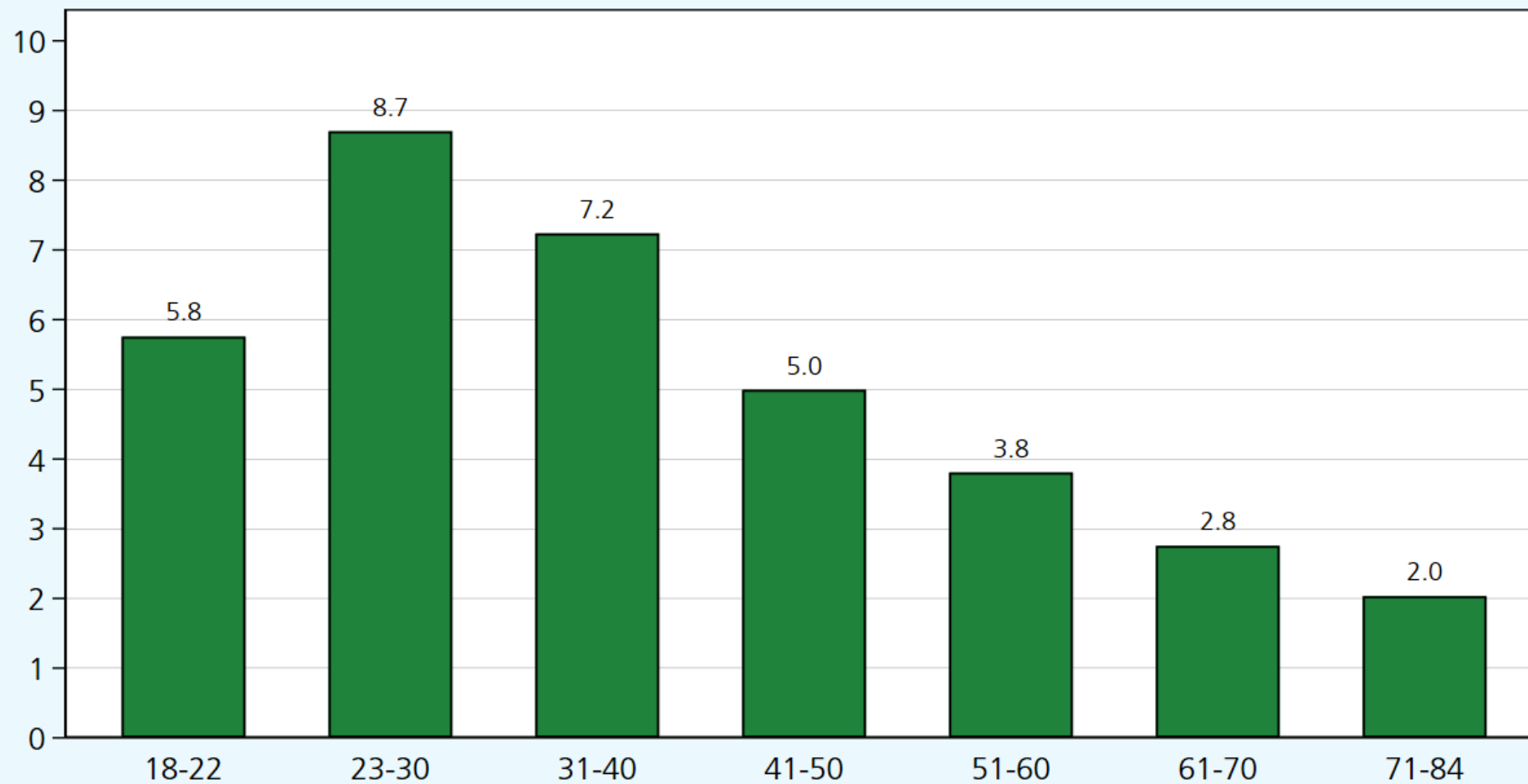
MP

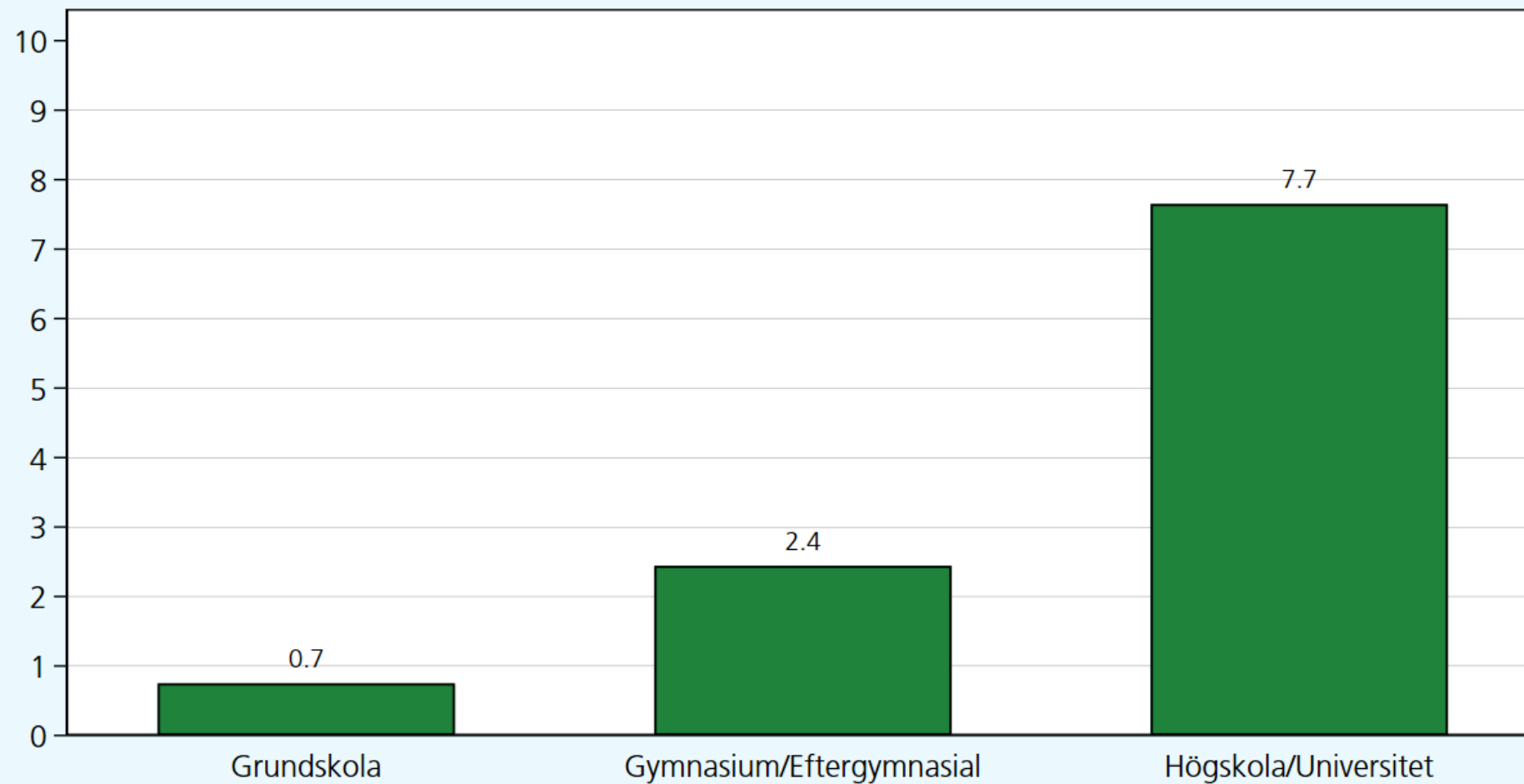
Miljöpartiets stöd i olika väljargrupper

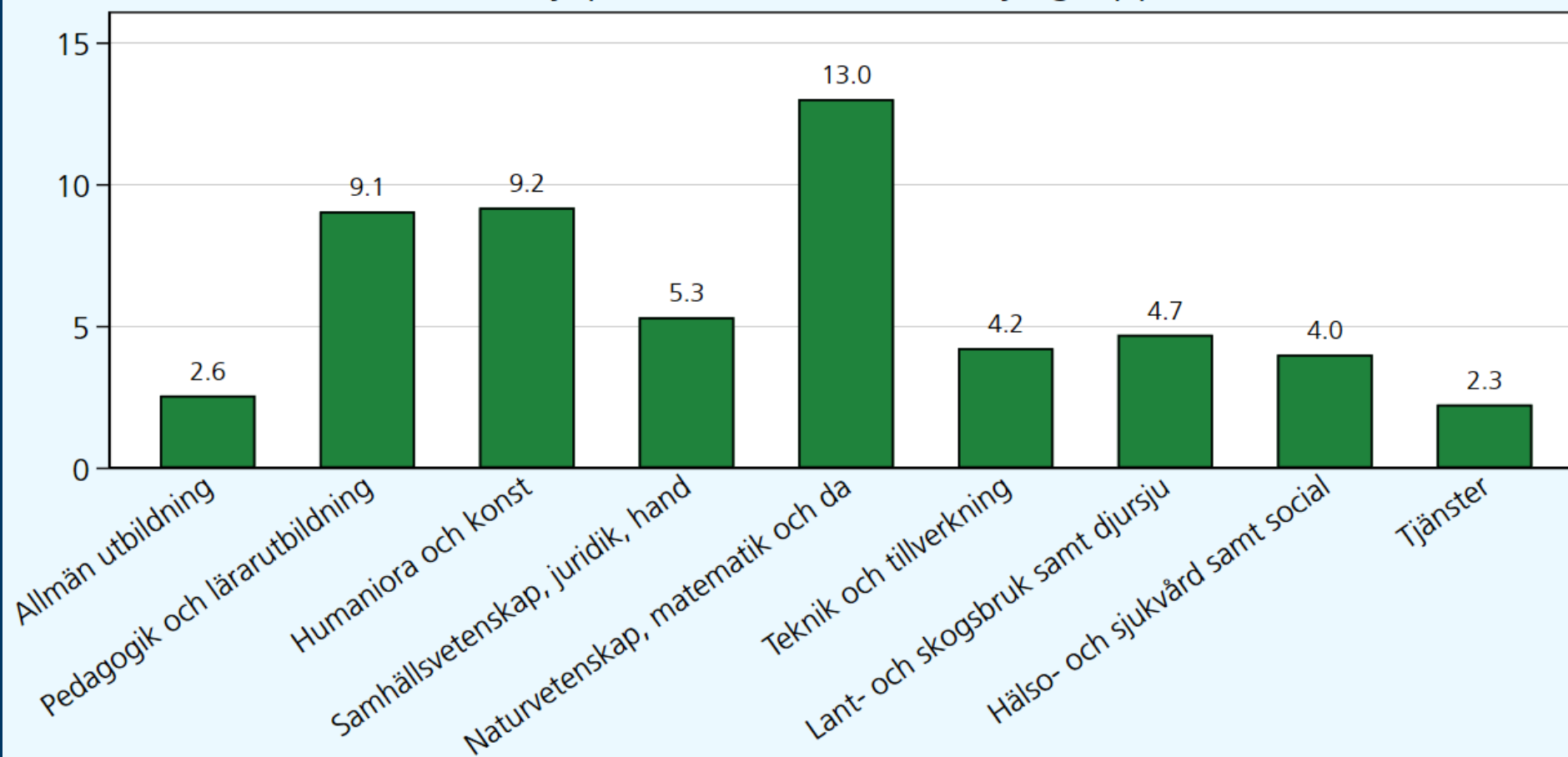
Miljöpartiets stöd i olika väljargrupper

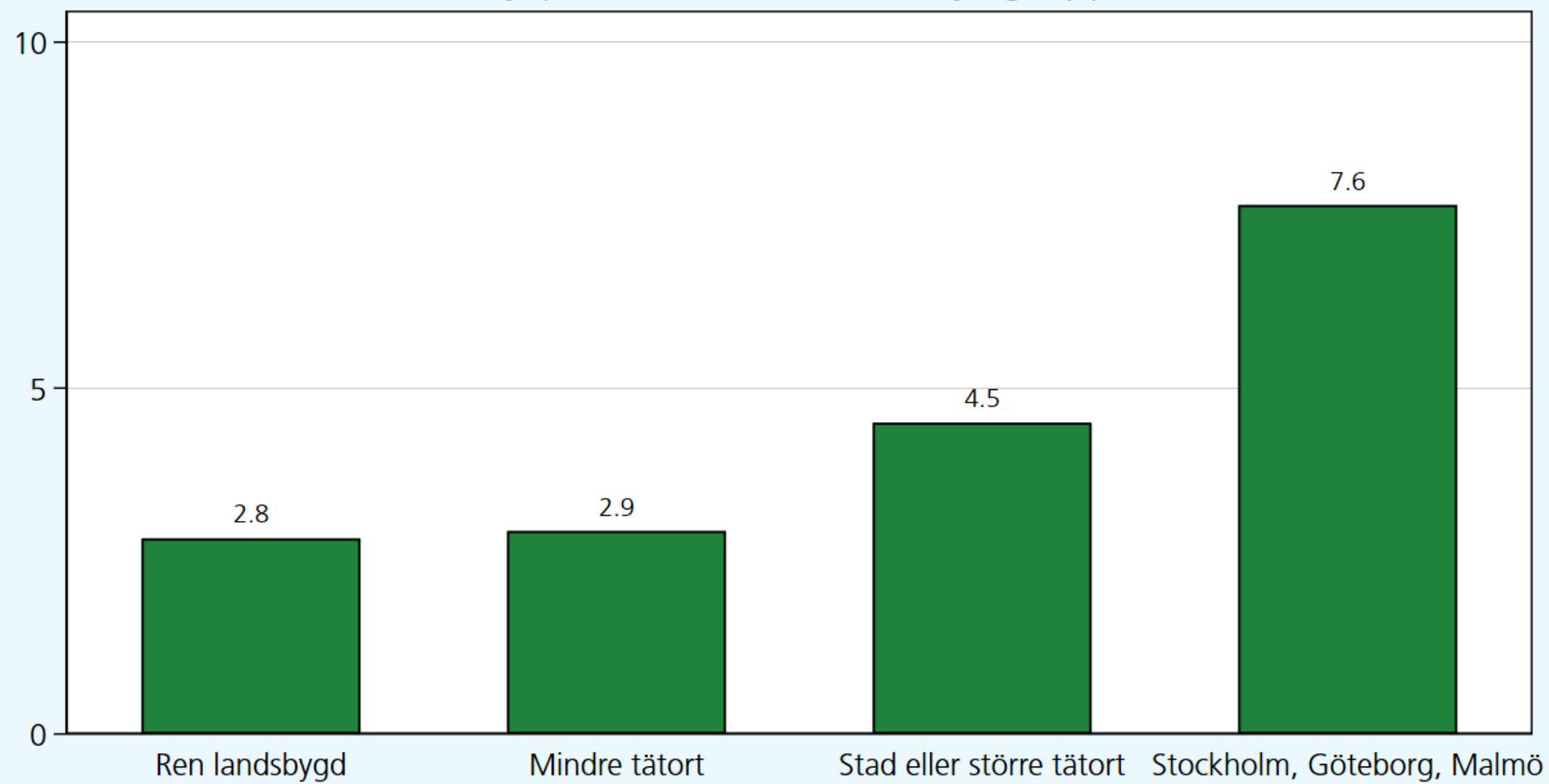
Miljöpartiets stöd i olika väljargrupper

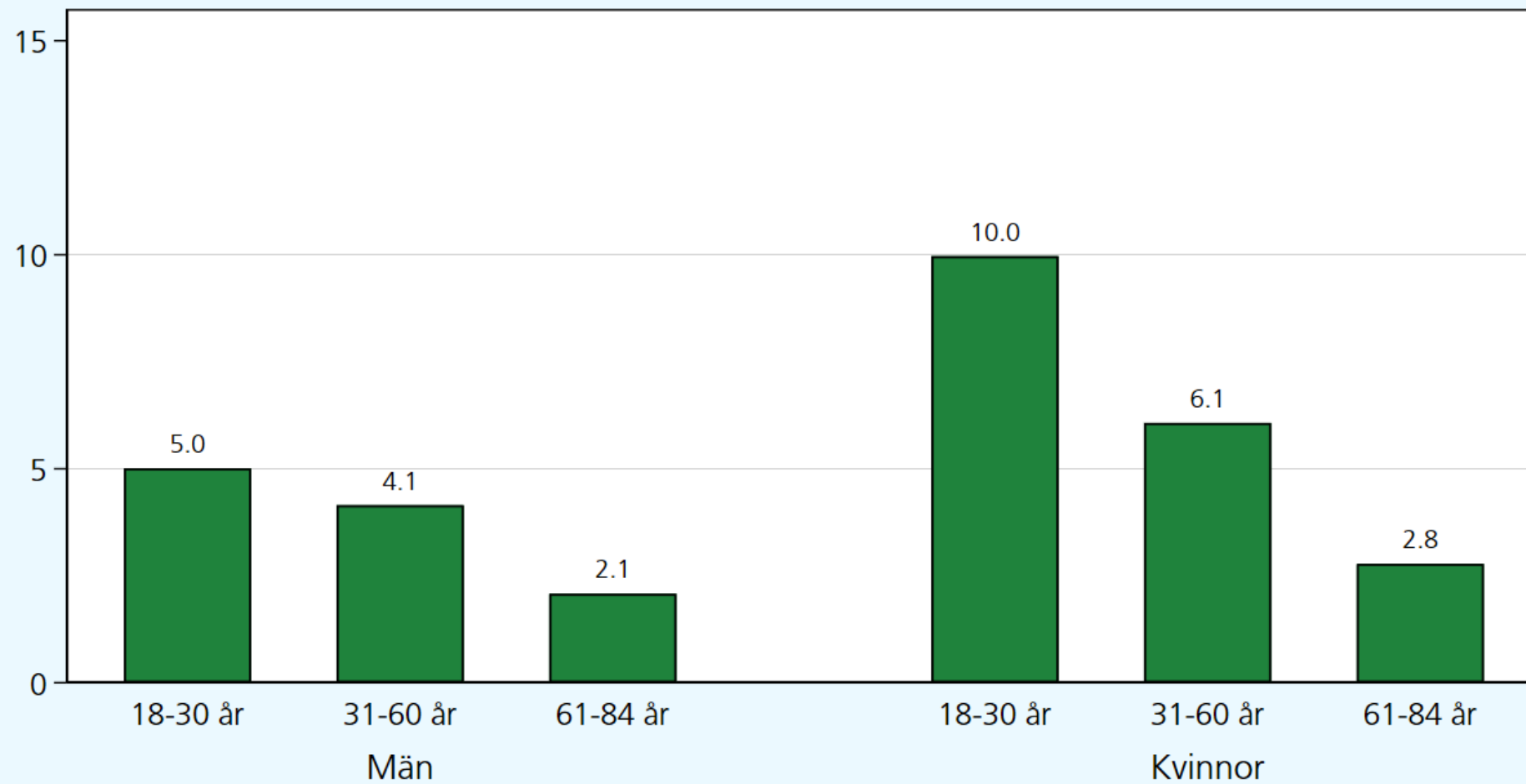
Miljöpartiets stöd i olika väljargrupper

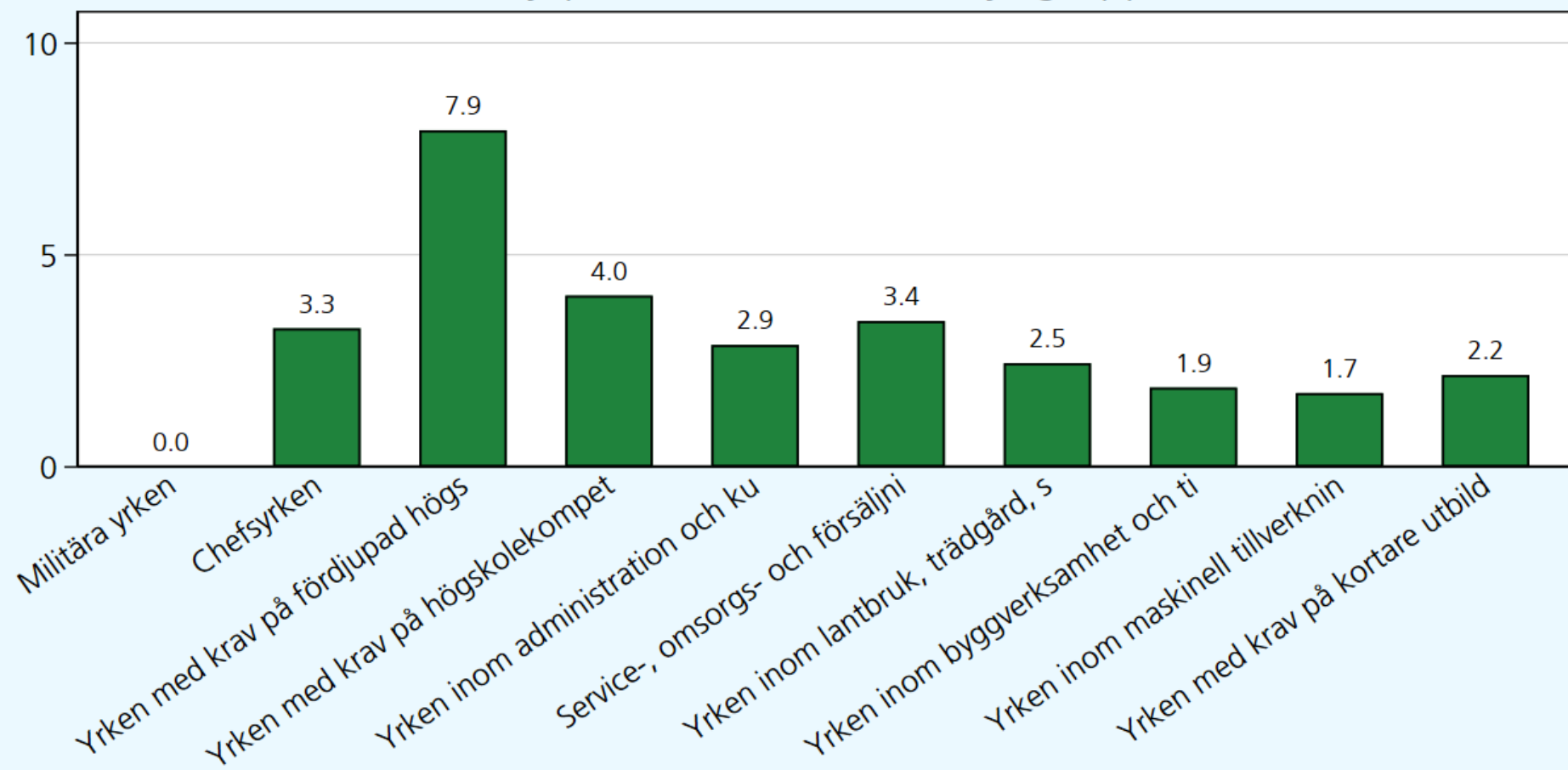
Miljöpartiets stöd i olika väljargrupper

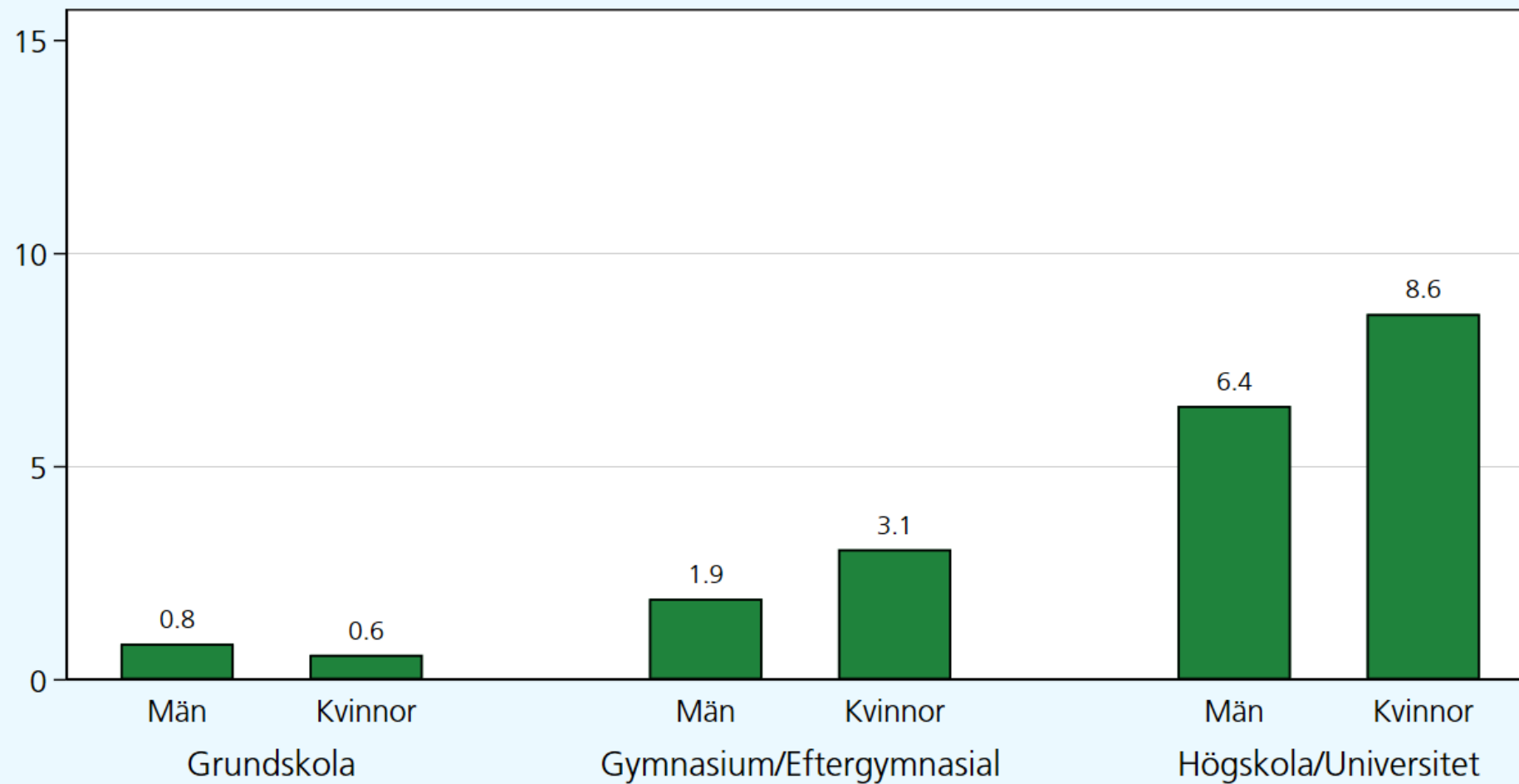
Miljöpartiets stöd i olika väljargrupper

Miljöpartiets stöd i olika väljargrupper

Miljöpartiets stöd i olika väljargrupper

Sammanfattning

- Unga, högutbildade, kvinnor i storstäderna hade högre benägenhet att välja Miljöpartiet 2018.
- Kombinationer av egenskaper ger höga andelar MP, som att vara högutbildad ung kvinna i universitetsort/storstad

4.

Miljöpartiets elektoral potential

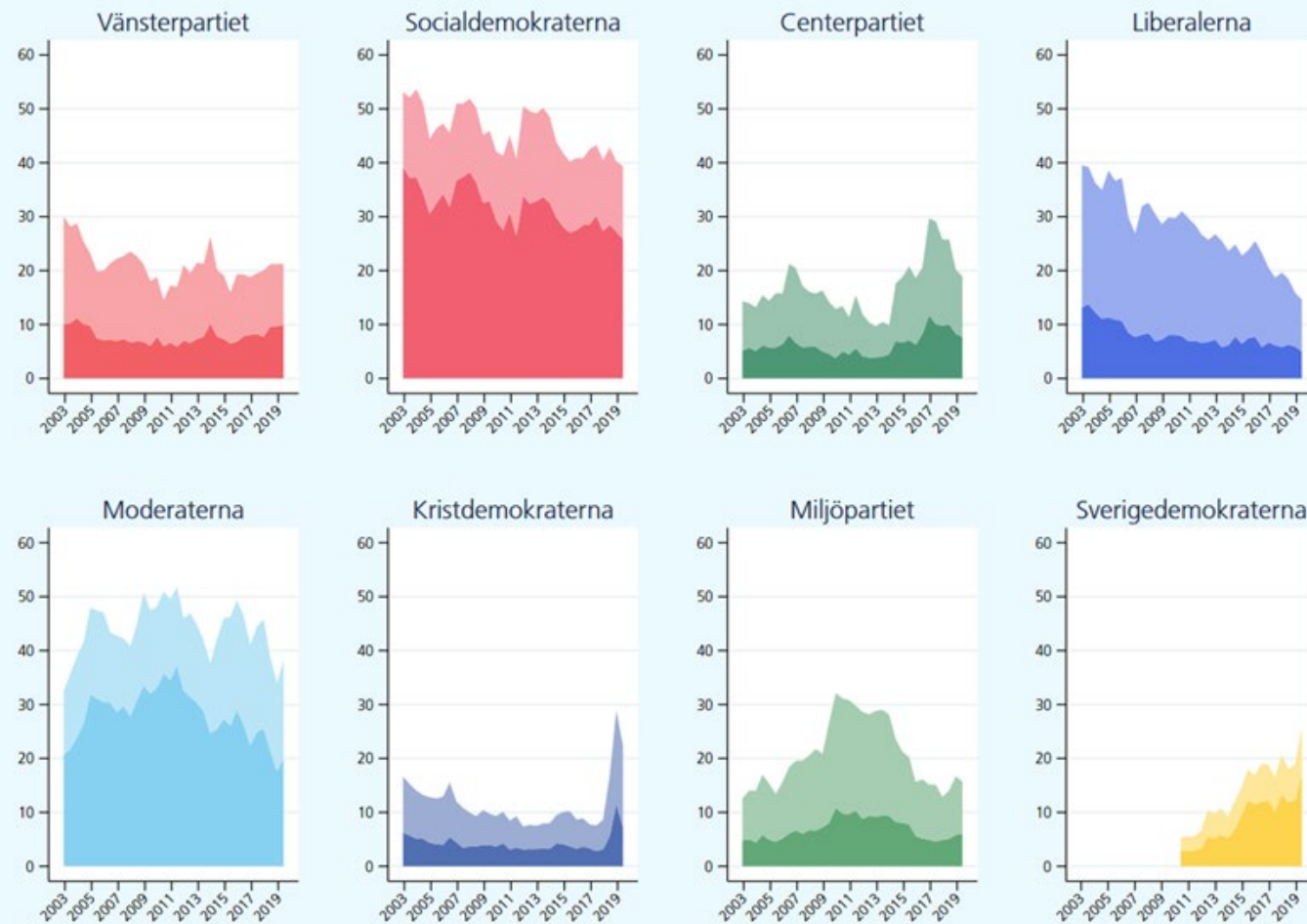
Miljöpartiets samlade sympatikapital
Den ideologiska spelplanen
Aktuellt opinionsläge *Mätningarnas Mätning*
Framtida sannolika riksdagsmajoriteter

Hur stort är ett partis samlade sympatikapital?

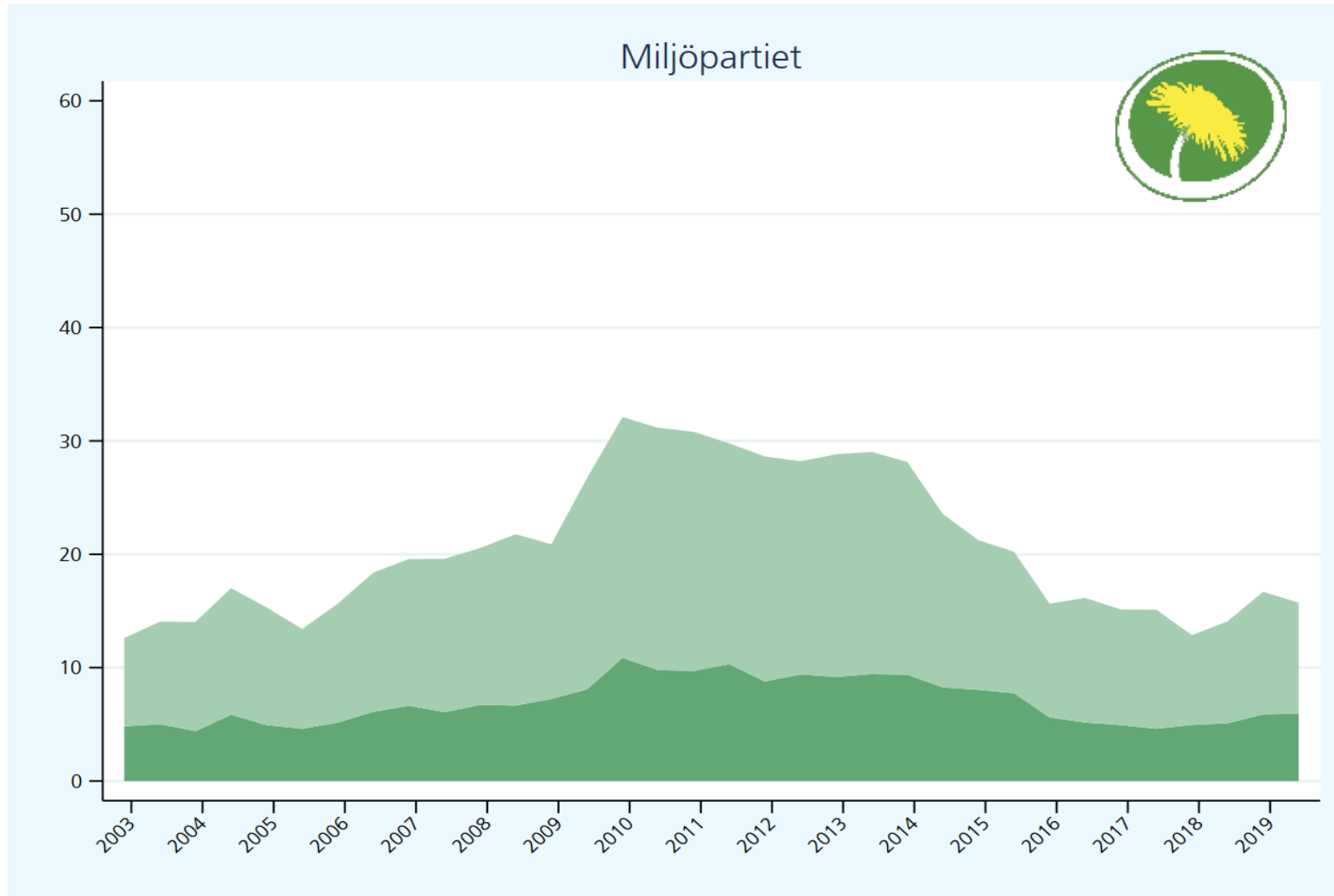
Maximal elektoral potential (MEP)
= andel förstapreferenser
+ andel andrapreferenser

PARTIERNAS SAMLADE OPINIONSKAPITAL 2003-2019

MEP=
%BÄSTA PARTI +
%NÄST BÄSTA
PARTI

Kommentar: Partiernas maximala elektoral potential (MEP) beräknas genom att summera partiets andel av förstapreferenserna (bästa parti) med partiets andel av andrapreferenserna (näst bästa parti). **Källa:** Statistiska centralbyråns partisynpatiuundersökningar (SCB/PSU) maj och november 2003-2019.

Kommentar: Partiernas maximala elektoral potential (MEP) beräknas genom att summiera partiets andel av förstapreferenserna (bästa parti) med partiets andel av andrapreferenserna (näst bästa parti). **Källa:** Statistiska centralbyråns partisympatiundersökningar (SCB/PSU) maj och november 2003-2019.

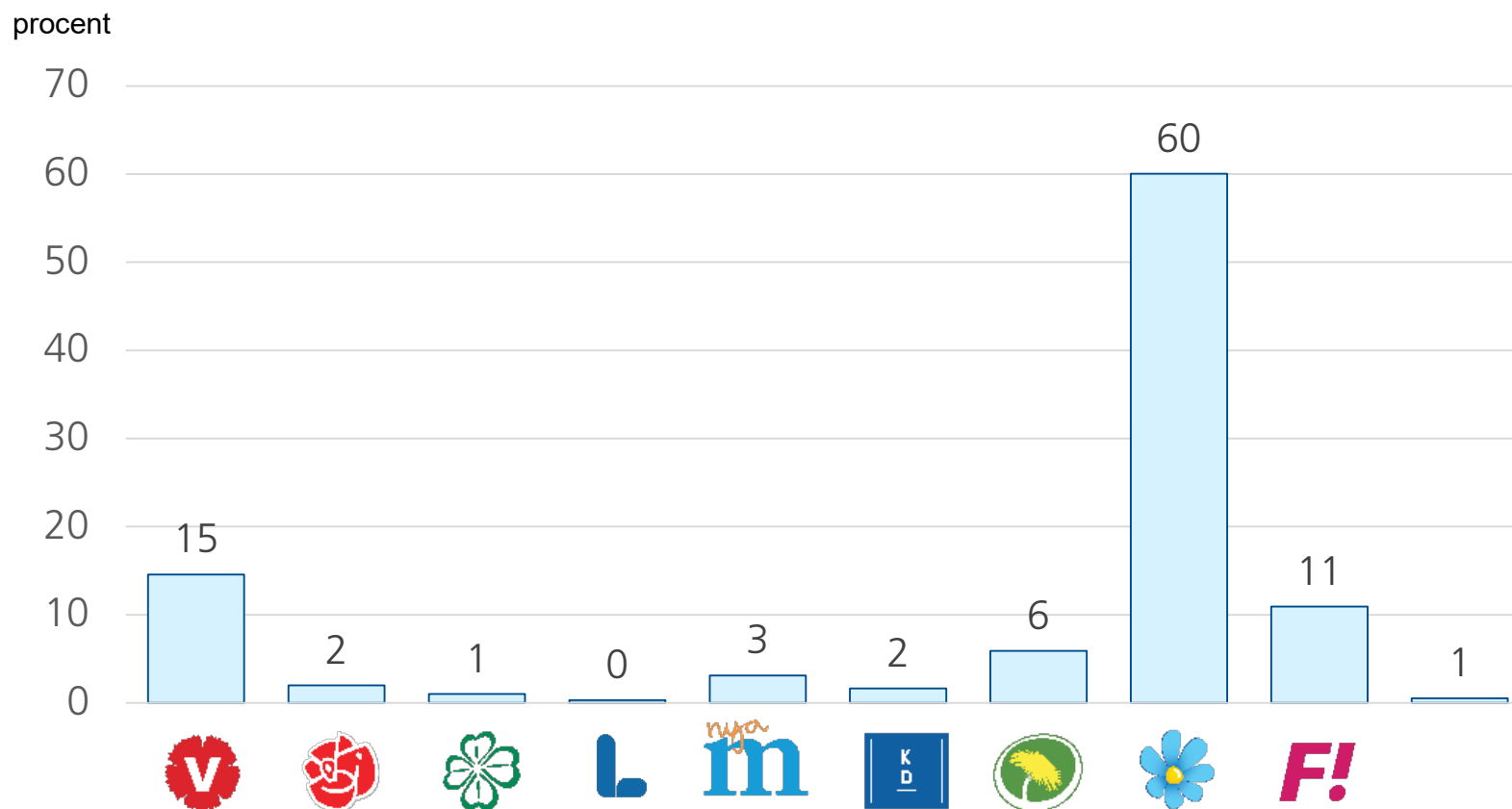

De tolererade mittenpartierna (1/2): *"Vilket parti tycker du sämst om?"*

Tabell 1 Väljarnas sämsta partier 1970-2018. Andelen väljare som tycker sämst om olika partier (procent).

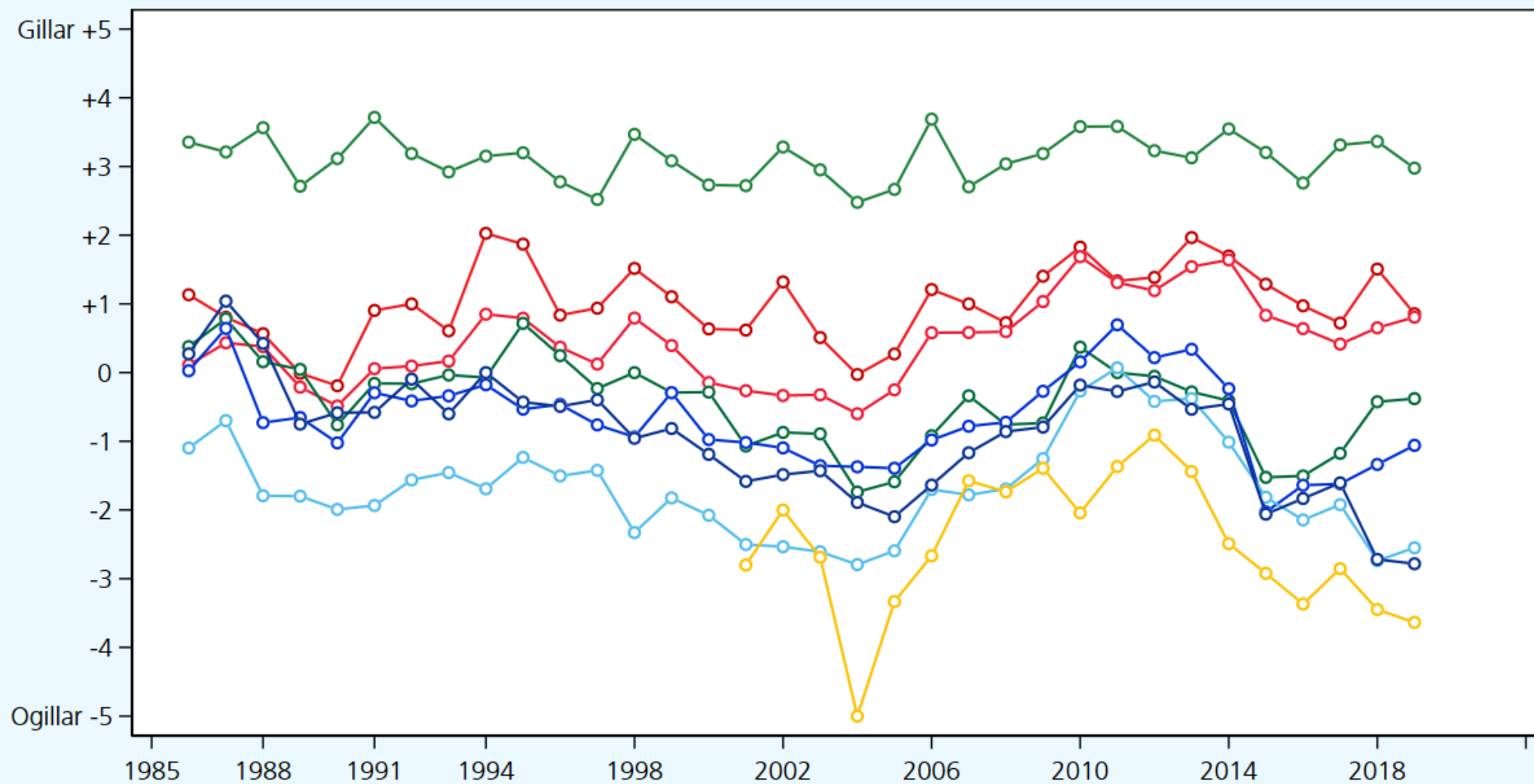
	VPK/V	KFML(r)	SKP	S	MP	C	FP/L	M	KD	NY D	SD	FI	Annat	Summa procent	Antal svarande
1970	38	13	–	3	–	0	2	39	4	–	–	–	1	100	2 190
1973	38	13	3	4	–	1	7	29	4	–	–	–	1	100	1 819
1976	51	0	1	4	–	3	3	35	2	–	–	–	1	100	2 083
1979	41	–	1	9	–	5	2	39	2	–	–	–	1	100	2 462
1991	26	–	0	7	8	2	3	17	4	34	–	–	0	100	2 270
2018	13	–		3	10	2	0	3	2	–	55	12	0	100	2 982

De tolererade mittenpartierna (2/2): " Finns det något parti du aldrig skulle rösta på?"

Vem gillar Miljöpartiet?

Vem gillar Miljöpartiet?

Den ideologiska spelplanen

HÖGER, VÄNSTER

**VARFÖR INTE
FRAMÅT?**

miljöpartiet
www.mp.se

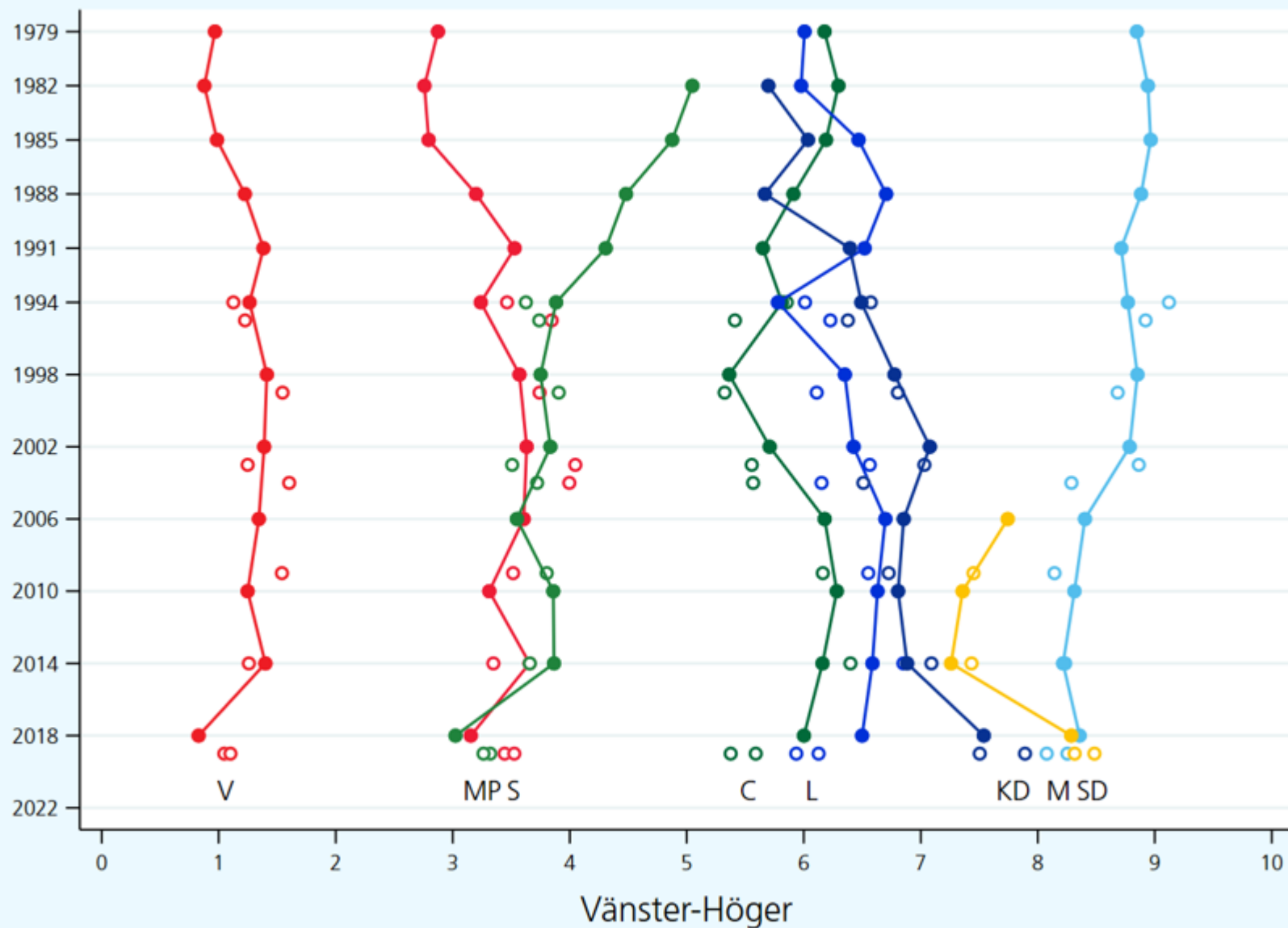
Partibytten sker i första
hand mellan grannar i
partisystemet.

Figur 2

Partiernas positioner längs vänster-höger-dimensionen enligt väljarna.
1979-2019. (medeltal)

Voters' Left-right placements of parties 1979-2019. (means)

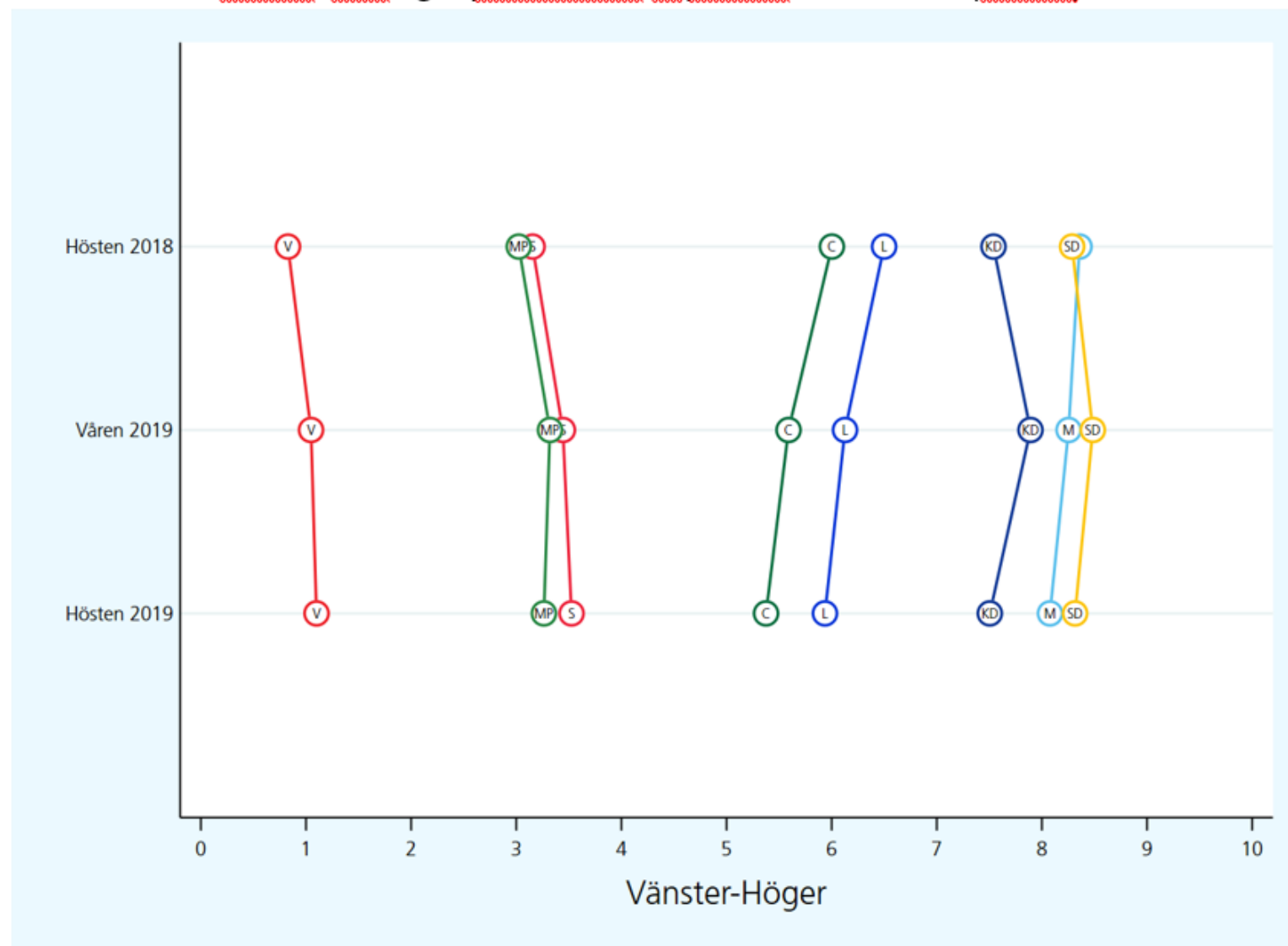
Partilandskap i förändring

Väljarna förändrar sin bild av partiernas inbördes avstånd i partisystemet (Hösten 2018-hösten 2019):

- Sverigedemokraterna uppfattas idag som flankparti till höger om Moderaterna
- Januariavtalet förstärker trender av ökat avstånd mellan Alliansens partier.
- Fyra block (?) som alla rör sig mot mitten.

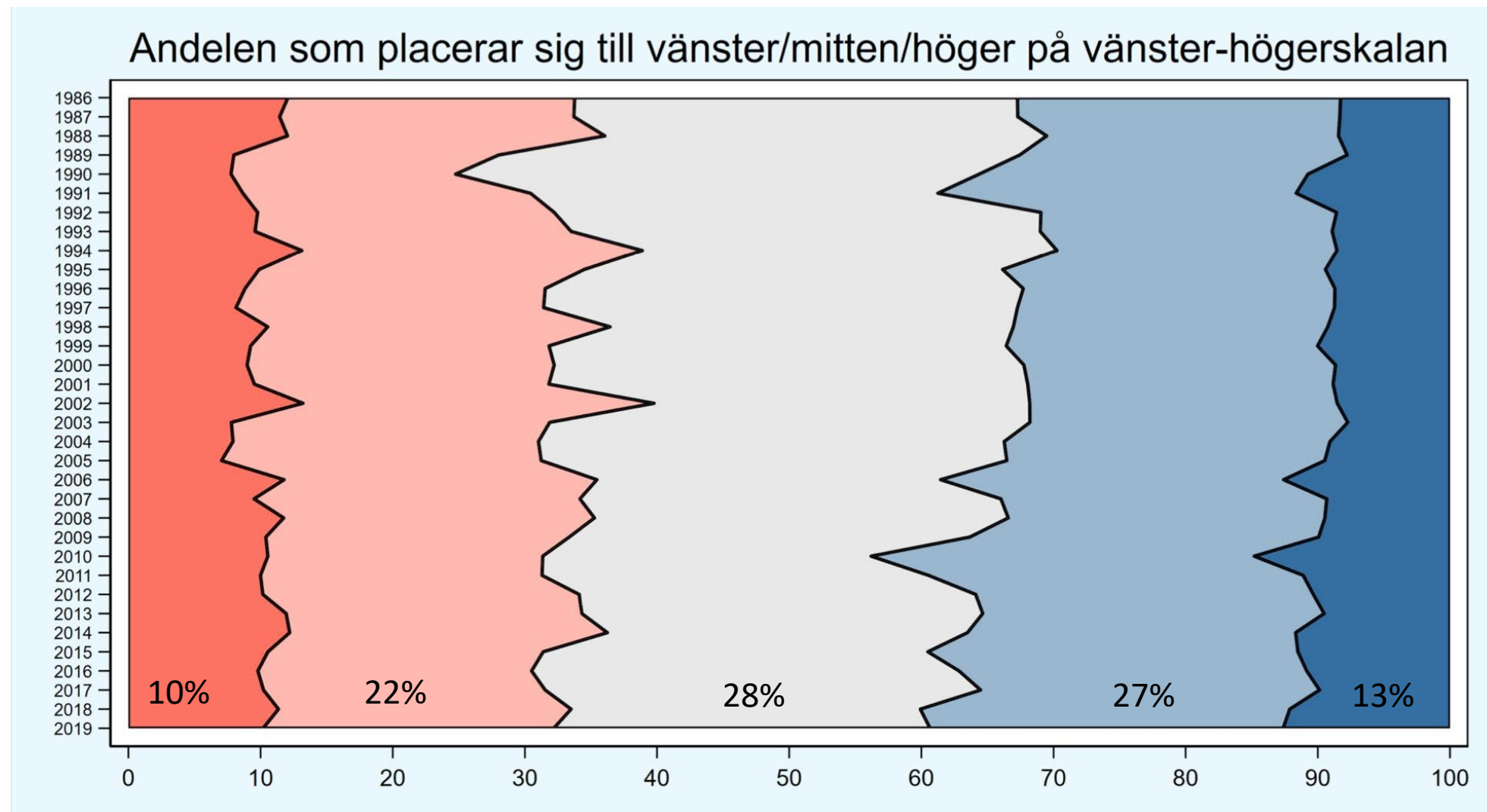
Figur 1

Partiernas genomsnittliga positioner längs vänster-höger-dimensionen enligt väljarna. Tre undersökningar under ett år, 2018-2019. (medeltal)
Voters' Left-right placements of parties 2018-2019. (means)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Valundersökningen 2018 (september), Europaparlamentsvalundersökningen 2019 (juni) samt SOM-undersökningen 2019 (september).

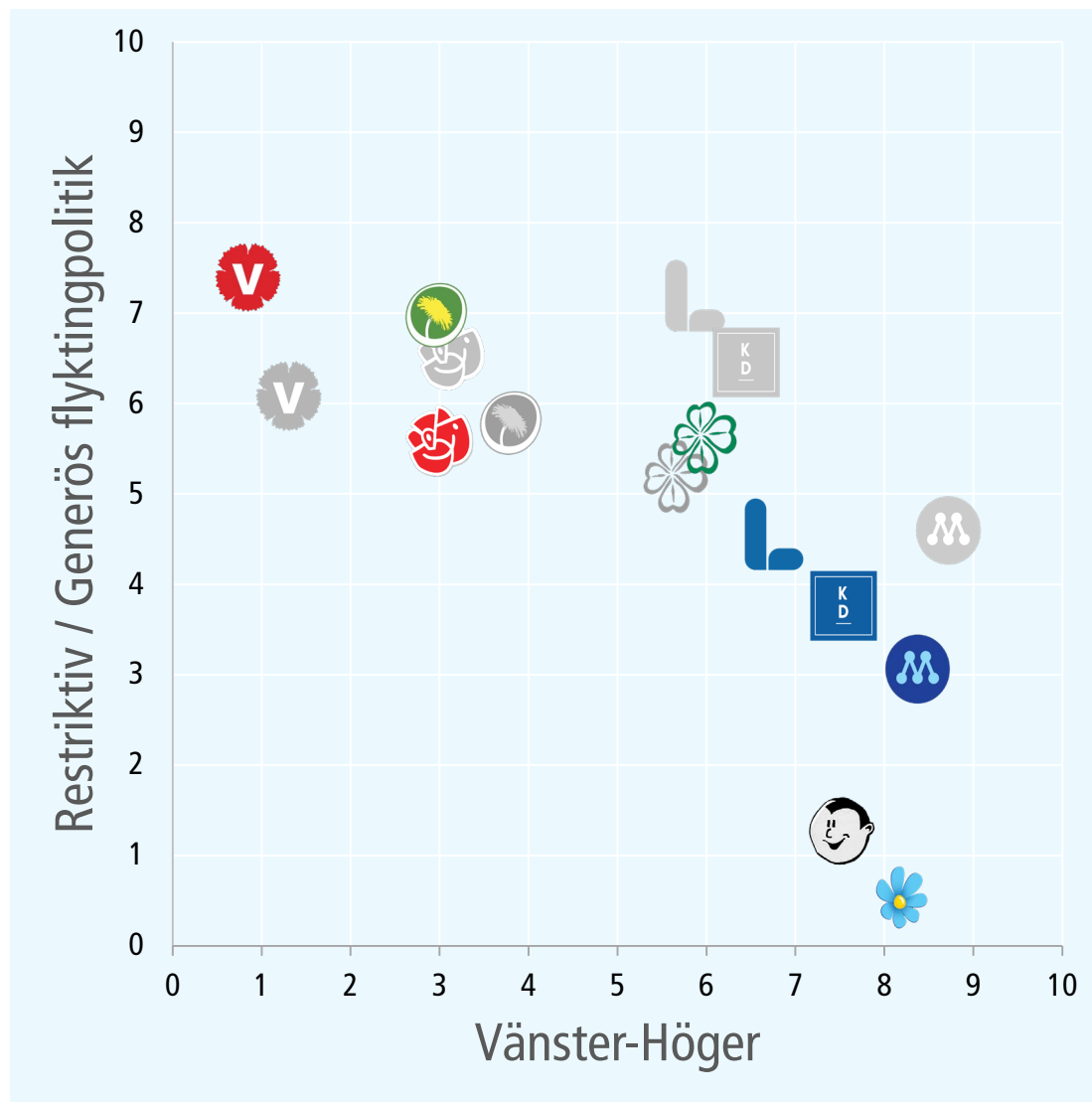
De flesta väljare identifierar sig i mitten ("varken till höger eller till vänster")

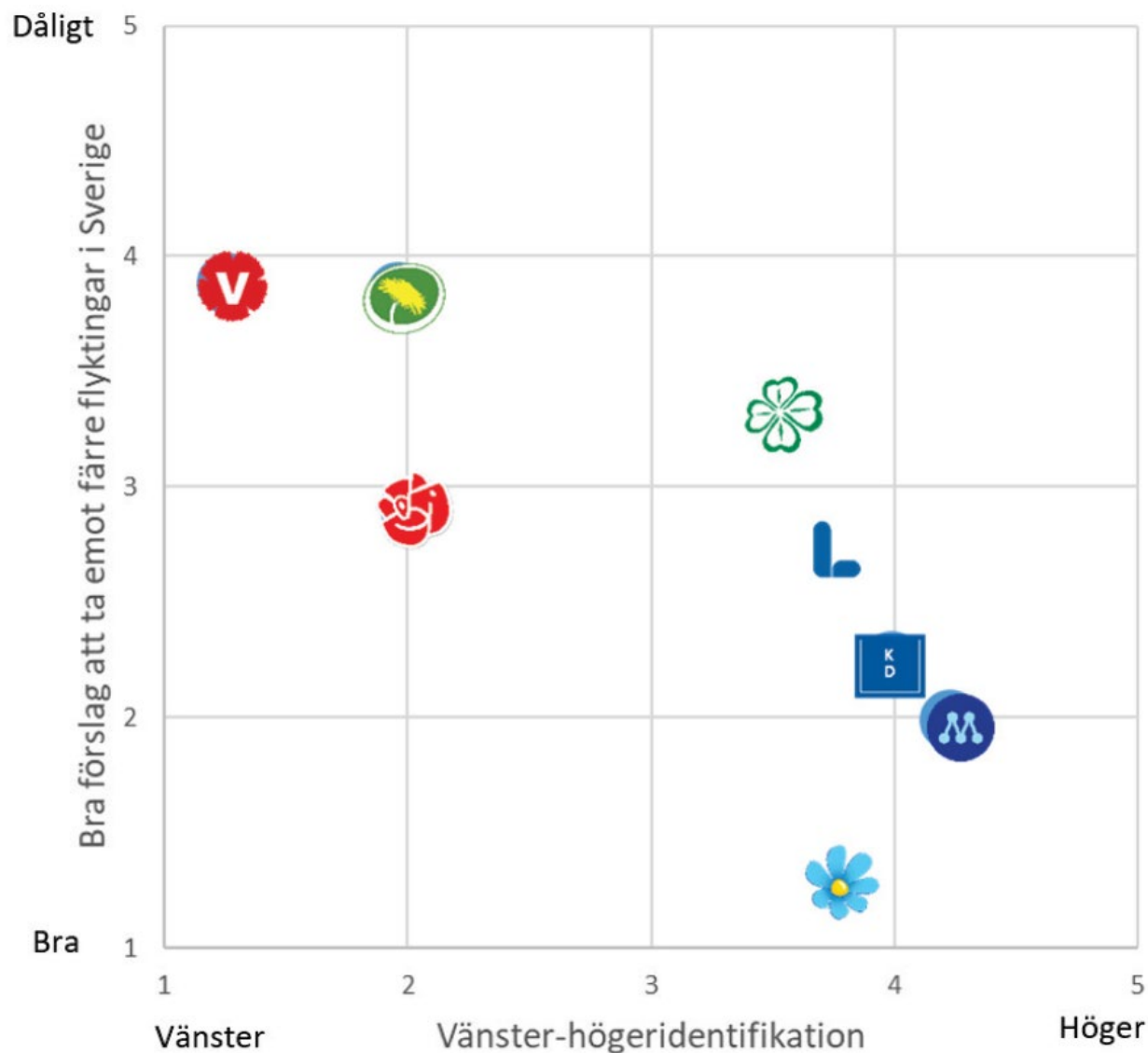
Vänster-höger och inställning till flyktingmottagande 1994 och 2018

Väljarnas uppfattningar av partiernas positioner längs två åsiktsdimensioner.

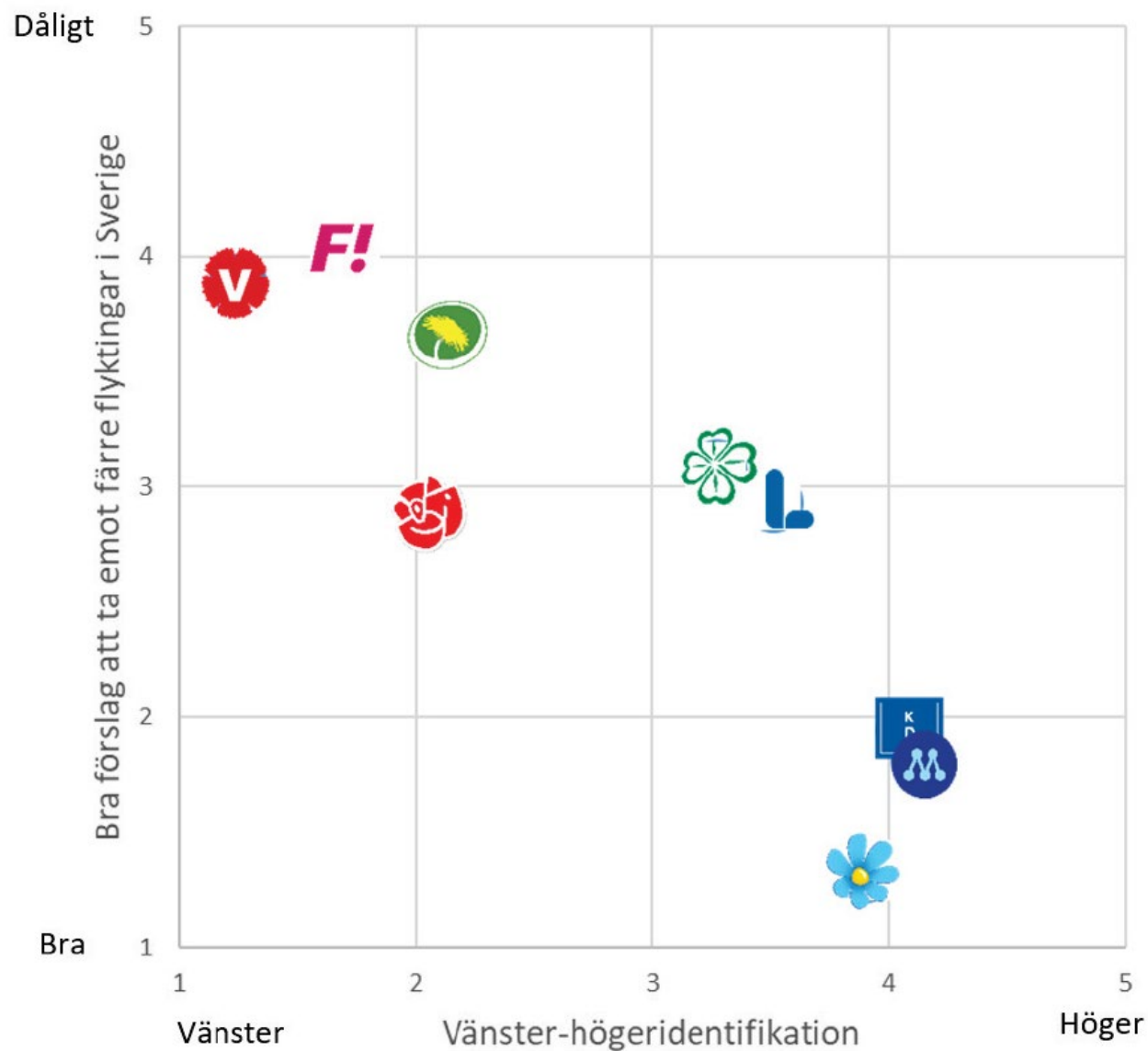

Källa: Valforskningsprogrammet, Valundersökningen 1994 och 2018.

Det politiska landskapet 2018

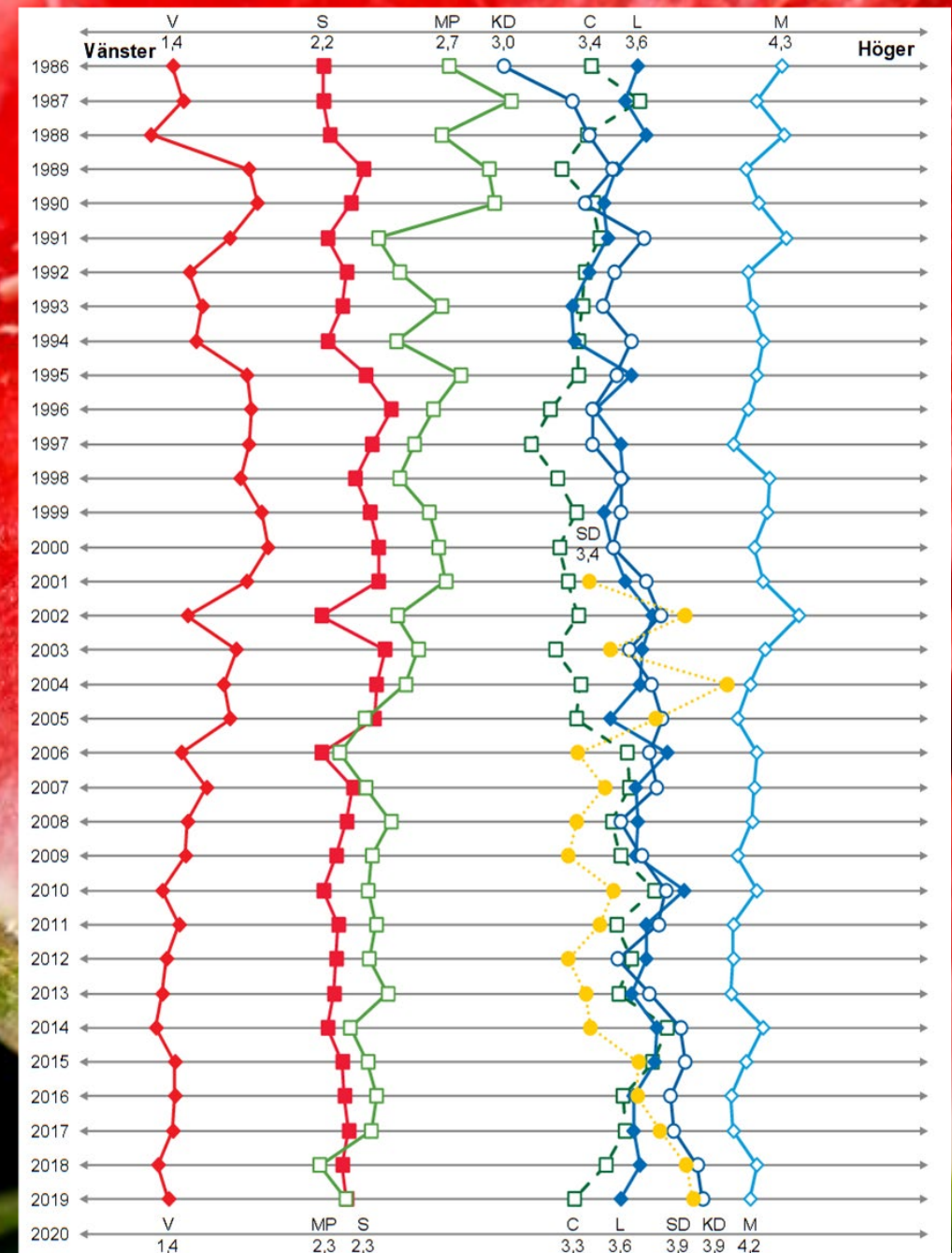
Det politiska landskapet 2019

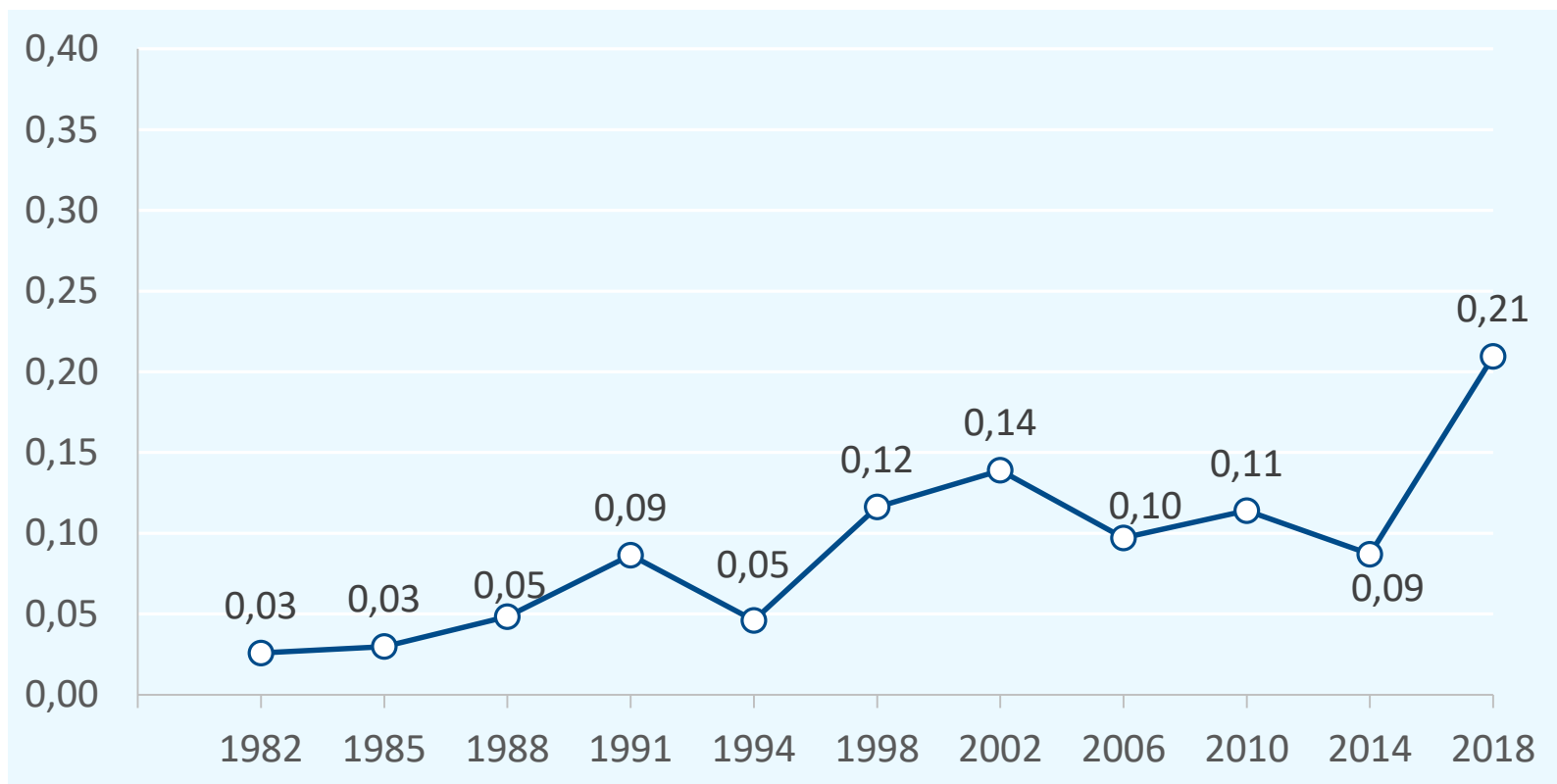
Var finns MP-väljarna?

Genomsnittliga vänster-
högerplaceringar för partiernas
sympatisörer 1986-2019 enligt
SOM-undersökningarna

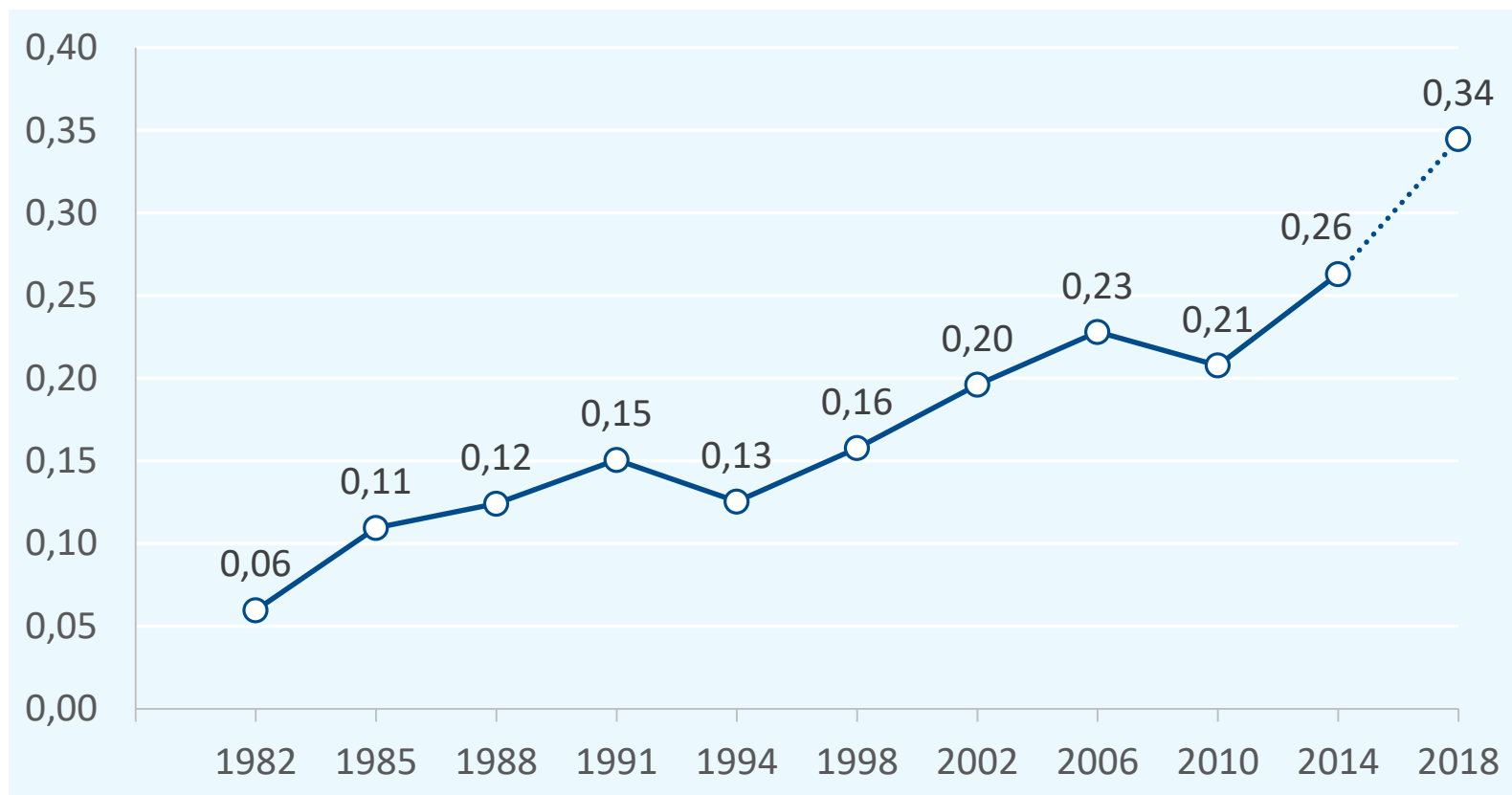
Vad som är 'vänster' och
'höger' är under ständig
"förhandling"

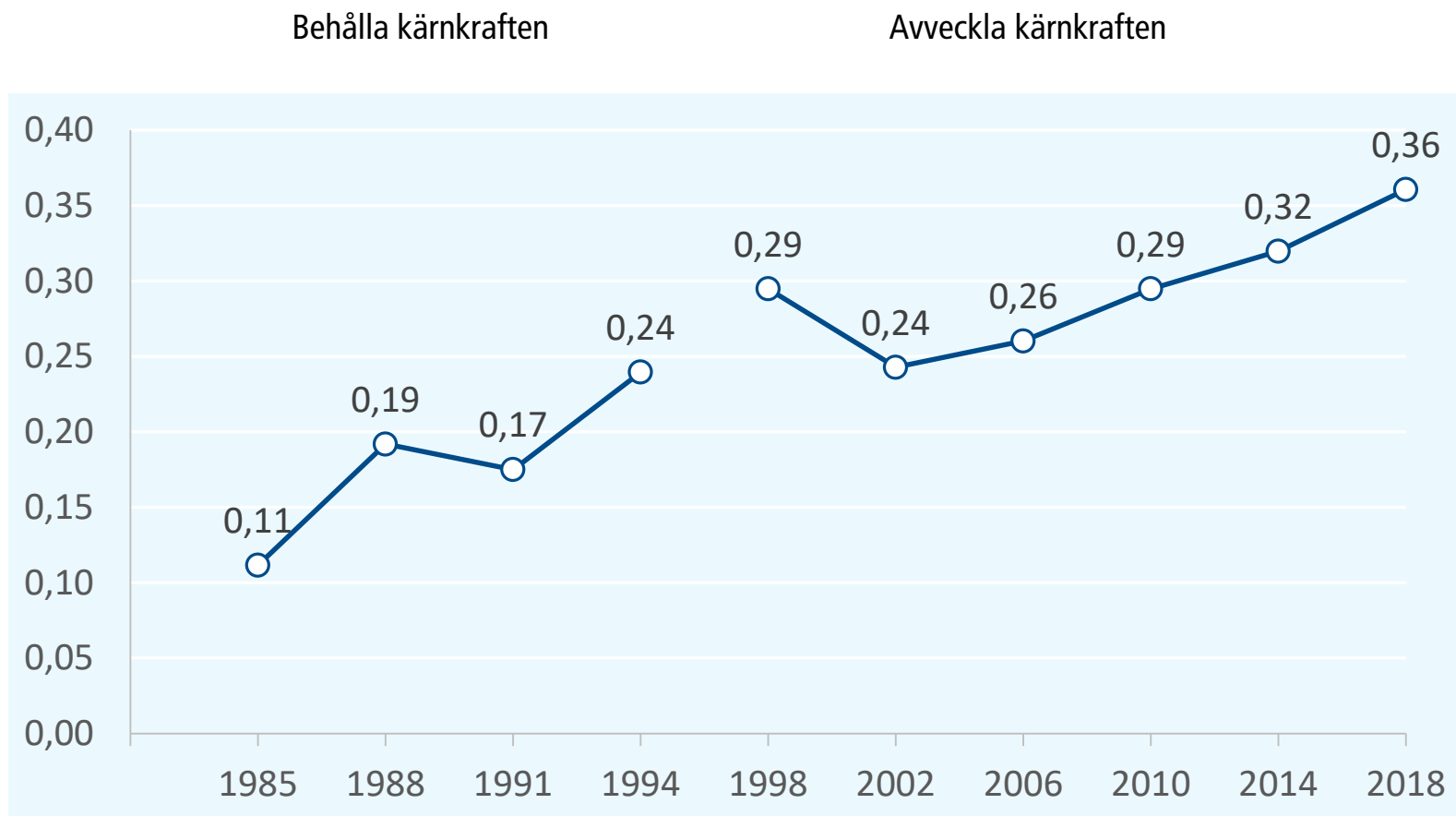
Samvariation mellan att uppge miljö som viktig fråga för partival och ideologisk vänster-högeridentifikation, 1982-2018 (Pearson's r).

Samvariation mellan frågan "satsa på ett miljövänligt samhälle även om det innebär låg eller ingen ekonomisk tillväxt" och ideologisk vänsterhögeridentifikation, 1982-2018 (Pearson's r).

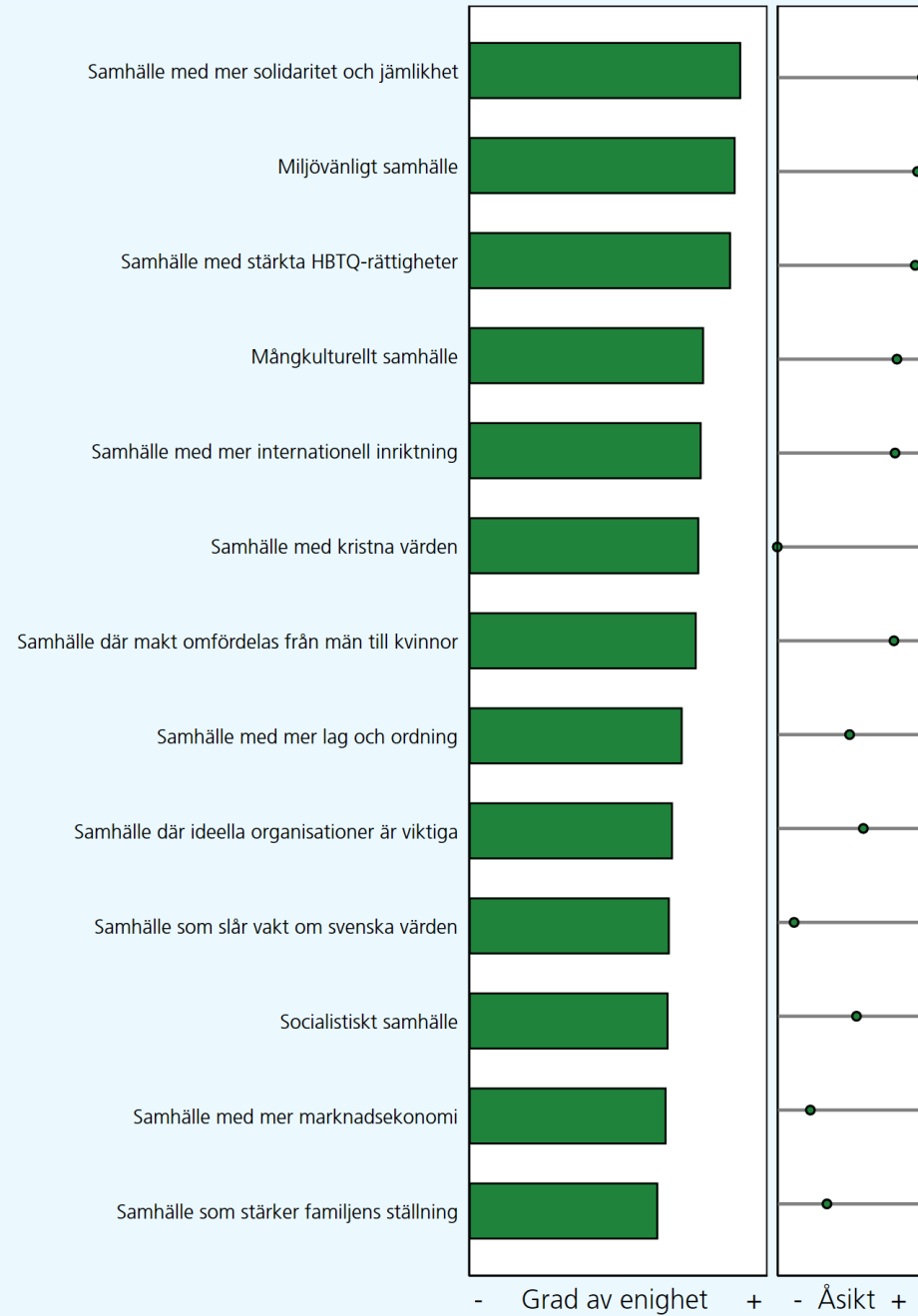
Samvariation mellan frågorna "behålla kärnkraften" och ideologisk vänster-högeridentifikation, 1985-1994; respektive "avveckla kärnkraften" och ideologisk vänster-högeridentifikation, 1998-2018 (Pearson's r).

Miljöpartiet

Miljöpartiet

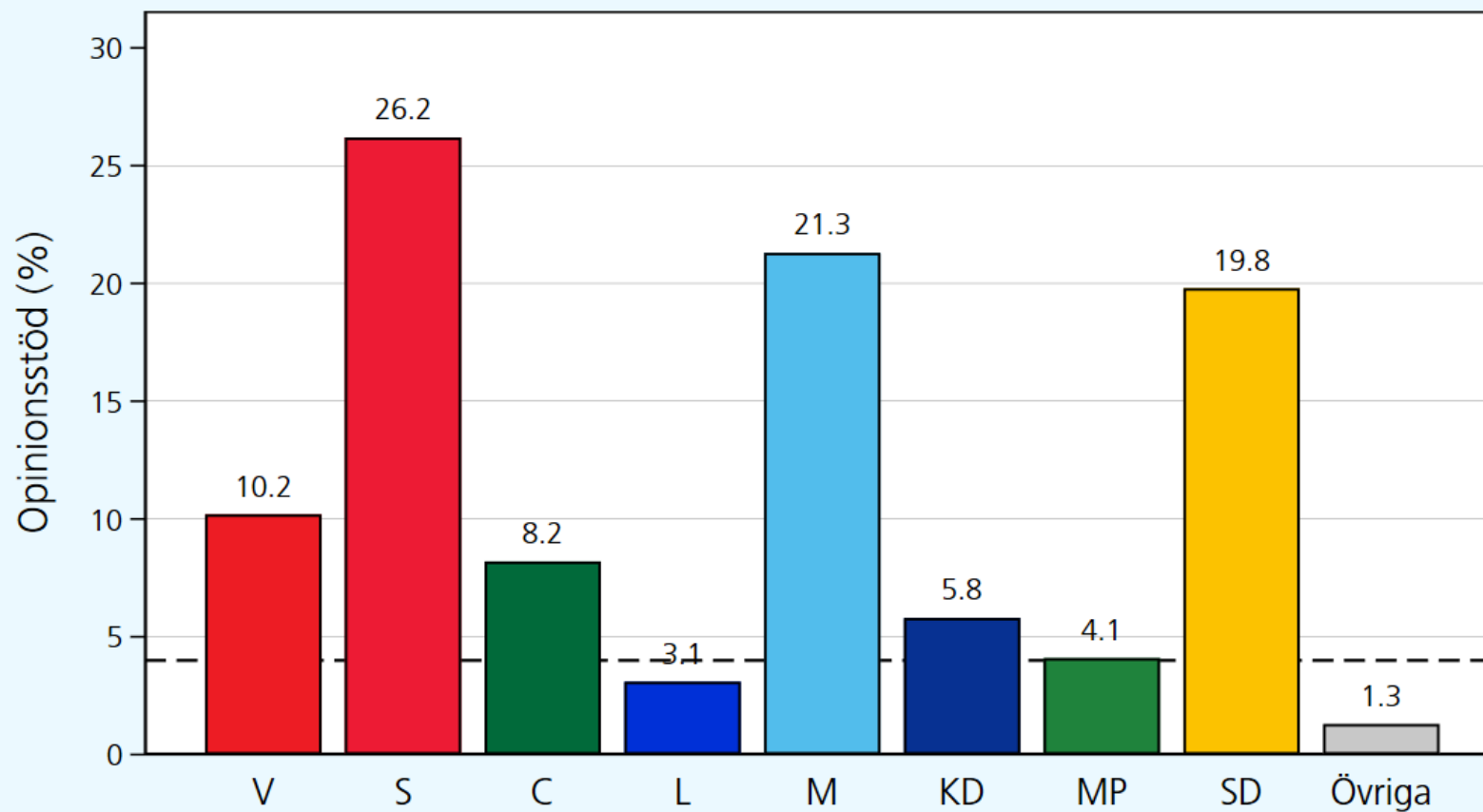
Mätningarnas mätning

Valforskningsprogrammets sammanvägning av resultat från opinionsmätningar av röstningsintention i ett tänkt riksdagsval.

Mätningarnas Mätning

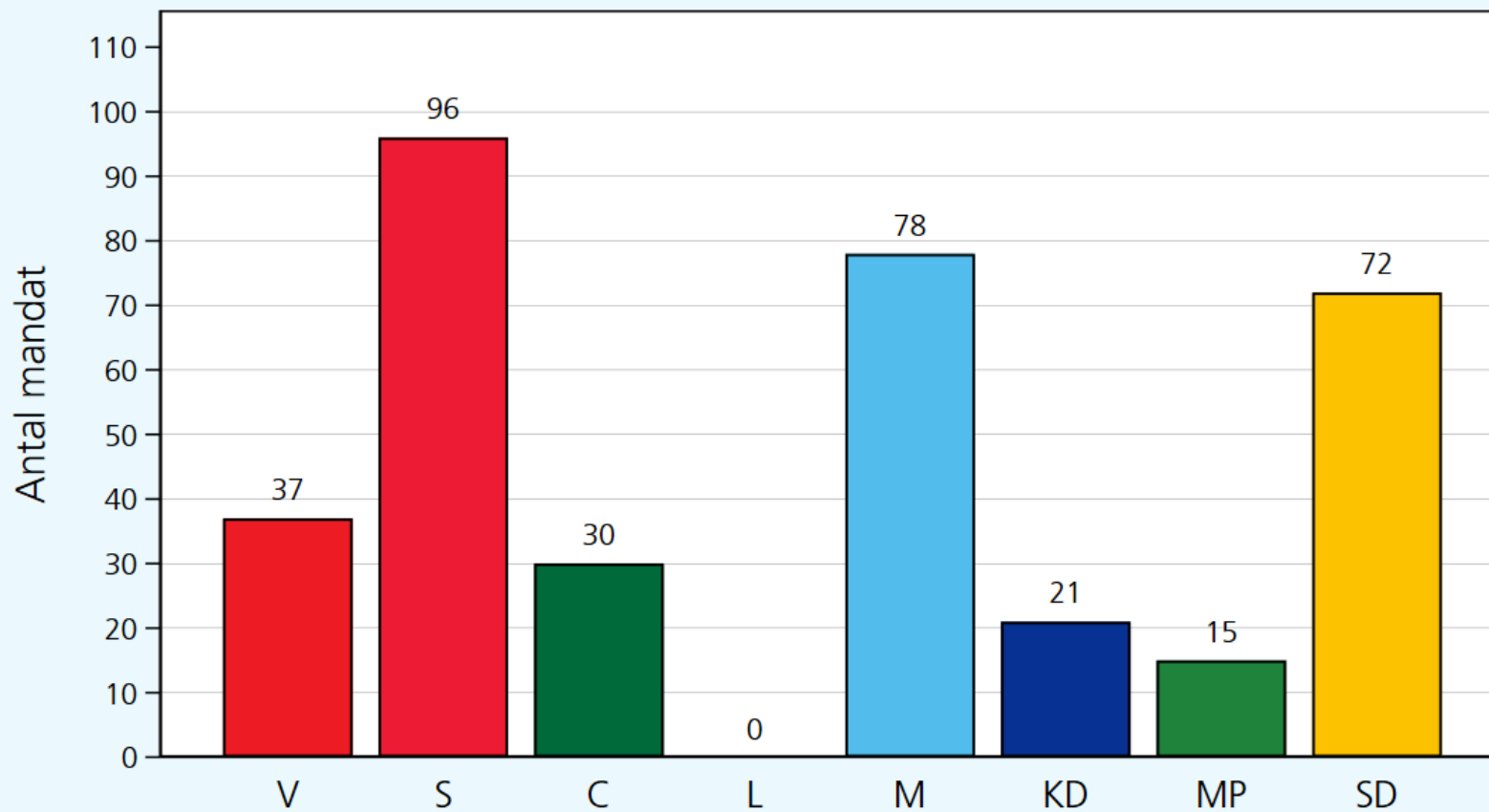

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet (2020 11 23)

Kommentar: Sammanvägning av opinionsmätningar från SCB, Sifo, Demoskop, Novus och Ipsos.

Mätningarnas Mätning

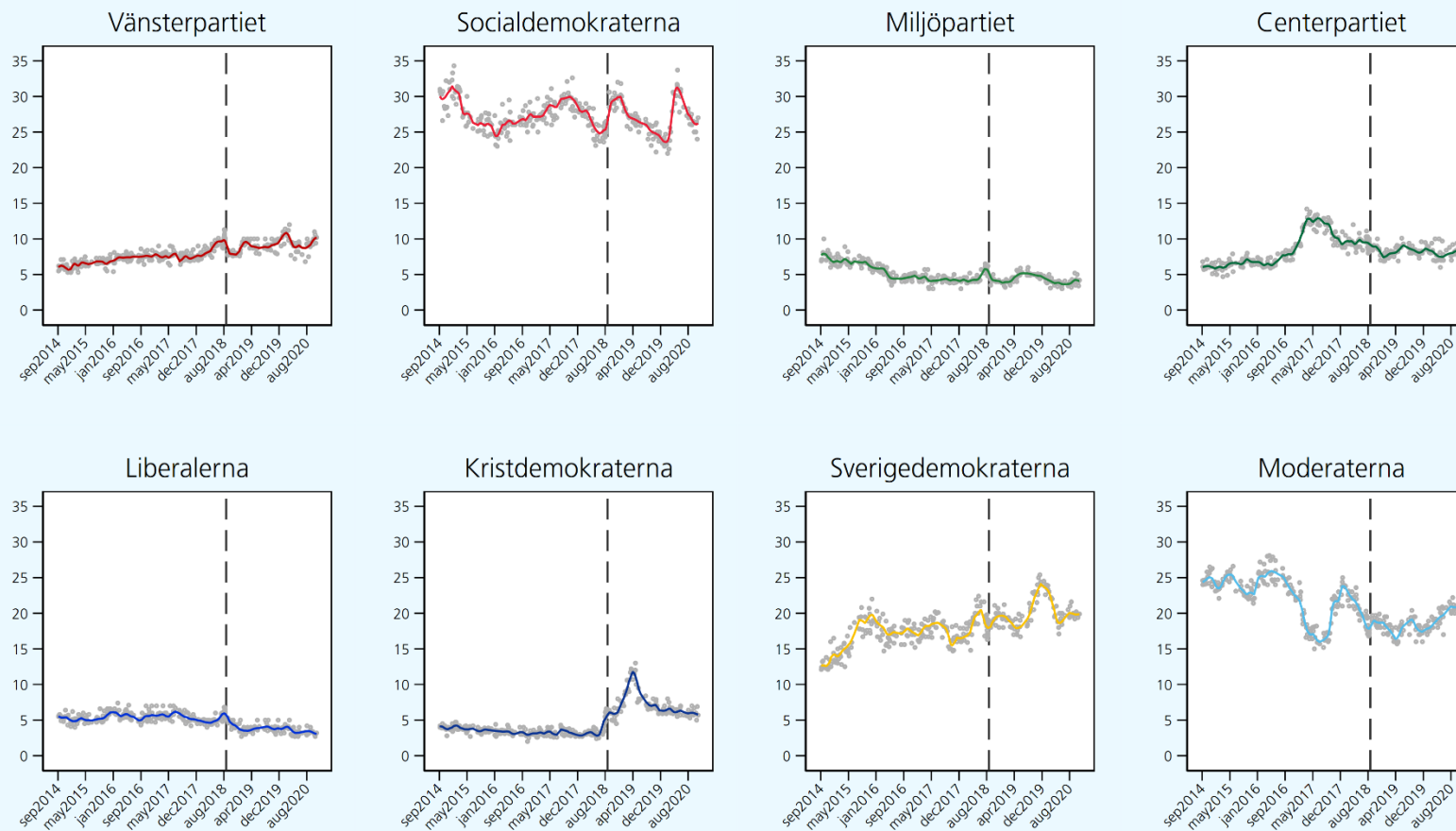

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet (2020 11 23)

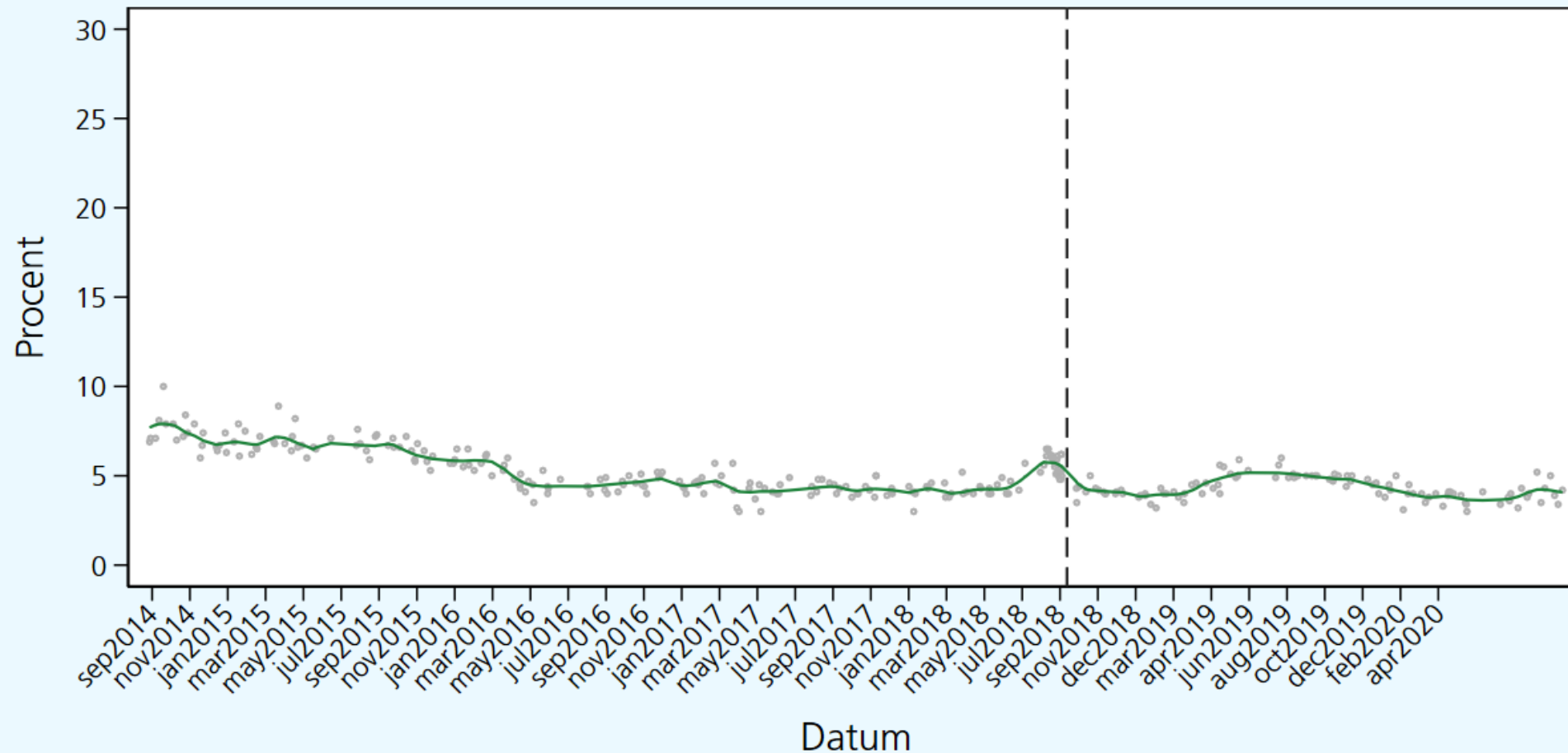
Kommentar: Sammanvägning av opinionsmätningar från SCB, Sifo, Demoskop, Novus och Ipsos.

Mätningarnas Mätning

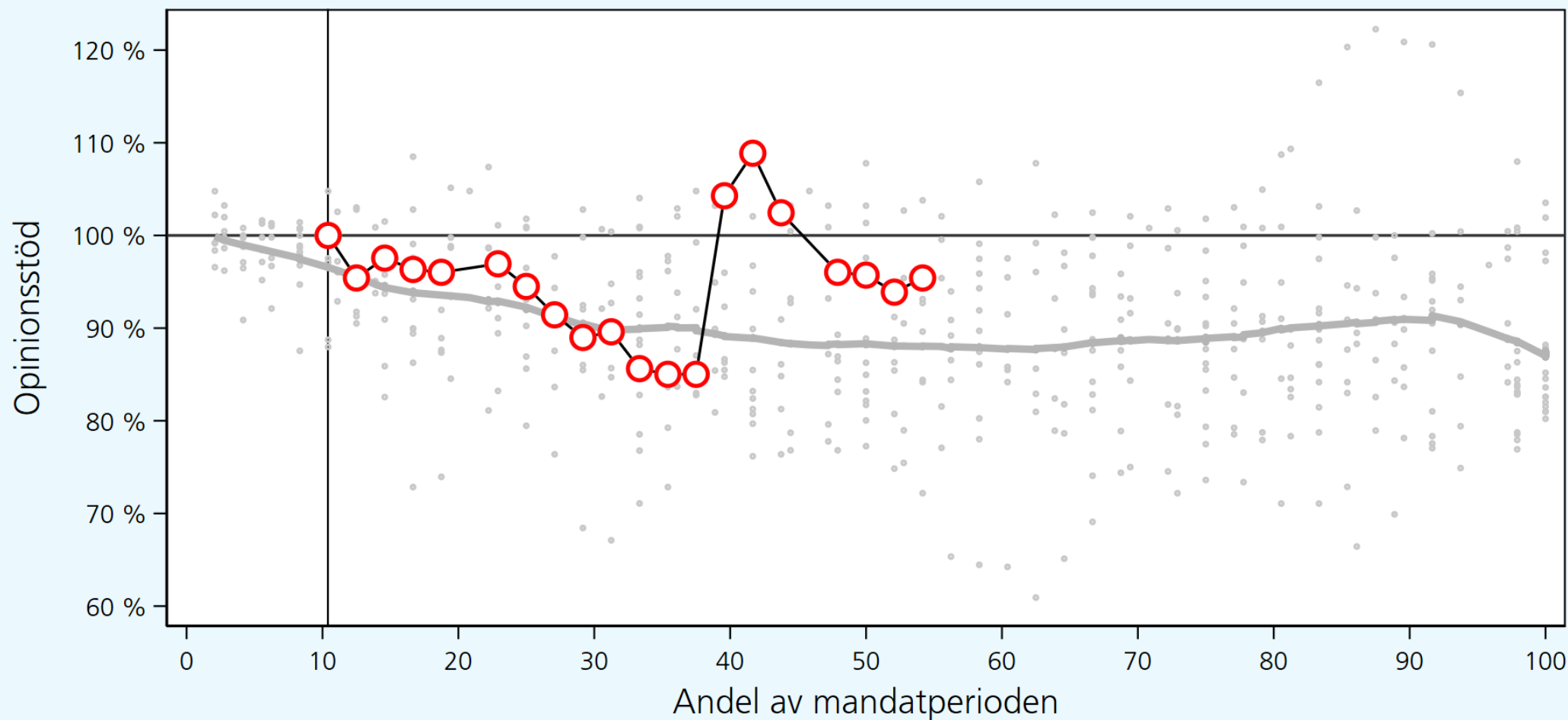
Miljöpartiets opinionsutveckling sedan september 2014

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet (2020 11 23)

Kommentar: Sammanvägning av opinionsmätningar från SCB, Sifo, Demoskop, Novus och Ipsos.

Regeringens samlade opinionsstöd (i relation till valresultatet)

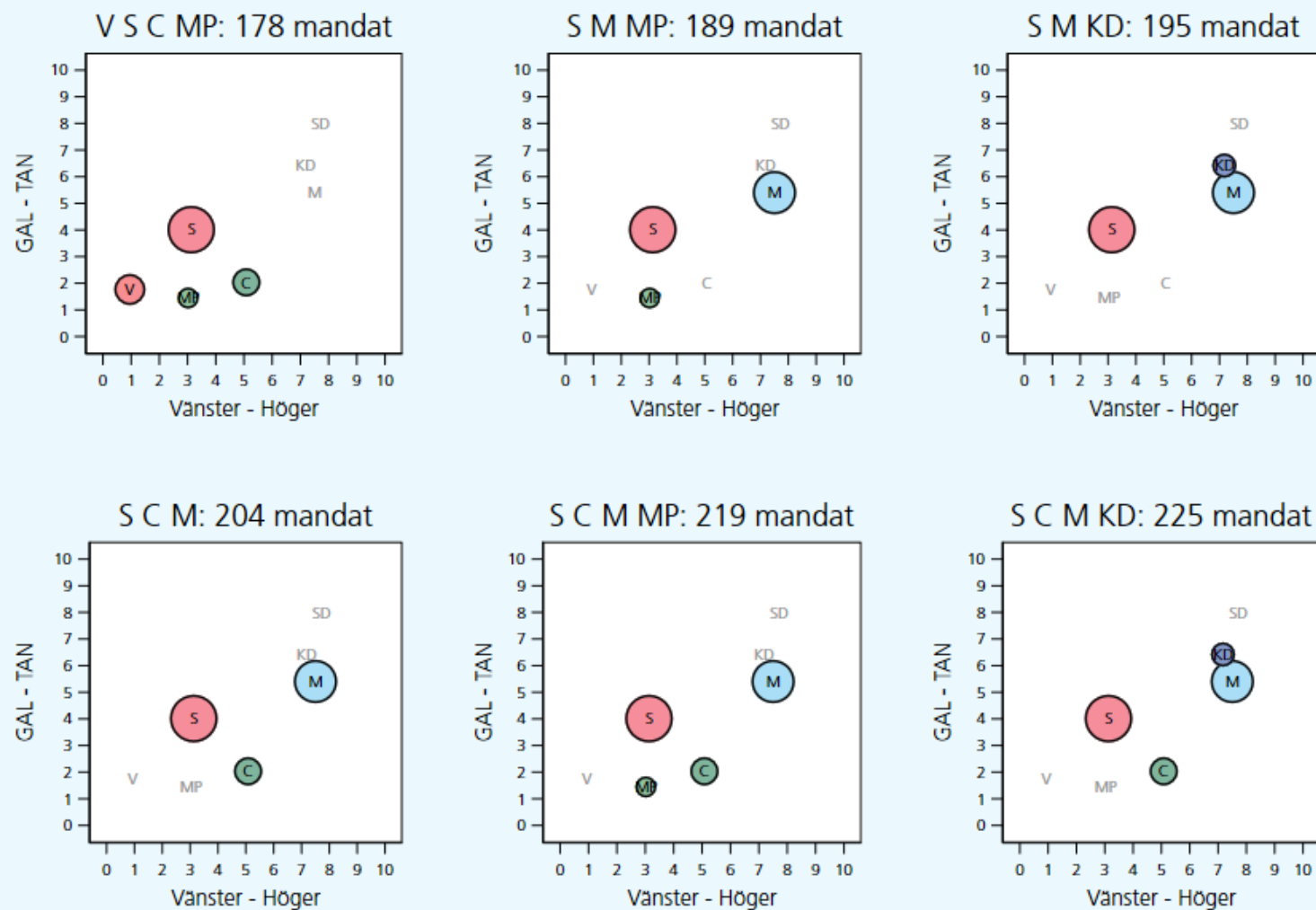
Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs Universitet. Data från Kantar Sifo 1967-2020

Kommentar: Mandatperioderna 1976-1979 samt 1979-1982 exkluderade på grund av flera regeringskonstellationer under samma mandatperiod

Möjliga majoriteter

- Vi beräknar minsta ideologiskt sammanhängande majoritet givet mandatfördelningen just nu.
- Bygger på partiers styrkeförhållanden och ideologiska avstånd.
- Vi plockar bort kombinationer som består av partier som har alltför stora ideologiska avstånd till varandra.
- Uppdateras efter varje mätning.

Mätningarnas Mätning: Möjliga regeringsunderlag

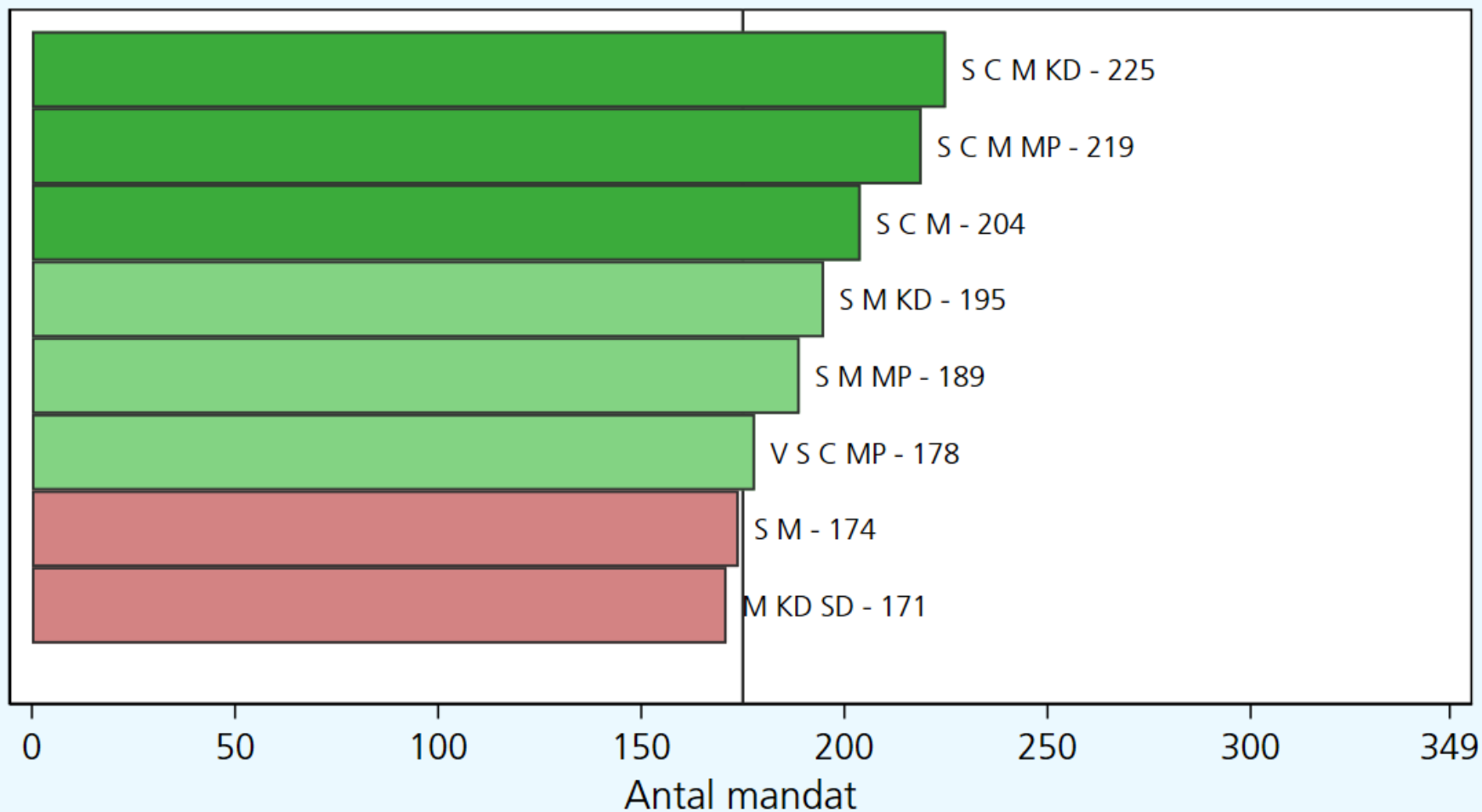

Kommentar: Maximalt tillåtna spridning för vänster-höger (EP 2019) och GAL-TAN (CHES 2019) inom samma regeringsunderlag är 45% av skalorna.

Mandatberäkning baserad på Mätningarnas Mätning från Valforskningsprogrammet, Göteborgs Universitet (2020 11 23).

<https://www.gu.se/valforskningsprogrammet>

Regeringsalternativ baserat på vänster-höger och GAL-TAN

Kommentar: Maximalt tillåtna spridning för vänster-höger (EP19) och GAL-TAN (CHES) inom samma regeringsunderlag är 45% av skalorna. Mandatberäkning baserad på Mätningarnas Mätning.

TACK!

1. Flytande väljare
2. Sakfrågorna som avgjorde riksdagsvalet 2018
3. Vem röstade på Miljöpartiet 2018?
4. Miljöpartiets elektorala potential

TACK!

Svenska Valforskningsprogrammet

Statsvetenskapliga institutionen

Göteborgs universitet

Box 711, SE 405 30 Göteborg

Kontakt: valforskning@pol.gu.se

Web: www.valforskning.pol.gu.se

Twitter: [@valforskning](https://twitter.com/valforskning)

Facebook: Valforskningsprogrammet

Följ vår forskning på sociala medier

www.demokratifonden.se & [@demokratifonden](https://twitter.com/demokratifonden)

www.politologerna.se & [@politologerna](https://twitter.com/politologerna)

www.henrikoscarsson.com & [@HenrikOscarsson](https://twitter.com/HenrikOscarsson)

